

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A háttér.

Budapest, szeptember 25.

(v.) Csata csatát ér a publicisztikai harc-
térén, a kereskedelmi és a agrár érdekek
körüli. Ugy látszik, van a levegőben valami,
ami csodálatos módon szítja ezt az egyre
jobban elmérgesedő viszálykodást. Ezt a *vala-
mit* jó lesz talán kifürkészni, mielőtt az elő-
őrök összeütözéseit felváltaná a nagy
háborúnak rombolóbb peripetái. Ha kihámoz-
zuk a magvát ennek a meghasonlásnak, ta-
lán kiderül majd, hogy ami ok gyanánt szere-
pel a kontroverziában, az tulajdonképpen
ürügy csupán s hogy az egész dologban több
a félreértés vagy félrevezetés, mint a komoly
érdekeknek komoly ellentéte.

Külső megjelenésében a küzdelem két
egységes tábor között folyik. A mezőgazda-
sági érdekeltség és a kereskedelmi érdekel-
tség között. Ám e látszattal szemben hogyan
fest a valóság? Ugy, hogy a két tábor mind-
egyikének csupán a papíron van meg az
egysége. A reális életben a kereskedelmet
űzők egyes kategóriái közt épp olyan áthi-
dalhatatlan érdekellentétek mutatkoznak, mint
a mekkora belső érdekkülönbségek választják
el egymástól a mezőgazdasággal foglalkozók egyes
osztályait. A haute finance és a hitbizományok
világa sokkal rokonabb egymással érdekekben
és erkölcsben, mint akár a falusi szatócs és a
bankár, akár a kisbirtokos és a majoresztkó.
Az a paraszt, aki a maga két-három holdnyi
birtokán senyved, semmiféle érdekközösség-
ben nem áll a középbirtokossal, aki a maga
néhány száz holdjának hozadékából sem tud
gond nélkül megélni; s ezt a középbirtokost
is az ellentétes érdekek világtengere választja
el a hitbizomány urától, aki ezernyi ezer
holdján intenzív gazdálkodást folytathat s fő-

késített jövedelmi fölöslegeiből új meg új bir-
tokokat szerez. Ugyanez a kép tárul elbénk,
ha a másik táborat vizsgáljuk meg gondosab-
ban. A nagy bankok világát nem érinti a
pénzszűke; ha kisebb tőkét kell forgatnia,
hát emeli a kamatot. Ellenben a közép-
kereskedő válságba jut, ha megszorítják
és megdrágítják a hitelét; a falusi szatócs
pedig éppenséggel elpusztul, amikor egy ál-
talános gazdasági depresszió hatása alatt meg-
nyomorodik a tömegek fogyasztó és fizető-
képessége. Múltán kérdezhetjük tehát, melyik
érdeket képviseli az agrarizmus; a törpe pa-
rasztbirtoké-e, vagy a középbirtoké, vagy a
latifundiumé? Mind a hármat együtt nem
képviselheti. A birtokstatisztika nálunk azt
mutatja, hogy szörnyű arányú földéhség
pusztít a parasztság körében s hogy a közép-
birtokot végzetes konoksággal szivja fel a nagy-
birtok. Az agrarizmus, mint politikai doktrina
mégis azt mondja, hogy a becézett kereske-
delmi érdekek falánkságán mulik a magyar
gazda boldogulása. Hát a kereskedő állja-e
utját birtokrendszerünk helyes átalakulásának?
A kereskedelem okozza-e azt, hogy a latifun-
diumok roppant sulya ránehezedik a közép-
és kisbirtokra? Merkantil önzésnek tulajdoni-
tandó-e, hogy a parasztság leszorult a birtok-
szerzés teréről s hogy a középbirtokos osztályt
lassanként kisajátítja a nagy birtok? Ime az ér-
dekegység hiánya be van bizonyítva. S ha nálunk
szó eshetik a gazdaközönség szolidáris érde-
keinek együttes védelméről, ez csak az üres
jelszavak elhatalmasodását s a közszellemnek
kritikálanságát bizonyítja.

Az érem másik oldala ugyanilyen hely-
zetet mutat be. A kereskedelmi érdekeltség
különböző kategóriái épp ily élesen állanak
egymással szemközt. A nagykereskedő, akinek
utazó ügynökei egyenes összeköttetésbe lép-

nek a fogyasztóval, voltaképp kisajátítja a
középkereskedelmet; s a nagy bank, amely
pénzszűke esetén felcsigázza a kamatlábat,
nehogy megcsappanjon a jövedelme, ezzel a
műveletével keresztülgázol a kiskereskedő ér-
dekein, aki nem tud megélni, ha nehezen és
drágán jut hitelhez. Ez ellentétes érdekcso-
portok melyikét védelmezi hát a merkantiliz-
mus? A bankvilág maga-magával törődik csak,
nem mond le jövedelmeinek legkisebb részé-
ről sem, ha a közép- és kiskereskedőnek
érdeke még oly sürgősen követelne tőle va-
lami áldozatot. A középkereskedő, ha szűken és
drágán mérkőz a hitelt, nem azt nézi, hogy
a falusi szatócs a nehéz viszonyok között is meg-
állhasson, hanem arra ügyel, hogy neki ma-
gának ne csökkenjen a nyeresége. A falvak-
nak kiskereskedője pedig, a merkantil világ-
nak ez a zsellérje, éppen olyan tehetetlen a
felsőbb hatalmakkal szemben, mint a kis-
parasztgazda az egyre gyarapodó nagybirtok-
kal szemben. Védekezése meddő, letérdekei
örökösen kockán vannak s ha össze nem
rogy a folytonos vergődésben, ezt vagy a
fölötte álló tényezők kegyelmének vagy a vé-
letlennek köszönheti. Érdekegységről itt sem
lehet tehát szó s itt is hazug szóbeszéd, ha
a szolidáris érdekek együttes védelmére buzdít
a serkentők szava.

Mindezek után alapos lesz az a gyanu,
hogy nem is gazdasági harc folyik itt, hanem
csupán gazdasági lepel alatt egy politikai küz-
delem. A nagybirtok és a mozgó nagy tőke
viaskodnak itt egymással. Amaz a gazda-
közönség egyetemet, emez a kereskedők
egyetemet szólítja maga mellé fegyveres
társul. A kockázatok illeten megosztásában
a közvetlenül érdekelték szempontjából van
is némi ráció. Többedmagával jobb a harcba
indulni, mint egyedül. S aztán, ha kiviv-

TÁRCA.

Utcán.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Latskó Andor.**

I.

Napfényes utca, tarka népség,
Mind élvezik a szép napot,
S fejedről nem győződ lekapni
Illemtudón a kalapot.

Az őszi napsugár ragyog a
Sétáló ifjuság felett;
Fent a magasba' őszi szél jár,
Alant a járdán kikelet.

Ne álmodozz hiába! Nálunk
Úgy ér véget minden regény:
Hogy egy fiatal lány menyasszony,
S egy kopasz ember vőlegény.

II.

A fürdőkről a nagyközönség
Ilyentájt, őszkor visszajön,
S végig sétál a Váci-utcán,
Ugy mint ma délben én meg ön.

S az ismerős az ismerősrő
Illő mosolylyal ráköszön;
Aztán, — elválnak, elsietnek,
Ugy mint ma délben én meg ön.

III.

Ketten jönnek felém csomaggal,
Egyforma két csomag s minő
Különbség! Bús kis lány jön egygyel,
Másikkal cifra úri nő.

Egy divatárus tizletében
Ismertem meg az egyiket;
Másikat ott, hol lakkipőben
Sétál, fészeng az etikett.

Annak: esodálom karesu testét,
Ennek: értékes jelmezét;
Egyiknek azt mondom: — Jó estét! —
Másiknak: — Csókolom kezét! —

IV.

Sietve jár a tisztas asszony,
Lassan, nyugodtan jár, aki
Nemesak nem rotteg, sőt reméli,
Hogy megszólítja valaki.

Mint amikor a szél gurítja
A sár felé a kalapod,
S örülsz, ha még a járdaszélen
Egy ismeretlen rátapod.

V.

A templom mellett, görnyedezve
Egy régi kőkereszt megett,
Egy öreg ember áll napestig
Imádkozik és kéregot.

Maga elé a földre tette
Az elnyűtt, ócska kalapot;

S remegve számolgatja olykor,
Hogy mennyi van, mennyit kapott?

Kevés ugy-e? Nem jár ma senki
Templomba sírni el baját;
Válaszd inkább egy kalaposbolt
Vagy egy kávéház ajtaját.

VI.

Pitykézik két gyerek a járdán,
Egyik erős, másik sovány;
Egyik kopott, de izmos; másik
Jól öltözött, de halovány.

És összevesznek, és haragra
Gyullad a nép vad gyermeke;
S a halovány, síró gyerekről
Rongyokba' lóg a szép zeka.

De rögtön bosszut áll a korzó,
A hőst elfogják, s elverik; —
Jaj azoknak, kik ezt a fickót
Majd már mint férfit ismerik!

VII.

Egy szőszke, nyolcéves leányka
Sétál egy véle egykorú
Maszatos, tömzsi kis legénynyel,
És mind a kettő szomorú.

A kis leány sötét szeméből,
Ki tudja mért, két könny perog;
S egyszer csak összeesőkolózik
A nyílt utcán a két gyerek.

hátó a győzelem, a vezetőké a dicsőség és a hadiszakmány; ha pedig rosszra fordul a kocka, akkor a félrevezetett tömegek irhája került a vásárra. A spekuláció nem ügyetlen, noha morális tekintetben lehetne némely kifogást tenni ellene.

Időközben javában folyik már mindkét oldalán a csatározás. Agrár részről egyre tarkább vádak merülnek fel. Halljuk például azt a szemrehányást, hogy a magyar kereskedővilág nem apostolkodik elég lángolóan a nemzeti érdek mellett. A merkantíl tábor erősen zavarba hozhatná e vád szerzőit, ha pontos statisztikai kimutatást kérne arról, hogy a magyar társadalomnak kulturális és nemzeti tevékenységében mekkora áldozatkészséget fejtenek ki a latifundumi érdekesopornak részesei. Nem tagadjuk, nagy baj az, hogy a nálunk fogyasztott gyarmatárak nagy része nem Fiumén, hanem Trieszten ájt az országba. De talán ennél nem kisebb az a baj, hogy a nagy birtokosvilág, a politikai közéletet kivéve, csaknem minden nyilvános tevékenységtől visszavonult, a nemzeti reprezentáció tisztét is alig gyakorolja, emberbaráti intézményektől távol tartja magát s a nemzeti és kulturális céloknak is alig juttat valamit fölöslegeiből. Isten látja lelkünket, irigység nélkül ígátjuk ide azt a tényt, hogy ez utóbbi mostoha évek során, mikor a merkantíl világnak nem egy oszlopa dőlt össze, egyedül az arisztokratikus vagyonok gyarapodtak. De ki kell mondanunk, hogy jólékony egyesületeink, a nemzeti kulturát szolgáló intézményeink huszonegy óráig sem tudnának megállni, ha abból kellene megélniök, amit a magyar arisztokrácia juttat nekik. Mindenestre fonák dolog, hogy azokat illetik az élelmesség vádjával, akik egyre-másra elpusztulnak s hogy azokra útik a kapzsiság bélyegét, akiknek társadalmi és nemzeti lelkiismerete állhatatosan gyakorolja az áldozatkészséget.

És hiábavaló erőlködés az, amely tagadni akarja e tusakodásnak osztályharc jellegét. Oszályharc biz ez, még pedig a legélesebb fajtaból való. A nagy birtok s a nagy tőke küzdelme. Célzataiban áldatlan s máris észlelhető hatásában nemzetbontó. A talzásoknak ebből az összeütközéséből nem fakadhat áldás hazánkra. A józan és lelkiismeretes hazafiak minden törekvésének egyesülnie kell, hogy megállítsák és leszereljék ezt az esztelen küzdelmet.

— De kedves! — mondják mosolyogva
Az arra sétálók. Pedig
Mi lesz az olyan szerelemből,
Amely az utcán születik!

VIII.

Az utca sáros és sarával
Sok minden szépet eltemet;
De ne keress azért az utcán,
Az út sarában gyöngyszemet!

Az ilyen gyöngyszem soh'se tiszta,
Mikor a sárból felszeded,
Mindegy, hamis volt vagy valódi,
Csak bepiszkitja kezedet.

IX.

De más a népes utca éjjel!
Nem látsz, csak néhány alakot,
Egy-két didergő, gyűrött embert,
S egy-két világos ablakot.

Ahol ilyenkor még világ van,
Vizgára készül egy gyerek,
Valaki búslakodva virraszt,
Vagy betegágyon henterg.

Aki pedig a hideg utcán
Még együtt kóborog velem,
Azt küldözte otthonából
A nyughatatlan szerelem.

Mert éjjel őszintébb az utca,
Ki nappal higgadtan köszön,
Éjente sír, sír egymagában,
Mint itt künn én, mint otthon én.

BELFÖLD.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ágostai evangélikus egyházkerület közgyűlése ma folytatta tanácskozásait. Elismerését fejezte ki a jogakadémia igazgató-választmányának, dr. Horváth Ödön dékánának és a tanári karnak általában, nekik tulajdonítván a jogakadémia örvendetes fejlődését. Miután megválasztották az egyetemes gyűlésre kiküldendő tagokat, nagy érdeklődés közt tárgyalták az erdélyi ev. ref. egyházkerület átiratát, amely az „erdélyi püspök” címe miatt tiltakozásra hívja föl a hazai protestánsokat. A közgyűlés is sérelmesnek mondotta ki e címzést és felír a kormányhoz, azután elhatározta, hogy megszüretti az ág. ev. teológiai fakultásnak az egyetemen való szervezését és az állami dotáció fölemelését. Majd meghatalmazták az elnökséget új tanító-képző építésére. Végül Kulmann számolt be arról a mozgalomról, amely a tatrai fürdőtelepen templom építését tervezi.

A sah elutazása.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 27.

Muzaffer ed Din 5 felsége, a perzsa királya ma elutazott Budapestről, hogy két hét múlva ismét visszatérjen ide, ahol — mint a saját nyilatkozataiból tudjuk — nagyon jól érezte magát. A keleti felség elutazása éppen olyan ünneplés volt, mint megérkezése s a bucsuzásra megjelent József Agost főherceg, a király képviselője, valamint a kormány, a főváros tagjai s egyéb előkelőségek.

(A készülődés.)

A Hungária-szállóban ma reggel rendkívül élénk élet uralkodott. Az előkészületeket tették meg a sah utazására. Száz meg száz málhacsmag került le az emeletrekről. A szálló előtt egész sor málhacskoci állott. A máhakat elhelyezték és a nyugati pályaudvarra szállították. Ezalatt a szálló környékén tengernyi nép verődött össze. A Kis-hid-utcát a korzó és Mária-Valéria-utca felől rendőrkordonnal zárták el.

Fél tíz óra tájban fogat fogat ért. Rudnay Béla főkapitányt Márkus József főpolgármester és Halmos János polgármester követte. Majd Apponyi Lajos magyar udvarnagyt érkezett. Az udvarnagyt Zehéred Dövek szertartási miniszter vezette be a sahhoz.

A sah ma reggel negyed kilenc órakor kelt fel, teát ivott és egy kis mézet evett hozzá. A sah az udvarnagyt teljes diszben fogadta. Ezután Széll Kálmán miniszterelnök érkezett. Hazai István titkár kíséretében. A kormányelnök szintén a sahhoz ment. Fél tizenegy órakor udvari kocsi robogott a szálló elé, a díszőrség fegyverbe állott. A király képviselője, József Agost főherceg jött meg. Nerimán kán fogadta és a lépcsőn föl a sah lakosztályába kalauzolta. Itt tolmács segítségével mintegy tíz percig beszélgettek az urak, akikhez báró Bechtolsheim is csatlakozott.

Most az udvari furir jelentette, hogy a sah elhagyta termeit. Pestői látványt árukt a lépcsőházban álló közönség szeme elé, amikor a menet a lépcsőn lehaladt. Legelől jobbról gróf Apponyi Lajos magyar udvarnagyt ment, Zehéred Dövek szertartási miniszterrel teljes diszben. A sah következett, drágakövekkel teleszórt atillát viselt, kócsagtollas kalpagot, amelyet gyémántos boglár díszített. Drágakő maroklatu, aranykörös kardját balkezeiben tartotta. Jobbjában sárga bot volt. Mellét a Szent-István-rend nagyszalagja díszítette. Mellette balról József Agost főherceg haladt, dragonyos századosi díszegyenruhában. Utánuk mentek báró Bechtolsheim táborki díszben, Széll Kálmán kormányelnök díszmagyarban és Nerimán kán nagykövet díszben. Kettesével a kíséret tagjai következtek, mindannyian teljes diszben. A ragyogó menetet két udvari lakáj rekesztette be.

Az előcsarnok közönsége kalaplevéve üdvözölte a sahot, a főherceget és az őket kísérő méltóságokat, akikhez lent Rudnay Béla főkapitány, Márkus József főpolgármester és Halmos János polgármester csatlakozott. A sah József Agost főherceggel a főbejárathoz ért. A négyüléses udvari fogat készen állott az indulásra. A sah jobbról szállt be, a főherceg balról. Velük szemben báró Bechtolsheim és a tolmács. Az első kocsi beszállott Rudnay Béla főkapitány. A sah kocsija mögött Széll Kálmán miniszterelnök fogata következett, azután a polgármesterek és a kíséret többi tagjai. Weber udvari őrmester indulásra adott jelet. A menetet megindult. Elöl öt rendőrv lovagolt, a sah kocsija mellett két oldalról nyolc lovasrendőr. A közönség hatalmas éljenzéssel bucsuzott a sahtól.

A sah és kísérete a Kishid-utcán, Mária Valéria-utcán, Deák-utcán, Deák-téren, Váci-körúton vonult ki a nyugati pályaudvarhoz. A hosszú utvonalon díszruhás rendőrök alkottak sorulat és a rendőri kordónon kívül sok ezer főnyi érdeklődő közönség foglalt állást. Különösen óriási néptömeg lepte el a pályaház

környékét. A kocsiforgalom, valamint a villamos vasút közlekedés jó időre megakadt. A pályaudvar előtt tömördek lovas- és gyalogrendőr táborozott s az udvarra és Perronnra csak a bucsuzásra megjelent urakat és a jegygyűlő bíró közönséget bocsátottak be. A pályaudvar nemzeti színű és perzsa lobogókkal gazdagon föl volt ékesítve és díszítését általában úgy hagyták meg, mint amilyen volt az érkezés alkalmával.

(A pályaudvaron.)

A királyi váróterem előtt a Perronnra a Károly román király nevét viselő hatodik gyalogezred zenekara és díszszázada alkotott díszőrséget Winternitz százados vezénylete alatt. A Perront a rendőrség kordona zárta el. Az elkerített helyen és a királyi váróteremben tíz órától kezdve gyülekeztek a polgári és katonai méltóságok, akik mind feltűntek most kapott fényes perzsa érdemrendjeiket. A pályaházban ott állott a pazar pompájú udvari vonat, mely nyolc óriási szalonkocsiból volt összeállítva. A konyhakocsiban ugyanezek sürgölődtek a szakácsok és közvetlen az indulás előtt tömördek frissítőt adtak be a sah és kísérete számára.

A bucsuzásra megjelentek: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, Hegedűs Sándor, Lukács László, Plósz Sándor és Cseh Ervin miniszterek, herceg Lohkovitz hadtestparancsnok, báró Steininger, Gaudernak, Scheller és Czibulka altábornagyk, Beniczky Ferenc főispán, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Lakatos Aladár és Szerényi József miniszteri tanácsosok, Vánbéry Ármín egyetemi tanár, Freund perzsa konzul, Rudnay Béla főkapitány, Bornemisza rendőrőparancsnok és mindazok a perzsa urak, akik külföldről érkeztek ide a sah üdvözlésére.

Néhány perccel tizenegy óra előtt trombitaszó jelezte a sah jelenését. Muzaffer Edin briliánsokkal és egyéb drágakövekkel díszített tábornagyi egyenruhájában jött oldalán József Agost főherceggel. Mindenekelőtt a királyi váróteremben Széll Kálmán miniszterelnök üdvözlését fogadta. Majd Vánbéry Ármín tanárhoz lépett és remekművű briliáns gyűrűt húzott az ujjára e szavak kíséretében:

— Te mindig jó barátja voltál családnaknak, remélem, örökké az maradsz.

Ezzel a sah megcsókolta Vánbéryt.

(A bucsuzás.)

Muzaffer ed Din ezután a Perronnra ment, mire a katonaság tisztelgett, az ezred lobogóját meghajtották és a zenekar rázendített a perzsa himnuszra. A sah végighaladt az areovnal előtt, szalutált a katonáknak és szalonkocsija előtt sorra kezelt fogott a megjelenő méltóságokkal.

Nagyon barátságosan és melegen bucsuzott József Agost főhercegtől, akinek háliáját fejezte ki egész itt időzése alatt tanúsított gyöngéd figyelméért, majd bucsuzóul így szólt a sah:

— Adja át Fenség legmélyebb köszönetemet

Ferenc József királynak és mondja meg, hogy a fényes vendéglátást és a budapesti szép napokat nem felejttem el soha!

Még egyszer megrázta a sah a főherceg kezét és fölzállt kocsijába, a hová követte gróf Bechtolsheim lovassági tábornok, a becsított kíséret, a nagyvezir és a többi perzsa méltóság. A sah a kocsi ablakából köszöntgetett, miáltal a vonat, melyet Marx János magyar államvasuti igazgató vezet Zimonyig, lassu méltósággal megindult. A közönség zajos éljenzése közben hagyta el a vonat a pályaházat.

József Agost főherceg a megjelent előkelőségekkel visszatért a királyi váróterembe, miközben a zenekar a néphimnusz játszott. A főherceggel távozásakor élénken megjelénétek.

A sah kíséretéből többen maradtak itt, köztük a pétervári, párisi és berlini perzsa követek, akik itt várják be a sah visszatérését és azután mennek vissza állomáshelyeikre.

A sah különvonata a királyvágyanon ment át a kőbányai állomásra, illetőleg a budapest-zimonyi vonalra.

(Kitüntetések.)

A perzsa sah Szapary Pál grófnak, a Park-klub igazgatójának a nap- és oroszán-rend első osztályát, dr. Erődi Béla tankerületi főigazgatójának, akinek Pestői-fordításai nagyon megtetszettek neki és Sturm Albertrnek, a Budapesti Tudósító szerkesztőjének a nap- és oroszán-rend parancsnoki jelvényét adományozta.

A perzsa sah mindama rendőrtisztviselőknak, tisztelteknek, detektiveknek, rendőrtisztelteknek és rendőröknek, akik Budapesten való tartózkodásának ideje alatt személye körül, valamint az utcán szolgálatot teljesítettek, meleg szavakban elismerését és köszönetét fejezte ki. A főkapitány ezt a tisztviselői kar tudomására hozta, és elrendelte, hogy az a legénységgel napiparancs utján közöltesse.

A sah október első hetében Konstantinápolyból visszatér Budapestre és 4—5 napig fog itt tartózkodni, amely időt a pihenésnek fogja szentelni. Innen a sah Munkácson, Podwoleczykán és Tifliszen át vasuton Daulzába, az orosz határszélre utazik, onnan pedig részben kocsin, részben pedig lovon Tebriszbe megy, ahol szintén hosszabb időt fog tölteni. Végül, valószínűleg november végén, visszatér Teheránba. A sah azt az utat, amely különben 8 napot vesz igénybe, győnggélkedése miatt körülbelül két hónap alatt teszi meg.

Szabadok, szeptember 27.

A persza sah 4 órák utazott át városunkon. A fogadtatáson megjelentek: Schmausz Endre főispán, Mamusich polgármester, Szalay főkapitány, Mamusich kanonok, Vojnich és Vermes országgyűlési képviselők, a tisztviselői kar díszmagyaros és nagyszámu katonaság. A sahot lelkes éljenzessel fogadták. A sah leszállt, elvonult a díszszázad előtt, gróf Bechtolsheim bemutatva a tisztelgőket. Negyedórai pihenés után a sah tovább utazott.

KÜLFÖLD.

A kínai kérdés.

Budapest, szeptember 27.

A hatalmak tétovázása meghozta a maga természetes eredményét. Kína egyre elszántabban készül a háborúra, a hirhedt Tuán herceg hatalma nő és szinte provokálja Európát. A nemzetközi csapatok főparancsnokának gróf Waldersee legközelebbre várt megérkezése aligha dülöre nem juttatja helyzetet. Habár tagadják is, hogy Waldersee mindjárt megérkezése után ultimátumot fog intézni a kínai kormányhoz, alig képzelhető most már a kibonyolódásnak valamely más módja. Waldersee bizonyára a német kormány álláspontját vallja a magáénak, amelyet a többi kormányok is helyesnek, azt tudniillik, hogy a kínai kormány szolgálatába ki a szövetségeseinek a főbűnösöket. Legfőleg csak a kivétel módozatára nézve térnek el egymástól. Waldersee tehát minden valószínűség szerint követelni fogja a főbűnösök kiszolgáltatását, ami ultimátum-szerű követelés lesz, mert utána — visszautasítás esetén — a háború állapotnak kell következnie. Mai távirataink jobbra a kínai kormány provokatív magaviseletéről és a hatalmaknak a német javaslattal szemben elfoglalt álláspontjáról szólnak.

(A kínai ellenállás.)

München, szeptember 27.

Az *Allgemeine Zeitung*nak jelentik Sanghából, hogy Tuán herceg bírólja Kínában a fűhatalmat. Ő mindenható Kínában. Jelenleg Dél-Kínában szervezi a felkelést. Az ő tábornokai parancsolnak az összes kínai csapatoknak. A szövetséges hatalmaknak számolniuk kell azzal a körülménnyel, hogy egy egész Kínára kiterjedő hatalmas felkelés előtt állanak, mert a kínaiaknál az a meggyőződés, hogy a hatalmak között az egyetértés megszűnt és így a lázadás sikerrel járhat.

London, szeptember 27.

A *Times*nak jelentik Sanghából 25-ikéről: A jelek azt mutatják, hogy a mandupárt mindinkább kihívó magatartást foglal el. Az itteni kínai újságok jelentik, hogy elrendelték egy új palotának Szinanfuban való felépítését. Kínai forrásból eredő táviratok azt mondják, hogy Luhanlint kanton alkirálylyá nevezték ki. *Li-Hung-Csang* Tien-cinből orosz és japán csapatok kísérete mellett Pekingbe ment. *Seng* jamenjében megerősítik a sajtó által a minap terjesztett híreket, amelyek szerint *Li-Hung-Csang* a császári kormánytól titkos rendelkezést kapott, hogy az összes mozgósítható csapatokat vonja össze a végből, hogy a fővárost ismét meghódítsák. Hozzáteszik azonban, hogy az alkirály ezeket a rendelkezéseket békealkudozó állásával összeférhetleneknek tartja. Ugyanannak a lapnak jelentik Sanghából, hogy Kanton környékén rablók és munkanélküliek kifosztják a falvakat. Tokamhangban elpusztították a katolikus templomokat és a külföldieknek a közelben levő sirjait megszentelteltették. Kanton külvárosának amerikai templomát is lerombolták.

London, szeptember 27.

Sanghából jelentik: Az előterjesztés, amelyben *Li-Hung-Csang* Tuán herceget följelentette, csak akkor jutott el a trónhoz, amikor ez már kinevezte Tuánt a *cung-li-jámen* elnökévé. A *cung-li-*

jámen szeptember 23-án ülést tartott, amelyen a császár és az özvegy császárné jelenlétében rendkívül viharos jelenetek mentek végbe. A császár és özvegye mellett Tuán herceget és Háng tábornokot, hogy ők idézték elő a mostani helyzetet és azt követelte tőlük, hogy ajánljanak módot a kétségbeesett helyzet megoldására és midőn mind a ketten hallgattak, az özvegy császárné *Vánkvenkő* tábornokhoz fordult s őt bízta meg azzal, hogy javaslatot tegyen a nehézségek megoldására.

Páris, szeptember 27.

A sanghái francia konzul táviratozza e hó 25-ikéről: *Tungfuzian* tábornokot épp most nevezték ki a nyugati és északi hadsereg parancsnokává. Kínai forrásból eredő értesülések szerint az alkirály és kormányzó a császári udvartól titkos rendelkezéseket kaptak, hogy az idegenek ellen harcra lépjenek és pusztítsák el őket.

Brüsszel, szeptember 27.

A pekingi belga követ azt táviratozza kormányának, hogy Tuán herceg pártja napról-napra erősebb, miáltal a békére való kilátások is csekélyebbek lesznek.

Washington, szeptember 27.

Seng közölte a külügyi hivattal Tuán herceg kinevezését a császár nagytitkárává. A külföldi sajtónak azzal az állításával szemben, mintha Tuán kinevezése egyes következménye volna a német körjegyzékre adott amerikai válasznak, a külügyi hivatal részéről arra utalnak, hogy a kinevezés e hó 23-án tétetett közzé és több nappal ezelőtt történt meg, míg Amerika válasza a német jegyzékre szeptember 26-án tétetett közzé, tehát csak több nappal később juthatott el a kínai udvarhoz.

Lyon, szeptember 27.

A katolikus missziók egy Takuból e hó 19-éről kelt táviratot tesznek közzé, amely szerint Shanzi tartományban több szerzetest meggyilkoltak. Észak-Mandsuriában egyedül Mukden tartományban több mint 1000 keresztényt fejeztek le.

(A német körirat.)

Köln, szeptember 27.

A *Kölnische Zeitung*nak táviratozzák Berlinből mai kelettel: A *Times*nak rendkívül határozott állásfoglalása a német javaslat mellett itt annál is inkább figyelmet kelt, mivel az angol lapok nagy többségének hangulatával megegyezik. Nem mindíg szoktak meg, hogy a *Times* jóindulattal ítélje meg a német politikát. A gyanus főmandarinok elleni vizsgálat vezetését illetően a *Times* azt javasolja, hogy a tényállás alaposan derítették ki egy független bíróság által, mely kínaiakat tanuként kihallgatna ugyan, de melyben kínaiak nem foglalhatnak helyet. Tudvalevőleg a német javaslat egészen általánosságban van fogalmazva és nem megy bele a bírói eljárást illető részletekbe, melyek csak később lesznek megállapítandók. Aligha forognak fenn azonban aggályok, legalább ami Németországot illeti, arra nézve, hogy a *Times* által javasolt eljárás elfogadtassék.

Berlin, szeptember 27.

Az angol kormány válasza Bülow köriratára még nem érkezett ide. Az amerikai és londoni forrásból származó és Anglia állítólagos válaszára vonatkozó újabb híreket, melyek szerint Anglia válasza csak formai hozzájárulást tartalmaz, lényegében azonban elutasítón hangzik, mint pusztá koholmányokat vitassa kell utasítani. A Berlin és London közt eddig folyt eszmecsere alapján fel lehet tenni, hogy *Salisbury* készen fog nyilatkozni, hogy a hatalmak Pekingben székülő követit a főbűnösök kinyomozásával megbízták. Ha aztán Anglia részéről ajánlatba hoznák, hogy a kiadatás kérdését a béketárgyalások megkezdésével ne hozzák elválaszthatatlan kapcsolatra, a felfogásnak eme variánsa és az itt irányadó felfogás között még sem volna akkora eltérés, mely a két állam közös eljárását a további tárgyalásokban zavarhatná. Németország részéről, mint eddig, ugy most is azt kell hangoztatni, hogy a német politika a fősulyt arra helyezi, hogy a kínai hatalmaskodóknak tudtára kell adni és éreztetni kell velük, hogy a hatalmak nem engedik az ügyet komédiává fejlődni, hanem a szükséges bünhődést a szükségnek megfelelően fogják követelni. Hogy aztán mindez minő formában történjék, az a kabinetek későbbi tárgyalásának lenne fenntartva. Mivel Amerika különválása a kínaiak ellentálló erejét növelte, talán élesebb hangot is enged majd megszólaltatni. Berlinben nem föltételezik azt, hogy a hatalmak szem elől tévesztették a főkérdést: melyik ut az, mely a legbiztosabban és leggyorsabban vezet célhoz.

Washington, szeptember 27.

Chaffee tábornok 24-ikén Tien-cinbe érkezett. *Li-Hung-Csang*nál nem hivatalos látogatást tett és megbeszélte vele a megegyezés kilátásait. A többi hatalmak közül eddig csak Oroszország vett hivatalosan tudomást *Li-Hung-Csang* jelenlétéről.

(Amerika álláspontja.)

Washington, szeptember 27.

Hivatalos körökben az a nézet uralkodik, hogy kívánatos, hogy a Kínában levő amerikai csapatok elhelyezésében eszközöndő változások *Waldersee* megérkezése előtt végrehajtsanak. Az amerikai csapatok visszavonására alapos oknak tekintik azt a körülményt, hogy a kínai események gyorsan háborúra vezethetnek, melyet Németországnak és a többi hatalmaknak vonakodása, hogy Kínával tárgyaljanak, bizonyára maga után vonna. Amerika nem engedí magát háborúba sodorni, annál kevésbé, mert azt hiszi, hogy nincs ok háborúra a kínai kormány ellen. Ha valamely hadviselő hatalom Pekinget megszállva tartja, az amerikai követség védőrsége mindig ott fog maradni.

(Waldersee.)

Köln, szeptember 27.

A *Kölnische Ztg.*-nak egy berlini távirata jelenti, hogy az a hír, mintha *Waldersee* ultimátumot küldene Kínának, téves.

Ennek a híresztelésnek a nevezett lap szerint az volt a célja, hogy Németországot úgy tüntesse fel a külföld előtt, mint külön célokat követő nagyhatalmat. Németország semmiféle külön követeléseket nem óhajtatásztani és a Jang-Cse völgyére nem áhítozik. Egyáltalán nem kíván semmi olyat, ami más hatalom érdekét érintheti.

London, szeptember 27.

A *Times*nek egy sanghái távirata megerősíti, hogy *Waldersee* a kínai kormány képviselőinek ultimátumot készül átadni, amelyben a bűnösök kiszolgáltatását követeli. Ha a kínai kormány ennek a követelésnek nem fog eleget tenni, egy haladéktalanul megindítja Kína ellen a háborút.

(Oroszok és angolok.)

London, szeptember 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Takuból e hó 23-ikéről: Az oroszok azonnal előnyomulni szándékoznak Tongsau felé, ami maga után vonhatná az angol vasúti ottani szénbányáinak és a vasúti műhelyeknek elpusztítását. Itt élénken óhajtják, hogy az angolok azonnal tegyenek lépéseket ama fontos kereskedelmi és politikai érdekek megővésére, melyek a vasúttal kapcsolatosak.

(Salisbury nyilatkozata.)

London, szeptember 27.

Salisbury tegnapelőtti a diplomaták fogadásán egy idegen hatalom képviselőjének megmutatta a német körjegyzékre szánt válasz kivonatát. *Salisbury* azt mondja benne, hogy a bűnösök kiszolgáltatásának követelése nem akaszthatja meg a béketárgyalást.

(Tengerészeink Kínában.)

Bécs, szeptember 27.

A *Wiener Abendpost* írja: A cs. és kir. haditengerészet Pekingben egyesült különítményei fölött, amelyekben most már a kelet-ázsiai hajóraj valamennyi hajójáról való legénység van, a parancsnokságot Bless-Sambuchi Viktor lovag sorhajókapitányra, a „Kaiserin und Königin Maria Theresia“ hadihajó parancsnokára ruházták, akit a „Mária Terézia“-nak, a hajóraj zászlóshajójának parancsnokságában annak első tisztje helyettesít. Minthogy a Pekingben levő különítmények együtt körülbelül egy zászlóalj létszámát teszik ki, emellett a meglete a viszonyoknak, hogy a parancsnokságot egy törzstiszt veszi át. A tüziszab megbotogott Mayer Tamás tengerészhadapród, aki a különítménynek Pekingből való elindulása alkalmával nem volt elszállítható, a hajórajparancsnokság jelentése szerint, betegségében meghalt.

Takuban ahol ez idő szerint a cs. és kir. hajórajparancsnokság gróf Montecuccoli ellentengernagy parancsnoksága alatt állomásozik, mint annak jelentéseiből értesülünk, eddig a cs. és kir. haditengerészetnek 494 embere szállott partra. Az eddig partra szállott csapatok között a többi hatalmak a következőképen voltak képviselve: Németország 8171, Anglia 8353, az északamerikai Egyesült-

államok 5603, Franciaország 6575, Olaszország 2541, Japán 20.984 és Oroszország 15.570 emberrel. Az eddig partraszállott nemzetközi csapatok száma 60.075 ember. A Petacsu ellen e hó 17-én Pekingből kiindult expedícióban a németeken és olaszokon kívül a Pekingben tartózkodó cs. és királyi tengerészkerületnek egy csapata is részt vett. Indirekt jelentésként a szövetségesek egy részének sikerült meglepni azokat a boxereket, akik előbb az őket fenyegető veszélyről nem értesültek.

Az ausztriai választások. Lembergől táviratozók: *Jaworski* lovag volt reichsrathi képviselő ma tartotta *Zloczowban* beszámoló beszédét az ottani nagybirtokosság választói előtt, akik Gnoinski tartománygyűlési képviselő elnöke alatt gyűltek egybe.

Jaworski behatóan tárgyalta az utolsó ülészakok parlamenti eseményeit egészen a Reichsrath feloszlásáig és rámutatott az obstrukció következményeire, valamint arra a nagy kárra, amelyet a parlament nélküli állapot a monarchiának minden tekintetben okozott. Ő és a lengyelek klubja hasztalan fáradoztak, hogy a csebeket az obstrukció abbahagyására rábírák. Ami a *lengyelek jövődó programját* illeti, ugy. mint annakelőtte, híven ragaszkodniok kell atyáik hitéhez a más hitűek iránt való minden türelmesség mellett; szem előtt kell tartaniok, mint állami pártnak, a monarchia hatalmi állását; ellent kell állniok minden alkotmányellenes hajlamnak, minden obstrukció ellen feltétlenül küzdeniök kell és a jövőben minden irányban meg kell övniök teljes akció szabadságukat. *Jaworski* igen határozottan foglalt állást a legyel klub szolidaritása mellett; épp úgy *Czerkawski* Julián és gróf *Badeni* tartományi marsall is. Ezután a választók hálát és bizalmat szavaztak. *Jaworskinak* és egyhangulag elismerésüket fejezték ki a lengyel klubnak eddigi politikájáért.

Bécs, szeptember 27.

Ma délután volt meg a keresztény szociális párt konferenciája, hogy a választási jelölések ügyében határozzon. Az ülésen résztvettek a vidéki bizalmi férfiak is. A konferencia azonban *határozat nélkül szétoszlott*, mert személyes kérdésekben ellentétek merültek fel, amelyeket nem sikerült elsimítani.

A bolgár-román konfliktus. A bukaresti hatóságok befejezték a vizsgálatot *Mihailleanu* tanár meggyilkolása ügyében és az erre vonatkozó iratokat fölterjesztették a kormányhoz. A vizsgálat eredményét a napokban közzélik a bolgár kormánnyal. Román részről azt állítják, hogy az iratosomó által a macedóniai komité tagjainak bűnössége teljes beigazolást nyert. Mivel pedig a bolgár kormány utolsó jegyzékében azt közölte, hogy el fog járni a macedón komité tagjai ellen, amint azoknak bűnössége kétségtelen beigazolást nyert: ezzel igen fontos lépéssel haladtak a konfliktus elsimítása felé.

HIREK.

A bugaci főbíró esete.

A bugaci szolgabíró még ma is a maharadzsá után koldul. Akkor esett vele ez a szerencsétlenség, mikor a keleti potentát azon a vidéken járt s a bugaci határban megnézte az állami ménest.

— Hej, gyerekek — szólott a főbíró, mikor meghallotta, hogy a szerezsen császár hintája a bugaci szijas földön fog végig gurulni, — kiállunk eléje! Hozatok olyan mentét Budapestről, hogy távra marad a szája annak a jövevénynek.

Faggatták az öreget, hogy mi célja van vele. Talán csak nem nemzeti virtusból költségeskedik? A főbíró nem szólt, csak ravaszul mosolygott s nagy hetykén pödörgette a vörös bajuszát.

Ha amikor a bugaci főbíró a vörös bajuszát pödörgette, mindég nagy politika volt a dolog mögött s bizonyosra lehetett venni, hogy a szerezsen császártól valami nagy dolgot akar most is.

— No, mondja hát bátyám — faggatta a jegyző. Nem szólok én róla senkinek. Rám bízhatja a dolgot. Segíték is benne, ha a szerezsen császár Ezmeraldját kell is elhódítani.

A főbíró olyan ember volt, hogy nem nagyon titkolózott, tehát megmondta a tervét:

— Kimegyünk elébe a határba. A bugaci csárda mellett szépen sorba állunk. Mentésen, kuesmáson, kardosan. Majd én dikciózok neki, s kiszoritunk belőle valami olyan medáliát, amelyiken a fehér elefánt, meg a

szíami gyerekek vannak gyémántba foglalva. Hagyja itt a nyomát, ha egyszer erre jár.

A jegyzőnek tetszett a dolog s a vacsoránál tovább adta a papnak. Az elmondta a körörvornak, emez a gyógyszerésznek s úgy történt, hogy a pesti szabó csupa arany sallangot varrt a bugaci notabilitások új dolmányára, ami költséges parádé ugyan, de megér egy olyan rendjelet, amint a szerezsen császár osztogat. A szerezsen császár aztán csakugyan el is hajtattat a bugaci kertesek alatt s a hintója meg is állt ott, ahol a deputátus urak várták. A főbíró elő is lépett a sorból, leemelte a kuesmáját s komolyan szólni kezdett.

— Fölséges császár! — mondta. Ugy szokás, hogy magyar földön megbeesülök a vendéget s azért hódoló tisztelettel jöttünk ki eléd is. Atadjuk, amit a föld terem...

A bíró lánya söt és kenyeret adott a császárnak, aki katonásan megköszönte, aztán hátradőlt a koesipárnába s tovább hallgatta a főbíró.

Az öreg csak egyre szaporította a szót, amiből azonban a császár egy szót sem értett, úgy, hogy utóljára is megunta a dolgot, megint katonásan tiszteltget s aztán intett a koesisnak, hogy:

— Menjünk odább!

A szerezsen császár hintója ott görgött már a határban, de a deputáció még akkor is ott állott szóltalanul. Utóljára is a főbíró tört meg a csöndet, mondván:

— Ajnye, de smucig fráter!

Azóta pedig még mindig fizeti a rátákat a pesti szabónak.

*

A perzsa sah hintóját is négy fekete paripa huzza végig a bugaci határban. Akad elég olyan eszalafinta ember, aki az oroszlan rendjel gyémántjaira vágyik s furesa dikciókat eszelnek ki, hogy itt hagyassák vele a nyomát. Dismunkkák, areképek, nyomtatványok ezreit küldik a szegény császárnak, hogy adjon már érte egy kis ordót. Költségbe verik magukat a hatalmas ur kegyeiert s a szerezsen császár azoközben elunja a dolgot s odaszól a koesisnak, hogy:

— Menjünk odább!

Budapest, szeptember 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küld...essük tovább.

— Személyi hír. *Grünzenstein* Béla államtitkár *Csekhölvisz* miniszteri tanácsossal az Adria gőzcsóna ma Fiuméből Messinába utazott.

— *Koburg* herceg *Gömbörben*. *Koburg Fülöp* herceg e napokban Bécsből több heti tartózkodásra *Gömbörbe* érkezett szarvasvadászatokra. A herceg a pohorellai kastélyba szállt és innen rándul ki nagy-kiterjedésű erdőseibe, hol eddig néhány szépen kifejldött szarvasbikát ejtett el.

— Az olasz küldöttség Bécsben. Bécsből jelenti egy táviratunk, hogy az olasz küldöttséget *Rainer* főherceg ma kihallgatáson fogadta, azután meghívta az ebédhez, amelyben gróf *Nigra* nagykövet és a nagykövetség személyzete is részt vett.

— *Darányi* Ignác Pápan. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter a dunántúli református egyházkerület közgyűlése alkalmából három napot töltött Pápan és ez idő alatt meglátogatta a fás kertnek szánt helyet s az új állami tanítóképződét. A miniszter ma reggel fogadta Pápa város hatóságát *Lampert* Lajos helyettes polgármester vezetése alatt s a pápai kertészeti egyesület választmányát, melynek nevében dr. *Antal* Géza elnök tolmácsolta az egyesület halálját a miniszter támogatásáért. A miniszter szíves szavakban köszönte meg az üdvözlést, biztosítva az egyesület további jókaratáról.

— Október hatodika. Az egyetemi ifjuság az idén is fényesen megünnepli a vértanuk napját. Október hatodikán reggel gyászmise lesz a Ferenciek templomában, délelőtt gyászünnepet rendeznek a Vigadó nagytermében. Délután az ifjuság az Egyetemi-Kör zászlaja alatt kivonul a kerepesi-úti temetőbe, ahol beszéd kíséretében koszorút helyeznek gróf *Batthyány* Lajos mauzóleumára. Az ifjuság ezenkívül küldöttsé-

gileg képviselteti magát Aradon is, ahol megkoszorúzzák a vértanuk emléksobrát és a kivégzés helyén emelkedő emlékoszlopot. Az ünnepségek részletes programját most állítja össze a rendező bizottság.

— A mikádó Európában. Sok érdekes exotikus vendéget látott legutóbb Európa. A legérdekesebbek egyike épp most távozott el fővárosunkból, és nem csak féltünést kellett pár évvel ezelőt Li-Hung-Csangnak, a nagy khainak a körútja, ki most is szente középpontja az érdeklődésnek a kínai kérdésben. De valamennyi exotikus látogatónál érdekesebb jelenség lesz Európában a japáni császár, kinek a jövő tavasszal leendő látogatásáról ad ma hirt egy bécsi tudósító. E hír szerint a mikádó a tavasszal utazást tesz Európában, s először is a cárt látogatja meg, másban pedig Bécsbe s remélhetőleg Budapestre is eljön. A harci dícsőségéről, valamint művészi fejlettségéről híres szélsőkeleti kulturállamnak az uralkodója, ki európai mintára rendezte be birodalma kormányzatát, bizonyára szívesen látott vendég lesz mindenütt, ahol csak megfordul a vén Európában.

— Sándor király édesanyja. Belgrádból, ahol oly sokat kommentáltak *Natalia* királynőnek *Oroskovics* Rozina udvarhölgyhez intézett levelét, ma újabb híreket hoz a táviró. *Oroskovics* Rozina ugyanis levelét intézett az összes belgrádi lapokhoz, melyben kijelenti, hogy azt a levelezőlapot, melyben *Natalia* állítólag sőtében nyilatkozott az új királyasszonyról, ő sohasem kapta meg. Az sem igaz, — írja az udvarhölgy, — hogy az exkirályné gyászruhát öltött fia házassága miatt. Igaz ugyan, hogy *Natalia* gyász visel, de ez *Umberto* király emlékének szól. Ami végül az a levelet illeti, melyet *Natalia* a belgrádi nőgyelethez intézett, — végzi *Oroskovics* kisasszony — ő felsége még akkor írta, mielőtt megtudta az őt ért újabb szerencsétlenséget.

Belgrádban pedig most azon török a fejüket az udvari emberek, hogy ugyan mi lehet ez az újabb szerencsétlenség.

— *Margit* királynéről. *Umberto* király bánatos özvegyéről azt írják az olasz lapok, hogy nem fog állandóan Rómában lakni, hanem az évnek csak egy részét fogja az olasz fővárosban tölteni. Elhatározását a következő szavakkal okolta meg környezetének:

— Látom, hogy a rómaiak mennyire ragaszkodnak hozzám, de én nem akarom ellátni azt az utat, amely *Heléna* királyné számára nyílt meg a nép szívében.

Még jobban jellemzi az özvegy királyné nagy szívét és nemes gondolkodását, hogy még rövid időre sem akart a *Kvirinában* lakni, nehogy úgy tűnjék föl Rómában tartózkodása, mintha a fiatal királyné jogaikat akarná esorbítani. Már intézkedett is, hogy főudvarmesteri hivatala egy palotát vásároljon számára, de a fia és menyé kérésére ellált a szándékától s mégis a *Kvirinában* fog lakni, ahol régi lakosztályát tartották lenn részére.

— *Gyermekhalandóság Gyöngyösön*. *Gyöngyös*-ről írják, hogy fél év óta a vörheny és difteritisz oly nagy mértékben pusztít ott, hogy már egy temetőt népesített be. Nap-nap mellett 5-6 halottja van a városnak. A képviselőtestület elhatározta, hogy artézi kutat furat, mert a járvány okául az orvosok a rossz vizet tartják. Most érkezett le *Darányi* földmívelésügyi miniszter rendelete, melyben értesíti a várost, hogy az artézi kut turóit ingyen a rendelkezésére bocsátja és kulturmérnöki szakközvegeit kiküldi.

— Az országos honvédegyülés. Az országos honvédegyülésre szóló vasuti kedvezmény-utalványokat a központi honvédebizottság már mindenfelé szétküldte a honvédegyuleteknek. Ha mégis volnának, akik jegyeiket nem kapták meg, értesítsek erről a bizottság irodáját (Budapest IV., Irányi-útc. 1.) Az elnökség figyelemzeti az országos gyűlésre jövő honvédeket, hogy október 2-án megbízó leveleikkel jelentkezzenek a központi városba feleleleti tanácsstermében, ahol a továbbiakra nézve minden értesített megkapnak.

— Was will er? Tegnap délután, amikor a perzsa sah a *Margitszigetre* készült, a Hungária-szálló előcsarnokában *Iványi* Sándor komponista kilépett a sorból s át akarta nyujtani neki egy kompozícióját. Erről megemlékezve, a mai lapok egy könyvnyomata nyomán azt írják, hogy *József* *Agost* főherceg oda-szólt a komponistának: *Was will er?* és karjával félre-öltötte, a detektivek pedig rögtön ellövöltötták. *Iványi* Sándor ma megjelent szerkesztőségünkben, s helyre-igazítással annak közlésére kért fel bennünket, hogy a főherceg egy szót sem szólt, s csak az egyik tá-bornok kérdezte tőle, mit kíván, mire ő megmagya-rázta, hogy a sahnak egy kompozícióját óhajotta át-nyujtani. Őt különben senki sem bántotta.

— Házasság. Dr. *Asztely* Sándor budapesti ügyvéd e hó 29-én szombaton esküszik örök hűséget a *Kalvin-téri* ev. ref. templomban *Wickel* *Antoinette* kisasszonynak. *Wickel* *János* *Henrik* részvénytársasági vezérigazgató leányának.

Eisler *Hermann* főpüszgyári hivatalnok *Gyalu-ban* eljegyezte *Cinczár* *Mór* nagy-szalontai fakeres-kező leányát *Mariskát*.

— **Angol kortesfogás.** A mi követválasztásaink fogásaira emlékeztető esetet közölnek most Angliából, ahol a választási mozgalmak kiváltják a humort az emberekből. Walworth Roadban Bailey kormánypartí jelölt nagy hatást vált elérni azzal, ha a fiait is argumentumnak használja föl. Bailey tehát ilyen fölhívást becsátott közre:

M. Bailey ajánlja jelöltségét minden hazafias választónak, mert három fia küzd a brit birodalom becsületéért, az egyik a 12-ik lancia-ezredben Methuen lord parancsnoksága alatt, a másik a boerok foglya és a harmadik a kínai hadtestben harcol.

A radikálisok megdöbbenve olvasták az ellenfél érdemeiről szóló fölhívást s talán föladják a küzdelmet, ha hirtelen észbe nem jut valamelyiknek, hogy lehet valakinek négy katonája fia is. Találtak is egy ilyen asztalost s másnap már ott üszlett az új jelölt kiáltványa a falakon s ezt hirdette:

M. Thioney ajánlja jelöltségét minden hazafias választónak, mert négy fia küzd a brit birodalom becsületéért. Egyik French tábornok lovasságában, a másik Hamilton lord hadtestében a harmadik Buller seregében, a negyedik a kínai expedicióban és egyik sincs még fogságban.

— **Szerelmi történet.** Az aradi színházban ma a Kis szökevényt próbálták. Az ügyelő egy kissé haragos is volt, hogy már megint hiányzik valaki. Oda is szólt a szolgának:

— Ugyan szaladjon át a Vári kisasszonyért. Talán elaludt.

A szolga tiz perc múlva visszajött.

— No alszik?

— Alszik.

— Fölkelte?

— Nem. Nem lehet fölkelteni. Meghalt.

Külfölgött a szolgát.

— Bezörgtettem, de nem nyitották ki az ajtót.

Utóljára is feltörttem a szobát s ott láttam szegény kisasszonyt agyonlőve. Egy fiatal ember is ott feküdt a szobában, az is halva volt. A Monti ur.

A szerelmi dráma, mint aradi tudósítónk jelenti, az egész városban mélységes részvétet kellett. Monti Lajos, husz éves gyógyszerészegéd, előkelő aradi család tagja, beleszeretett a szintársulat szép, fiatal tagjába, Váray Mariskába. Blaha Lujza unokahugába. Örök hűséget fogadtak egymásnak és Monti feleségül akarta venni a leányt. A fiunk azonban október elsején önkéntesnek kellett volna bevonulnia Prágába és úgy látszik, a leány tartván attól, hogy a messzi idegenben elveszi kedvese szívét, maga jött az öngyilkosság gondolatára. A szörnyű tervet ma reggel hajtották végre a leány lakásán. Előbb morfiumot ittak, aztán meg agyonlőtték magukat.

— **Jegyzők gyűlése.** A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete október 4-ikén délelőtt tíz órakor Budapesten, a vármegyeház közgyűlési termében rendes évi közgyűlést és ezt megelőzőleg, október 13-ikán délelőtt 9 órakor Budapesten a Pannónia-szállóban választmányi gyűlést tart. A közgyűlés első tárgya lesz a lemondás folytán megüresedett első és második alelnöki állás betöltése. Ezután az elnöki jelentést és a pénztári számadásról szóló jelentést olvassák fel és előterjesztik az egyesület 1901. évi költségvetési előirányzatát. Továbbá előterjesztik a számvizsgáló-bizottság jelentését az Erzsébet királyné országos közgyűlésről árvaházalapot pénztári állásáról. Ezután több kebelbeli előterjesztést tesznek. Erre az évi rendes közgyűlésre a vármegyei egyesületek, mint rendes tagok, elnökeik útján; a központi egyesületek tisztikara, az egyesület pártoló- és tiszteletbeli tagjai, úgy a választmányi tagok külön-külön azzal a megjelöléssel hívhatnak meg, hogy a vármegyei egyesületek küldöttéi megbízó-leveleiket október 8-ik napjáig az egyesületi főjegyzőhöz, Uszky Bálinthoz Tisza-Szent-Imrére küldjék el, esetleg október 13-ikán déli 12 óráig Budapesten, a Pannónia-szállóban, az elnökségnél okvetlenül adják be.

— **Merénylét egy jegyző ellen.** Esztergomból táviratozzák, hogy Párkányban Zahovay István jómódú kőművesmester a községhezán közvetlen közelből rálőtt Ivanits Gyula jegyzőre. Szerencsére a golyó a nadrágsapától visszapattant s így a jegyzőnek nem esett baja. Hegedűs segédjegyző letépette a merénylőt, mire többek segítségével elzárták. Zahovay azért akarta megölni a jegyzőt, mert két korona pénzbírságot rött ki rá.

— **Helyreigazítás.** Vonatközszállás tegnapi hírlinkre a fizető szerényeket illetőleg, konstataljuk, hogy a The National Cash Register Comp. Limited üzlete nem a Király-utca 54., hanem Király-utca 50. szám alatt van.

— **Az evezős-sport hőse.** Zürichből táviratozzák: A bieli tavon egy Kasztov nevű bolgár diák megtámadott egy Damjanov nevű bolgár diákot, aki más csónakban ült és az evezőlapáttal azután pedig késsel halálosan megsebesítette. Viaskodás közben a csónak felfordult, mind a ketten a vízbe estek, de kimentették őket. Damjanovot halálos sebével kórházba szállították, Kasztovot pedig letartóztalták. Azt hiszik, hogy Kasztovot politikai okok vitték a gyilkosságra.

— **Pillanatképfelvétel szavakban.** Egy amerikai folyóirat közli a volszi herceg alábbi pillanatképfelvételeit:

Született 1841. november 9-én. Születésének első napja óta tizenegyezer font évi jövedelme van. Gyermekkorában nagyon érzékeny volt és naponta többször sirt. Ot láb, hat hüvelyk a magassága, s nyila kilencven kiló. Nem igen jámbor, de minden vasárnap templomba jár. Tizenhárom akadémiai címe van és nyolc ezredet vezényel. Egyenruhái tizenötözer fontot érnek. Anglia legelső hajója s a legtöbb vadász-kutyája van a világon. Londonban szívesen jár könnyű bérkocsin, de Párisba inkognitóban utazik; hogy miért, annak oka ismeretlen. Divat dolgában tekintély. Tökéletesen beszél németül, franciául, olaszul és oroszul. Naponta száz levelet is kap, de egyre sem válaszol személyesen. Ő volt a legelső keresztény, aki együtt evett a szultánnal. Eddig a kép; nem tudjuk, vajon találó-e?

— **Katonatisztből cigányprimás.** Zöldy János, a trencseni tizenötödik honvéd-gyalogezred főhadnagya letette fényes egyenruháját, szögge akasztotta a kardját, hegedűt vett a kezébe és beállt cigányprimásnak. Mikor még katonasorban volt is, sokszor gyönyörködtette bajtársait gyönyörű játékával s most ott akarja hagyni a vítezi életet s Marci cigány néven bandát alapít. Tiszti rangjáról lemondott s még csak azt várja meg, hogy lemondó kérvényét elintézzék. Aztán pedig ki fog állani a zenés kávéházak publikuma elé s hegedűl.

A karesu, barna arcú fiatal ember naturalista muzikusa, a kótát nem is ismeri. Nyugtalan vére nem hagyta pihenni s a katonás szubordinációt sehogysem tudta elviselni. A szabad cigányélet után vágyott s ez érlelte meg benne ezt a mindenesetre szokatlan és érdekes elhatározását.

— **Mit evett meg a 22.000 polgármester?** A Tuileriák kertjében rendezett fényes lakomáról még most is sok szó esik Párisban. Elnevezték hazafias ünnepnek, a köztársaság győzelmi ünnepének, a testvériség tüntetésének s végül — talán legtöbb joggal — a lakomák lakomájának. Mert az csakugyan megdöbbentő, hogy mi mindent fogyasztott el a köztársaság elnökének nagy ebédjén a 22.000 meghívott polgármester. Ime a statisztika:

Ételek:

Marhahús	2.400 kilogramm
Fácán	2.430 darab
Borjúhús	2.000 kilogramm
Kacska	2.700 darab
Mayonnaise	1.200 liter
Jéce	2.500 darab
Szólló	1.000 kilogramm
Barack	10.000 darab
Pfűge	4.000 „
Körte	6.000 „
Alma	4.000 „
Szilva	20.000 „
Császárszemle	60.000 „

Italok:

Vörös és fehér bor	50.000 fűveg
Kávé	3.000 liter
Likőr	1.000 „

Használt service:

Pohár	85.000 darab
Kés, villa	66.000 „
Tányér és tál	250.000 „
Asztal	606 „
Asztalterítő	8.600 méter
Asztalkendő	30.000 „
Étlap	23.000 darab

Személyzet

(amely a 22.000 polgármestert kiszolgált):

1 igazgató
6 küldőne
1215 főpincér
3645 pincér

S ha hozzátesztük, hogy a polgármester urak nagyon dícsérik a kitűnő konyhát, fogalmat atkothatunk magunknak a kis köztársasági ebéd költségeiről.

— **Rákóczi lovasszobra.** Kassán már évekel ezelőtt lelkes mozgalom indult meg il. Rákóczi Ferenc lovasszobrának felállítására. Össze is gyűlt szép összeg, de aztán elaludt a mozgalom. Most újból nagy eréllyel folyik a gyűjtés, amelynek eredménye minden valószínűség szerint az lesz, hogy rövid idő alatt együtt lesz a szoborra való összeg.

— **A Duna apadása.** A földmívelési minisztérium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a Duna és összes mellékfolyói erősen apadnak. Ha az apadás tovább tart, a hajóközlekedés nagy akadályokba fog ütközni. A ma érkezett jelentések szerint csak egy helyen áradt a víz, még pedig Schárdingnél, de ez jelentéktelen 31. centiméter. Budapestnél a folyam medre kint van s tegnap óta 1 centiméternyit apadással mai magassága 88 centiméter. A többi vizmagasságok a következők: Aschach 53, Lintz — 112, Struden 52, Stein — 60, Bécs — 118, Pozsony + 88, Komárom + 130, Paks 22, Baja 106, Mohács 103, Gombos 150, Újvidék 73, Zimony 43, Pancsova 0. Bázis 10, Drenkova 18, Orsova 90. További apadás várható. Ha a víz leszál 54 centiméterig, a hajóközlekedést teljesen be kell szüntetni.

— **A panosoval merénylét.** Pancsováról táviratozzák, hogy Rácz Lajos kir. törvényszéki vizsgálóbíró, akit Tadic Mita bukkott kereskedő hivatalában

lelőtt, tegnap behalt sebébe. A városban nagy és általános részvétet kelt a szép jövő előtt álló férfiú tragikus vége.

— **Uj postalgazgató.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király hennyei dr. Henyey Vilmos, posta- és táviró igazgatófi címmel fölrüházott posta- és táviró-tanácsost posta- és táviró-igazgatóvá nevezte ki.

— **Az Iparművészeti Múzeum kiállításai.** Az Iparművészeti Múzeum több nagyérdékű kiállítást fog rendezni a tavaszig. A kiállítások sorozatát a Walter Crane-kiállítás nyitja meg, amely október közepe táján nyílik meg. A művész már utnak indította kiállítását, amely valóban nagyszabású lesz, mert magában foglalja a nagy mester élete munkájának a javát. A kiállítás tartalmaz négyszáz könyv-illusztrációhoz szolgáló eredeti tervrajzot, hatvan iparművészeti és belső berendezéshez szolgáló tervrajzot, hatvan himzés és szövettintát és százötven tapéta, keramikai díszítés és egyéb tervrajzot. A kiállítás megnyitására Walter Crane egész családjával Budapestre jön. A kiállítás katalógusának címlapját és plakátját szintén a mester készítette.

A Walter Crane-kiállítás után, decemberben megnyílik a nagy karácsonyi kiállítás, amelyre a magyar iparművészek már erősen készülődnek. Tavasszal kiállítás rendez az Iparművészeti Múzeum azokból a tárgyakból, melyeket Radisics igazgató a múzeum számára a párisi világkiállításán vásárolt. Ugyancsak a tavasszal még egy nagyérdékű kiállítás lesz versenydíjakból. Ezt a kiállítást a múzeum a Magyar-lovaregylet és a bécsi Jockey-klub közreműködésével rendezi aból a célból, hogy az óriási értékű versenydíjak vásárlását a honi piacra terelje és a külföldi tárgyakat kizorítsa a versenyterekről. A kiállítás pályázattal lesz összekötve. A kiállítás iránt sportkörökben igen nagy az érdeklődés és remélik, hogy a kiállításnak nagy nemzetgazdasági haszna lesz.

— **Anarkista Fiumében.** A flumei rendőrség, mint nekünk táviratozzák, ma letartóztatta Amoni Agost 22 éves borbélysegédét, mert kiderült róla, hogy élénk összeköttetésben áll az olaszországi anarkistákkal. A legközelebbi hajóval elszállítják Olaszországba és átadják az anconai rendőrségnek. Amoni pár hét előtt jött Fiuméba.

— **Az Erzsébetvárosi Kör** közvesorával egybekötött estelelyt, Royal-szálló helyiségében, október hó 1-én. hétfőn esti 7^{1/2} órakor kezd meg és minden hétfőn folytatja.

— **930 magyar ló a tengerben.** Fiuméből táviratozzák: Egy helybeli céghöz érkezett távirat megerősíti azt a hírt, hogy a Suffolk nevű angol gőzös, mely Fiuméből augusztus 21-ikén indult el 930 lóval, Fokváros közelében elsüllyedt. A 135 főnyi legénységet megmentették, de a lovak mind odaveszttek. A gőzös egy londoni társaság tulajdona volt és az idén készült Sunderlandban.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Trencsenyi Félix kabai kereskedő tegnap tetőtől a feleségével Budapesten. Ma délután valami csekélység miatt összerelkedtek s Trencsenyi elment hazulról; a feleségnek nem is mondta meg, hogy hova. Estig az utcákon kóborolt a szerencsétlen ember s este kilenc óra tájban az Andrássy-ut 130. számú ház kapujában kába lőtte magát. A mentők életveszélyes sebesüléssel vitték a Rókus-kórházba. Feleségét a rendőrség éjjel tizenegy óra után értesítette az öngyilkosságról. A Súlyom-utca 15-ik szám alatt lévő lakásról hívták a szerencsétlen teremtést a főkapitánysághoz, ahol az inspekciós tisztviselő átadta neki térje levélet, amelyben a boldogtalan ember becsinatott kér feleségétől a mai bántalmazásért és intézkedik vagyonát illetőleg. Trencsenyi Félix sebesülése olyan súlyos, hogy aligha éri meg a reggelt.

— **Gyilkos szocialisták.** Varsóból táviratozzák: Az idevaló katonai törvényszék hat szocialistát halálra ítél. A szocialisták büne az volt, hogy egy kémet meggyilkoltak, ki a szocialisták titkos nyomdáját a hatóságoknak elárulta.

— **Osztályorszájték.** Az osztályorszájték mai húzásán tízezer koronát nyert 80519 27108, ötezer koronát 65729 13258 13275 51126 66011, kétezer koronát 72005 50279 69908 16000 65666 99457 60877 59989 14316 76441 93417 16960 31021 87514 31554 24426 41312 53985 9464 64806 79352 11024 5310, ezer koronát 44577 66296 19812 87369 33735 3687 51790 87386 10179 9945 48897 84064 97896 49454 28847 14799 25641 61112 42310 21954 60368 62690 72528 46935 53957 73406 42016 96337 27803 20922 24939 67459 6644 89909 66465 82133 55872 18615 52967 80221 8984 54447 88388 20011, ötszáz koronát 20420 29636 52725 24108 32632 94714 65230 51117 77618 67781 78453 92891 1852 68694 7975 18900 10375 29725 34099 84952 69022 76173 221 86924 32317 23077 88415 81300 47711 69900 89562 80286 8718 17613 33650 55566 19041 70314 69655 76281 52328 449 69311 46213 17667 57222 65077 62635 90922 34988 55161 68491 73797 8473 43369 55025 60512 29477 26813 82140 521 35311 23212 65218 89781 83354.

Ajánljuk az osztályorszájték-vásárlóknak Lukács Vilmos bankházát, (Budapest, V., Fűrdő-utca 10. szám.)

(x) Kérjük mindenütt Emke-gyűjtőt!

A sah és Vámbéry.

— Beszélgetés Vámbéry Armínal. —

Budapest, szeptember 27.

Minden keleti fejedelemnek, aki hozzánk el látogat, van a magyar fővárosban egy régi jó barátja, aki tud a nyelvén, ismerte az apját, a familiáját, s akivel eszöndesen elbeszélgethet a mul taktokról. Ez a mindentudó ember Vámbéry Armin, a világszerte ismert orientalista, a magyar tudomány büszkesége, az angol királynő bizalmasa, a szultán barátja és minden ázsiai fejedelem jópajtása, régi ismerőse.

Muzaffer ed Din sahnak is az volt az első dolga, amikor Budapestre érkezett, hogy Vámbéry után kérdezősködjék. Se a miniszterek, se a főhercegek, se a tábornokok nem érdekelték úgy, mint a öreg professor, Ásza nagy szószólója, akit harminnyolc év előtt látott utoljára — Teheránban. Együtt is voltak azontul egészen a sah elutazásáig. Az Operában, a Hungáriában, mindenütt a perzsákkal volt Vámbéry a sah egyenes kívánságára.

Fölkerestem ma este Ferenc József rakparti lakásán, ahol halálra fáradtan éppen vacsorához készült:

— Borzasztón kifárasztottak az utóbbi napok — mondta — még idehaza se volt egy pernyi nyugtom sem ...

Leültetett török stilben berendezett nagy dolgozószobájában. Egy könyvespolc alatt ültem, amely véges-végig azokkal a könyvekkel van tele, amiket — róla írtak. Van vagy kétszáz kötet.

— A sahnak nagyon tetszett a magyar főváros — kezdte Vámbéry. — Valósággal el volt ragadtatva. De ez nem olyan sablonos dicséret volt nála, hanem őszinte vallomás. Amikor nála voltam a Hungáriában, az ablakhoz vezetett és megmutatta a Duna felé eső kilátást.

— Nézd csak — mondta, perzsa szokás szerint, tegezve — ilyet egész Európában nem látam. A te hazád fővárosa a legszebb városa a világnak ...

Majd lemutatott az utcára, az ablaka elé, ahol százkara menő tömeg ácsorgott, hogy csak egy pillanatra is láthassa Perzsia hatalmas urát.

— Nagyon lelkes nép a magyar — mondta. — Így nem fogadtak sehol. Egész nap az ablakom alatt állanak. Én meg, hogy kedvükben járjak, kiállok az ablakba és szalutálok nekik. Akkor aztán éljeneznek, hogy az ablak is reng belé. Nézz csak ide ...

Azzal az ablakhoz ment. Amint az utcán váró tömeg meglátta, harsány éljenzésben tört ki. Muzaffer ed Din mosolyogva viszonzta a tömeg üdvözlését.

Aztán régi dolgokról kezdtünk beszélgetni. Amikor én Perzsiában utaztam, ez a mostani sah kilencéves fiúcska volt. Az apja nagyon szívesen fogadott, s neki köszönhettem, hogy Perzsián át ugyszólván egy krajeár nélkül átutazhattam. A sah meghatóttan beszélt apjáról:

— Emlékszem, — mondta — hogy apám sokat beszélt rólad. Európai utjáról, amelynek alkalmával Budapesten is járt, nagy könyvet írt perzsa nyelven. Ebben a könyvben nagy szeretettel szól rólad és működésedről. Még arra is emlékszem, hogy azt írta, hogy te jobban beszélsz perzsául, mint akárhány perzsa tudós ...

Majd Magyarország politikai viszonyairól kérdezősködött a sah. Elmondtam neki, hogy mily nemzetiségek laknak hazánkban. Elmondtam, hogy a magyar faj az uralkodó, bár számra nézve kisebbségben van. Amikor ezt elmagyaráztam neki, bölintett fejével és így szólt:

— Ez így is van rendjén, ha ti voltatok a hódítók. Mi is törökök vagyunk és mégis uralkodunk Perzsián ...

Még hosszasan beszélte Perzsia viszonyairól s a keleti politikáról. Amikor aztán elutazott, s bucsuzni mentem hozzá, megélelt, megcsókolt, s egy nagy gyémántgyűrűt húzott az ujjamra, mondván:

— Negyven éve már, hogy hű barátja vagy hazámnak és dinasztíámnak, remélem, hogy ezentul is az maradsz ... Gondolj ezentul is barátság- gal Perzsiára és oszladd el Európában azokat a balhiedelmeket, amelyek hazánról elterjedtek ... Ezeket beszélte Vámbéry s mindjárt meg is

mutatta a sah ajándékát, a nagy gyűrűt. Gyönyörű mivű aranygyűrű ez, amelynek foglalatában majdnem mogyorónagyságu gyémánt szikrázik.

Hogy elbucsuztam az ősz tudóstól, még megjegyezte:

— Ha tudná, hányan zaklattak! Sejtlemem se volt eddig róla, hogy mennyi rendjelhajtás és pénzvadász van Budapesten ... Voltak itt legalább százán mindenféle bolond ajánlattal: egyik zeneszerzőjét akarta, hogy átadja, a másik új találmányával akart kedveskedni a sahnak és így tovább. Alig győztem őket hazaküldeni ...

Hogy elmentem, vacsorához ült nejevel. Elgondoltam, hogy mi csak ilyen alkalmakkor tudjuk igazán, kicsoda és micsoda a mi Vámbérynk. Nem tulsz, ha azt mondom róla, hogy Európa csak ő rajta keresztül csinálhat keleti politikát. Ha valamely állam — különösen az angol — valamit akar Keleten, Vámbéryhoz fordul. És viszont ha valamely keleti uralkodónak, a török szultántól kezdve a legutolsó emirig, ügye akad Európában, az első ember, akihez tanácsért megy, Vámbéry. Az ő dunaparti exotikus szobája a legérdekesebb összekötő kapcsa Keletnek és Nyugatnak.

Talán nem is oly érdektelen dolog, hogy amikor fölmentem hozzá, a lépcsőn épp akkor jött lefelé az angol főkonzul ...

Öngyilkos iskolaigazgató.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 27.

A Madách-utcai községi elemi iskola igazgatója, Baumann József az éjszaka öngyilkos lett. A szerencsétlen véget ért ember a fővárosi tanítói kar egyik legtüsztebb tagja volt és kollegái, ismerősei előtt valóságos rejtély, hogy mi vitte öngyilkosságra az érdemes igazgatót.

A Madách-utcai elemi iskola első emeleti helyiségében lakott az öngyilkos igazgató feleségével s öt gyermekével. A gyermekek közül egy leány meg egy fiu mostohagyermek, három fiu pedig édes gyermeke, akik közül egyik a dobányjövédéknél, a másik a fővárosi számvétségénél, a harmadik egyik előkelő fővárosi banknál tisztviselő, a legkisebbik a VI-ik reál- osztályt tanulja.

A 64 éves, erőteljes igazgató a legszebb családi életet élte s a József-városnak is kedvelt szerett polgára volt. Senki sem sejtette, hogy mily sötét elhatározás lappang lelkében. Az iskola tanítóit, mint gyermekeit szerette, viszont azok apjuknak tekintették. A tanítótestület néhány tagja hétfő óta igen buskomornak látta s meg is kérdezte tőle szomorúságának okát. Hosszas faggatás után végre megmondta társainak, hogy a járásbíróhoz mára kihallgatás végett idézést kapott a Gabel Gyula fővárosi tanító ügyében. *Miután senkinek ártani nem akar, ő el sem megy a mai tárgyalásra. Hétfő óta azután egyformán szomorú maradt, de arra senki sem gondolt, hogy e miatt a jó öreg ur elemészi magát.*

Tegnap egész délután az igazgatói irodában foglalatokodott, rendezkedett. Este 8 óra tájban hívták vacsorázni s felesége, meg gyermekei szóval tartották, iparkodtak jobb hangulatra hozni, de ő csak újra szomorkodott s vissza ment az irodába — tovább dolgozni. Családja e közben lelekküdt, ő azonban nem tért nyugodni.

Ma reggel az iskolaszoba hét óra tájban lakásán bezárgetett, de ott esudálkozva látták, hogy nincs a szobájában s mint látszik egész éjjel nem is volt ott. A szolgál ekkor felnyitotta az igazgatói irodát, ahol mindent a legnagyobb rendben talált. Az asztalon egy levél volt az igazgató feleségére címezve. A szolgál a levelet átadta Baumannnak, aki a címzésen rögtön fölismerte férje írását. Felbontotta s a fájdalomtól csaknem összeroskadva tudta meg belőle férje öngyilkosságát. Azt írja a levélben, hogy ő mára tanúnak van idézve, de miután arra lelke nem képes, hogy esetleg valamelyik kártársa ellen valljon — inkább meghal.

A házbeliek erre nyomban keresésére indultak s e közben egy 7 óra felé a tejfürs leány azt mondta, hogy a ház félre eső helyén egy alakot látott csüggni. Nyomban az igazgatókhoz szaladtak, akik aztán felismerték az öreg Baumannt, elkékkült, meredt testtel.

A szerencsétlen ember valószínűleg még az éjjel követte el az öngyilkosságát, még pedig úgy, hogy a hely választó falai fölé két méteremérték helyezett keresztbe, azután arra kötötte a rubaszárító kötelet, amely azután megfojtotta.

Az esetet rögtön bejelentették a rendőrségnek, ahonnan Krecsányi kapitány a helyszínére ment dr. Boylha rendőrorvossal, aki konstátálta, hogy a halál

órakkal azelőtt beállt. A halottat egyelőre az irodában hagyták s valószínűleg itt is marad. Az iskolára kitűzték a fekete lobogót, a tanács pedig az iskola- ügyeinek ideiglenes vezetésével Eckert Antal igazgatót bízta meg.

Az öngyilkosság híre hamar elterjedt, s mély részvétet keltett, mert az elhunyt kártársain kívül is mindenki tisztelte, becsülte. Halála a fővárosi kör is kitűzte a gyászlobogót.

A rendőri sajtóiroda az öngyilkosságról a következő jelentést adta ki:

Baumann József, budapesti születésű hatvannégy éves népiiskolai igazgató ma reggel a Madách-utcai elemi népiiskola egyik félreeső helyén fölakasztotta magát és meghalt. Levelet hagyott hátra, amelyben tettének okál bírósági idézést mond. Tanúnak hívták valami ügyben, amelyben neki terhelőg kellett volna vallania. Az érzékeny ember annyira nem tudta ezt a gondolatot elviselni, hogy inkább a halálba ment. Holttestét a rendőrség a lakásán hagyta.

Hajótöröttek hiénái.

— A Charkije katasztrófája. —

Budapest, szeptember 27.

Minden rablótörténetnél rettentőbb az, amely most a pireuszi államügyészt foglalkoztatja: egy hajótörés, amelyet a hajóskapitány természetesen késztett elő, hogy matrózaival kirabolja a katasztrófa áldozatát.

A tengeri kalózkodásnak ez új és borzalmas fajtája rettentő képét mutatja az elvetemültségnek. A brigántik csak kirabolják az utast s legfeljebb önvédelemből használják fegyverüket. A gonosz- tevőknek az a szövetezte azonban, amely a Charkije hajókapitányának parancsnoksága alatt állott, tömeges gyilkosságot rendezett, csak hogy hozzá- jussanak temérdek emberrel ártan az utasok podgyászában remélt pénzhez.

A katasztrófát úgy idézte elő a kapitány, hogy éjjel neki kormányoztatta a hajót Androsz görög sziget szirtjeinek. Mikor azután az éj sötétjében tuatszámra pusztultak az utasok a tenger- vízbe, matrózaival neki esett a menekülőknél, kirabolta őket, rákényszerítette, hogy podgyás- zukba rejtett pénzüket eladják. A hajótöröttek hiénái azután az elkészített eszónakon othagyták a hajót s eltűntek a szigeten, nyilván, hogy biz- tonságba helyezték a rablott zsákmányt.

Ez szeptember 18-án éjjel történt. A végzet azonban úgy akarta, hogy ezek az emberszínbe bujt vadállatok utolérje az igazságszolgáltatás keze. A Mikale nevű görög hadihajónak ugyanis sikerült még idejkorán a szerencsétlenség szinhol- lyére jutnia, ott fölvetta a fedélzetre a megmenekült utasokat, elmondatta magának a katasztrófa és az éjjeli rablótámadás részleteit, felkutatatta az elmenekült cinkosokat s minderről jelentést tett a görög kormányknak. A kormány a pireuszi állam- ügyészt bízta meg a sötét dráma titkainak felku- tatásával.

Arról a jelentésről, amelyet a Mikale kapi- tány a hatóságnak küldött, a következőket írják Aténből:

Atén, szeptember 25.

A szerencsétlenség helyére kiküldött Mikale görög hadihajónak parancsnoka a tengerészeti minisz- tériumhoz küldött távirataiban az elsüllyedésről bor- zalmas részleteket közöl. Teokaris kapitány, a Mikale parancsnoka, megállapította a helyszínén, hogy az el- süllyedt hajón összesen 120 utas volt, kik közül csak 60-at tudtak megmenteni. Az elsősor megmentettek vonakodtak a Mikale fedélzetre menni mindaddig, míg a többieket is meg nem mentik. Midőn azonban karhatalom alkalmazása mellett a Mikale hajón bizton- ságba helyezték őket, a legveszelebb panaszokba törték ki a Charkije legénységének a katasztrófa alkalmával tanusított gyalázatos eljárása felett. Elmondták, hogy a matrózok a süllyedéskor fellépő pánikot az utasok podgyászáinak és értéktárgyainak kiválasztására használták fel a leggaládabb módon. Beigazolódott, hogy a Charkije- nek főleg arabokból álló legénysége, a tenyegető végveszeledelemmel szemben önjöngésig felízgatott uta- soktól minden segédletet megtagadott. Az utasok közül számosan kétségbeesésükben a fedélzetről a tengerbe vetették magukat s csupán azok voltak megmenthe- tők, akik a legmagasabb árbocek tetejére kuszva mindig vízfelszínre föltt maradtak.

A Mikale a megmenekültekkel az Androsz szig- etbeli Pyrgakiban kötött ki, ugyanott, ahová Emilio Sopraniak, a Charkije kapitány az első gépészszel és más 5 matrózával menekült. Ezek a gyanus emberek semmis ürügyek mellett vonakodtak a Mikale fedélzetre menni.

Azokból a kihallgatásokból, amelyeket Teokaris kapitány az utasok és matrózok körében felvett, ki- tűnik, hogy a hajócsavar eltűnése nem véletlen, hanem borzasztó büntény játszotta el a főszerepet, amelynek okozati körülményei még eddig sötét homálytól fed- vők. Hasonlóképpen nincs még felderítve az erőszakos büntény kivételi módja sem.

Az eddig észlelték alapján *Sopranich* kapitányt és az összes megmentett legénységet — a minisztertanács határozata értelmében — *előzetes fogságban* a *Mihale* hajóra internálták és a vizsgálatnál a piruszi államügyészt bízták meg.

Mondják, hogy az egyiptomi *Fémi Mohamed* béget az arab matrózok kötélesomokkal félholtra verték, amiért ez vonakodott drágaságait nekik kiszolgáltatni.

A megfultak között van a husz éves *Azir Achmed* herceg is, a *khedive* rokona.

A második kapitány a nejt csak a legtuleröltőbb uszák mellett tudta biztonságba helyezni ám mivel sógornője még a súlyedő hajón maradt, még egyszer visszatért oda és neje nővérét is megmentette, ő maga azonban a hullámok közepette ért hős halált.

Egy *Rey* nevű francia hölgy, aki kitűnő uszó, az utolsó pillanatig uszni nem tudó férje mellett maradt a hajón, s midőn ez súlyedni kezdett, rábirta férjét, hogy ugorjon vele a vízbe. Férje engedelmességet és valóban sikerült is a hős lelkű asszonynak hitvestársát — bár önkivületi állapotban — biztos földre vinni.

Az e hó 23-áról kelt utolsó tudósítás a megfultak számát 49-ben állapítja meg; ebből 21 matrózlegény és 28 utas.

Cronje hajója.

Fiume, szeptember 25.

Vaskos, fekete szörnyeteg hever már vagy egy hete a kikötő vizében, s a kis parti gőzösök, sőt a nagyobb tengert járó gőzösök is szegyenkeze lapulnak meg mellette, káros, finomabb tagjaikkal. Az angolok híres hajója, a *Milwaukee* még a tengerhez, nagy hajókhoz szokott finnei népet is galvanizálja egy kissé. Cronje hajója a bennszülötteknek is esemény, még a méreteivel is. *Tizenkét ezer tonna* súly, *százhusz méter* hosszúság, ez elég imponáló; *Cirkvonia* felől ha jövőnk a csöpp magyar-horvát gőzessel, már a hullámfógó kövek fölött látni a sötét koloszszt, amint félelmetesen emelkedik ki az árbocon és kúrtók között és négy nagy házat lőd el a riva palatosaróból fel a második emeletig. És két szemben lévő utcába zárja el a betekintést szélről a tengerrel jövőknek. Ahogy pedig hatalmas testével alig fél-méternyi közelségben megfekszi a partot, szinte aggasztó, hogyan mozdul majd el onnan, hogy a keskeny helyről kiszabaduljon.

Hanem ami még inkább felesleggyé a *Milwaukee* iránt a kíváncsiságot, az a történelmi nevezetesség. Erdes vashordáiból csaknem láthatólag árad ki a történelmi jelentőség, s az izgatott fantázia élénken látja Cronjet, a derék boer hőst, amint bus tekintetét veszni induló hazája felé fordítja a durva fedélzetet és meg Napoleon szigetére, szomorú rabságba. A megdönhetően tény nem elég azonban, s szájról-szájra száll valami legenda a molókon, a kávéházakban. Hogy a *Milwaukee* az a hajó, amely zátornyra jutott, s olyan keményen megrekedt, hogy egyik jó nagy darabját ott kellett hagynia a tenger predájául, a másikat aztán vitték dus Nagy-Britanniába, hogy újra megépítsék. Azért is lett ilyen szörnyűsége nagy.

Szép magyar lovakat, derék, szívós magyar lovacskákat visz a hatalmas angolok szörnyeteg hajója leigázott boer népek rontására. Szép bizonyítvány a magyar lovacskáknak, hogy legjobban bírják a klímát odalenn Dél-Afrikában s becses érdek a hazának, hogy viszik őket tőlünk jó pénzért, el, messze, tengerentútra. Hanem rossz érzés mégis csak, hogy boer hős férfiak ellen nyargalásnak majd rajta angol legények. S hogy csak nem akar engedni a boerszimpátia az erejéből, valami kalandos gondolat motoszkál az emberek fejében. Ennek megfelelően véli egynémely aggályos lélek, hogy nem is fölöslegesen strázsálja a kis hadi csónakban az angol őrség a hajót amonnan túlról a tenger felől...

Megoszlik a nézet a felől, mennyi lovat visz a hajó. Ezerkét-száz, háromezeret... még tizenkét ezeret is emlegetnek. A helyes számhoz azok járnak a legközelebb, akik az ezerkét-száz mellett érsködnének. És hát elég emnyi is egy esomóban, akad munka velük jócskán.

Napokig tart az előkészülés, Kópácsolnak, kalapálnak, ideiglenes palánkokat emelnek a fedélzet körül, reggeltől estig dolgozik az emelődaru, nyikorgó lánc viszi a magasba a sok préselt szénát, zsákban a korpát, abrakot. És egy napon végre megjön a várva-várt jelenet, megkezdődik a lovak elhelyezése. Négyesével, ötösével hozzák magyar legények a válogatott, acélos izmu állatokat s órákhosszat hallatszik a paták dobogása, amint két helyen deszkával, ponyvával, rugószerűen fedett keskeny lejtős hidlason, kötél-száron rángatva rohannak fel a lovak, bo a hajó

oldalába. Riadozik, vissza is hőköl a nagy dobogástól egyik-másik, majd elgázolja a homályos alagutban az alul jövő legényt.

Lent a parton állandóan bábész népség csoportosul s összeveszül a kamásnis, csupaszképi angol figurákkal. Hanem szakadtalanul járják a hajót is a kíváncsiak, akik a paszpartuhoz jutnak. Hölgyek, urak, gyerekek egyre lépkednek a hajó oldalán veszedelmesen ingó emeletes lajtorján. Főnt egy kedves képi matrózgyerek fogadja a látogatót. Valami büszke mosolygás ül mindig az arcán, amiért ilyen nagyon kíváncsi a sok idegen népség a hajójára.

Egyetlen nagy istálló az ormóftan hajó, a tágas fedélzet, az öblös fenék. Mindenfelé deszka, karó, oszlop és sorba csatlakoznak egymáshoz az apró rekeszek, amelyekbe épp hogy belefér állva a ló. Valóságos labirintus, az egész, a fedélzetet berendezett istállótól három-négy emeletes s az egyes emeleket keskeny pallók kötik össze. Egy-két deszka, harántlececsékekkel léposzóttan, amilyeneken a tót gyerekek viszik a téglát az építkezésnél. Ezeket vitték le a sok lovat a legmélyeségsébb fenékre.

Az ácsok még egyre kópácsolnak, igazgatnak, angol matrózok mosakodnak, egy-két hajóinas krumplit hámoz vacsorához, egy fülkében a hajó végén több matróz egy fonográfál szórakozik. Invitálják is az embert a résztevére. A rekeszekben pedig köröskörül, fönt alant, alig belátható sorban kis vályukból abrakot ropogat a sok lovacska. Széna bőséggel hever végig a nagy térségeken, a lovak alomnak is azt tapodják.

— Milyen bősége lehet a pénznek ott, ahol így szórják a költséget! — sóhajt fel az álmodozó szegény jámbor, s számíthatja, mibe is kerülhet az angolnak csak az elszállítása is egy derék magyar lovacskának, amivel a végső lehellet meggy kitaposni a boerből.

Azán valami kárörvendés-féle vigasztalja a boerpárti lelket, hogy hát csak fizessen a brit nagyhatalom, amennyi csak belé fér.

A potrohos sárga kúrtó okádjá már a gomolygó füstöt, fűtik már a filigrán aranybétus hajó-mammuthot a kormos legények. Rengeteg mélyesű szénarlangból nyeli a kemence a táplálékot, s jó előre kezdik az etetést. Melegszik, áttizik a fekete szörnyeteg, a hőség türehtelen. Menekül a bábészok a dísztelen alkotmányról, ahol a sok szöglet, érdesség közepett az egyetlen bizalmas sziget a kapitány és uri személyzetének kárpitozott kis tanyája.

Holló Márton.

FŐVÁROS.

(*) **A nap- és országrendjel.** Rendkívüli közgyűlést hívott össze mára a főpolgármester olyan napirenddel, hogy méltán kérdezhették a városatyák, miért e tulbuzgóság. Egyetlen egy közérdekű kérdésben kellett volna a közgyűlésnek határoznia, a zajtalanul gördülő bolti lüggönyök dolgában, de miután ezt is levették a napirendről, nem maradt egyéb, mint a báró *Lipthay* emlékének megörökítése. Azzal pedig, hogy egy héttel később taragtadják márványba az érdemes főur felejtethetlen emlékét, bizony nem vétettek volna a kegyelet és hála érzelmei ellen. De *Polónyi Géza*nak mégis sikerült kárpótolni a város házára farradt bizottsági tagokat, szóba hozva azt a furesa dolgot, hogy *Halmos János* polgármesternek a sah rendjelesőjéből a III. osztályu nap- és országrendjel jutott, ugyanaz, amely tegnap óta néhány miniszteri titkár és fogalmazó mellett ékesíti. Tul-ságos tragikusan az interpelláló *Polónyi Géza* sem fogja föl a dolgot, mi sem, de tény az, hogy ily esetben még sem volna szabad egy sorba állítani a főváros polgármesterének méltóságát oly fiatal hivatalnokokkal, akik még csak pályájuk kezdetén vannak. A III-ik osztályu perzsa rendjellel kitüntetett miniszteri hivatalnokok kétségtelenül ambiciózus, törekvő, tehetséges fiatal emberek, de azt nekik is el kell ismerüök, hogy a polgárság körében észlelhető nehez-telésnek van jogosultsága. Igaza van *Polónyinak*, ez a rendjeladományozás a polgármester állásának kisebbitése és megbántása Budapest közönségének, amely oly lelkes vendégszeretettel környezte a keleti fejedelmet. *Polónyi* interpellációjának lényege az, szándékozik-e a polgármester intézkedni, hogy a megtörtént sérelem a megfelelő módon orvosol-tassék. A polgármester az interpellációra ma még nem válaszolt, de mint halljuk, az első helyes lépés az orvoslás felé már megtörtént, mert *Halmos János* polgármester illő reverenciával visszaküldte a rendjellel. Kétségtelen, hogy a polgármester magasabb kitüntetéshez fog jutni és a sérelem reparálása annyival könnyebb lesz, mert a sah a jövő hét vége felé

ismét néhány napot tölt fővárosunkban, ahol oly örö-mest időzött. De a rendjel adományozásnak van egy tanulsága a jövőre nézve, az, hogy máskor több tájé-kozottságot kell követelni attól a tisztviselőtől, akit a kitüntetésre előterjesztendő lista elkészítésével meg-biznak.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Nemzeti Színház.** *Csillag Teréz* nem lépett föl bucsuzól a *Nagymamában*, de a színház mégis neki köszönhetne, hogy a nézőtér ma este csaknem zsufozásig megtelt a *Csiky Gergely* darabjára. A ma-gyarázat egyszerű. A közönség ugyszólván csak a ma reggeli lapokból tudta meg, hogy a bucsuféllépés elmarad de a jegyeket már a hét elején sietett meg-vásárolni, mihelyt a *Nagymama* megjelent a heti mű-soron, abban a hiszemben, hogy *Márthában Csillag Teréz* lép föl utóljára és szenzációs módon, tapsok és könnyek közt bucsuztathatja el kedveltjét, akit any-nyira szeretett. Mivel pedig a színház csak *darabváltozók* esetén köteles visszafizetni az előre megváltott jegyek árát: a telt ház megmaradt. Mártha szerepében *Mészáros Gizella* mutatkozott be, mint a Nemzeti Színház szer-ződöttetett tagja. A kisasszonynak igazán nehéz fe-ladata volt: le kellett fejevyeznie, szimpátiáira kellett bírnia azokat, akik a *Nagymamában* *Csillag Teréz* akarták tapsolni és ünnepelni. Tehetségének, kedves egyéniségének szép bizonyítéka, hogy ezt a célt el-érte. *Mészáros* Gizellának élénk temperamentuma van és őszinte, igaz érzést tud mutatni a színpadon. A mikor nagyanyját fölismerte, szívből jövő hangjaival meghatotta a közönséget és meleg hangulatot keltett maga iránt. Az is kiemelésre méltó érdeme, hogy jól és természetesen beszél, bár a társalgás művészi finomságait még csak ezután sajátíthatja el abban a distingvált környezetben, ahová most jutott. Idővel kétségkívül le fog szokni arról is, hogy gesztusait fölösleges módon pazarolja és tusoktat mozogjon a fejével. Aki olyan intelligensnek látszik, mint *Mészáros* Gizella, attól biztosan remélhetünk gyors és jelentékeny haladást. A közönség jól fogadta *Mészáros* Gizella kisasszonyt s tapsal és kihívásokkal fejezte ki tetszését. Ma este még egy kis sze-repváltozás is volt a Mártha szerepében történt nagy változás mellett: a protestáns lelkész a gyöngyökös *Gabányi* helyett *Hetényi* játszotta, nagyon tisztessé-gesen. A bucsu-ünnep ma este elmaradt, de a félt néző-tér mégis ünnepelet valakit: *Prielle* Kornéliát, akinek a fényes, csodálatos művészetében áhitattal, hódolattal gyönyörködött. Sőt a *Csillag Teréz* bucsuja sem mar-radt el egészen. Hogy is távozatott volna bucsu nél-kül attól a nagymamától, a kihez annyi szeretet és diosdés emléke csatolta? *Csillag Teréz* fehér rózsák-ból összeválogatott pompás bokrétaát küldött *Prielle* Kornéliának, ezzel a föllrással: *Isten veled, kedves nagymamám! Ne feledd el Márthádat, a téged örökké szeretőt!* S hogy a fehér selyemszalag aranyos betűi még szebben ragyogjanak: egy-két igaz gyöngyöt, egy-két meleg könnyeseppet hintett rájuk a bucsuzó. (d. e.)

** **Operaház.** Kár, hogy *Mészáros Imre* igazgató nem szerződtette a perzsa sahot, akinek csudájára mégis csak tódult a közönség az *Operaházba*. Megint szomorú képet mutatott ma este a nézőtér, pedig a *Bohének*, *Leonecavallónak* náunk oly népszerű dalműve került színpad, amelyhez azelőtt *Abrányiné* csudálatos művészeete mindig vonzolt közönséget. *Larizza* után, aki mostanság a milánói *Café Bifféban* isszsa a feketét, ma este énekelte először *Marcell Alberti* Werner, az *Operaház* kis termétt, de a hatalmas hangú hőstenorisz-tája. És pedig határozott sikerrel. Az első felvonás duettjében pompásan ragyogtatta fényes, meleg hang-ját, de legnagyobb sikerét mégis csak a harmadik felvonásban aratta, ahol nemesak hangjának érzéki varázsa, de megrázó előadása és izléses ének-művészeete teljes erőben érvényesült. Valóban őszinte taps szolgáltotta ez után a felvonás után többször a lámpák elő. Ha majd *Alberti* alakításának szí-nészi részét jobban kidolgozza és a sablon helyett egyéni *Marcellt* nyújt, legjobb szerepei közé soroz-hatja majd a párisi bohém-gyereket. — Az előadás fo-lyamán sokszor fordultak a földszint látóesővei az első emelet egyik jobb oldali páholya felé, ahol *Abrányiné*, a klasszikus *Musette* a közönséggel együtt tapsolt utódnának, *Szilágyi-Bárdossy* asszonynak, ennek a szép hangú művésznőnek, akinek előkelő kvali-tásu még a nem neki való szerepkörben is ér-vényesülnek. Mikor aztán *Mészáros Imre* igazgató hozzabött ideig tartózkodott *Abrányiné* páholyában, az egész házban csak a közeledés eshetőségeiről be-széltek. Valóban, a művészet minden barátja nagy örömmel fogadná, ha az igazgatóság és a művésznő kölcsönös engedmények után az intézet érdekében konkordátumot tudnának kötni. A szubrett-szerepkör-nek, amely nálunk nincs is betöltve, *Abrányiné* egész

Európában egyik legelőkelőbb képviselője. Nagyon esékély differenciák miatt veszítette el az intézet egyik fővonzóerejét, a a közönség pedig dédelgetett kedvencét. Talán engedhetnének mind a ketten, az igazgató is, a művész is! (G—ly.)

**** Pálmay Ilka Budapest.** Pálmay Ilka, mint megbízható forrásból értesülünk, az idei évadban is vendége lesz a Népszínháznak. A diva valószínűleg december havában fog játszani s pedig egy eredeti magyar vaudevilleben, vagy a mennyiben ez idejére el nem készülne, a *Gille de Narbonne* című francia operettet fogják feleleveníteni a diva kedvéért, amelyet annak idejében a gyűrű cím alatt adtak a Népszínházban s amelyben nagy sikereket aratott.

**** Magyar Színház.** L. Komáromi Mariskának ma volt a második bucsuestéje a Magyar Színházban. A művész a Szulamit címszerepét énekelte, amelyben legszebb sikerei egyikét aratta a Wesselényi-utcai színpadon. Énekművészetének egész tudásával énekelte bucsuzóba is a Goldfaden-darab hősnőjét s az egészen telt ház nagy gyönyörűséggel hallgatta a legjobb magyar Szulamitot. A közönség zajos tapsokkal kísérte az előadást végig. A művésznőnek különben még egy harmadik bucsuestéje lesz a jövő hét folyamán, amikor A bolond Bimbilla szerepében véglegesen bucsut vesz a Magyar Színház közönségétől.

**** Fővárosi Nyári Színkör.** Ritka művelzetben részesül a budai közönség a holnapi (pénteki) Hoffmann meséi előadásokor, mely a karszemélyzet jutalomjátéka is lesz. Stella hármass szerepét Hegyi Aranka a szerep megteremtője játssza, Miklós Kápolnai Irén, Hoffmann Mihályi Ernő és a csodadoktor, Raskó Géza fogják játszani. Az előjelekből ítélve zsúfolt ház lesz a derék kóristák jutalomjátékán.

**** Arányi Dezso Berlinben.** Arányi Dezso, a Magyar Királyi Operaház volt lírai tenoristája tudvaleg Berlinbe ment, ahová Hofpauer, a Theater des Westens ismert igazgatója három próbaelőadástól függő feltételes szerződéssel hívta, amely sokkalt kedvezőbb volt Arányi budapesti kontraktusánál. Csakhogy a szerződése nem kedvezett Arányinak. Első fellépése A sevillai borélyban volt és noha Almagiva gróf, amint tudjuk, egyike legjobb szerepeinek, a kritika kegyetlenül levágta. Valamivel különb sikert aratott a Troubadour címszerepében, a strettát meg is ismételték vele, de a sajtó még mindig rideg maradt. Tegnapelőtt lépett föl Arányi harmadszor Boildieu Fehérszönyében és pedig ezúttal olyan szerencsével, hogy Hofpauer igazgató rögtön a végleges szerződés aláírására szólította föl a tenoristát. A bírálát, amely elismeri Arányi előkelő ének-művészetét és hangjának szépségét, megjegyzi, hogy a művész remélhetőleg le fog szokni a kitűnő vezetés alatt modorosságáról és rossz szokásáról. Arányi Dezso tehát most már lekötött tagja a Theater des Westensnek.

**** Bonomi Lujza,** a magyar származású koloratur-énekesnő holnap, pénteken kezdi meg három estére terjedő vendég szereplését az Operaházban. A művész az alkalommal Mari, az erzd léánya című opera címszerepében lép fel. Bonomi kisasszony a budapesti zeneakadémián végezte az operaiskolát s az utóbbi években németországi színházakban, legutóbb Kölnben működött.

**** Hírek a Vígyszínházról.** A Vígyszínházban a közönség olyan állandó nagy érdeklődést tanúsít A takácsok iránt, hogy a színház igazgatósága erre a nagy érdeklődésre való tekintettel Hauptmann nagyhatalmú drámáját a színház legközelebbi újdonságának bemutatásáig egyfolytában műsoron tartja. — A Vígyszínházban most három darabot foglalkoztat párhuzamosan az előkészületek: a Coralie és Társa című francia bohózatból, melyet Valabrègne és Hennequin eredetije után Heltai Jenő fordított magyarra, továbbá Giovanni Verga: A farkas (La lupa) című drámájából, mely Radó Antal fordításában kerül színré és végre a Hóbertos Márta című drámalettből, mely Holtscher Fülöp veterán író munkája. A farkasban Lena asszony híres szerepét, amelyben Duse Eleonorán kívül Olaszország leghíresebb színésznői arattak diadalokat, a Hóbertos Mártában pedig a címszerepét Jászai Mari fogja játszani.

**** A San-Toy próbái.** A Népszínházban most Sidney Jonesnek, A gésák szerzőjének, új operettjéből, a San-Toyból, jolynak a próbák. Az operett címszerepét Küry Klára, másik két női szerepét Z. Bárdi Gabi és Fedák Sára fogja játszani. Az operett a színház, különösen a kosztümökben, mesés pompával állítja ki. Közel kétszáz egészen új kosztüm készül hozzá, amelyek szövezeit és himzéseit egyenesen Khinából hozta a színház.

**** A Magyar Színház reprise.** Megemlékeztünk már róla, hogy a Magyar Színház feleleveníti Lecoq mesternek Angot asszony léánya című egykor nagy híri operettjét, amely a régi jó időkben nagy sikereket látott a Népszínház színpadán Blaha Lujzával a címszerepében. A Lecoq-operett lesz, mint értesülünk, a Magyar Színház legközelebbi újdonsága, amelyben a

színház új primadonnája, Szeyer Ilona fog először bemutatkozni. Az operettből a napokban megkezdik a próbákat.

**** Vendég szereplés.** A Városi Színkörben ma este Sudermann Otthon Kálmán Margit, jónévi vidéki színésznő lépett fel. A kisasszony feltűnő értelmes beszédével és szép organumával. Altalában figyelemreméltó tehetségéről tett tanúságot. A színkör zsúfolásig megtelt és a közönség sokat tapsolt a vendégművésznőnek.

**** Rajna Ferenc bemutatása.** Rajna Ferencnek, a Magyar Színház új igazgatójának bemutatása ma este ment végre a színház színpadán. A bemutatkozást Szilágyi Vilmosnak, a színház ideiglenes igazgatójának a szíves bucsuzódása előzte meg. A színház személyzete hat órákor gyülekezett össze a színpadon, ahol Szilágyi Vilmosnak ányújtották a személyzet díszes ajándékát. Hegedűs Béla, a részvénytársaság elnöke meleg szavakban mondott köszönetet Szilágyinak buzgó működéséért és tudtára adta a személyzetnek, hogy Szilágyi Vilmost az igazgatóság a Magyar Színház főrendezőjének nevezte ki. Az összegyűlt személyzet nagy lelkesedéssel fogadta az elnök szavait. Szilágyi megköszönte a szíves ovációkat. Ezután következett az új igazgató hivatalos bemutatkozása. Elsőnek a részvénytársaság elnöke üdvözölte, azután Szilágyi Vilmos intézett hozzá beszédet, felajánlva neki a személyzet szeretetét és buzgó munkáját. Rajna Ferenc erre válaszolva, elmondta beköszöntő beszédét, melyben röviden körvonalozta igazgatói működésének irányelveit. Igéreteket — ugymond — nem tesz, de szíllárand ragaszkodni fog ahhoz, hogy a vezetése alá jutott színháznak sikert kell elérnie s e végből elvárja, hogy a színház minden egyes tagja megteszi kötelességét, de egyben biztosítja a személyzetet, hogy benne mindig jóakaró mentorra fog találni. Kíméletlenül üldözni fogja mindazt, ami a színház jó hírnevének árthat és rajta lesz, hogy minden olyan dolganak, ami a színpadot lealacsonyítja, elejét vegye. Ezután még Szilágyi Vilmos mondott rövid beszédet és ezzel az ünnepség véget ért.

**** A népszínház alap.** A pénzügyőr (magyarul: finác) előtt semmi sem szent és sérthetetlen és a közadakozásból összekerült népszínház alap sem. Közel ezer forint illetéket róttak ki rá, amiről a központi díja és illetékszabási hivatal értesítette is a fővárosi tanácsot. A tanács mai ülésében elhatározta, hogy ez ellen a kirovás ellen kérvénnyel fordul a képviselőházhhoz, amelyben azt kéri, hogy az illeték alól egyszer s mindenkorra mentselek fel a művészi célnak szolgáló alapot, a már kirótt illetéket pedig kegyelmi uton törölje a törvényhozás.

**** Tenorista színháza.** Tamagno, a hírneves tenorista, aki nagy vagyont énekelt össze, varesei kastélyában külön kis színházat építtetett. Nézőtere mindössze kétszáz személyzetre van berendezve, de a kis színház színpadtechnikai szempontból a legelső közt áll. Tamagno színházát a napokban avatják fel a Forza del destino dalmű negyedik felvonásának az előadásával. A dalműben Tamagno kívül még egyéb előkelő művészek fognak közreműködni. Az előadás jövedelme a varesei gyermekmenedékhely javára esik.

**** Az Anyaföld betöltése.** Irtunk róla, hogy Siklóson (Baranyamegye) Géczy Istvánnak Anyaföld című népdramáját Krasznay Mihály főszolgabíró betöltötte épp az előadás napján. A betöltést azzal indokolta meg a főszolgabíró, hogy Géczy darabjának tartalma nagyon is szocialistikus izű s azért alkalmat adhat holmiféle szocialista izgatásokra. Baghy Gyula színgazgatót kellemetlen helyzetbe juttatta ez a betöltés. Szerény anyagi erőihez mérten költséges előkészületeket tett a darab színrehozására s így a váratlan betöltés meglehetősen nagy kárt is okozott neki. A károsult igazgató közvetlenül a belügyminiszterhez fordult egy memorandummal, amelyben felvetette azt a kérdést, volt-e joga a közigazgatási hatóságnak egy nyilvános magyar színházban preventív rendőri jogkörből kifolyólag — egy már a fővárosban is színre hozott, tehát a leghivatottabb kritika által megbírt színdarabot közvetve, vagy közvetlenül betiltani, és ha tullépte a közigazgatási közeg jogkörét, köteles-e az anyagilag károsult színgazgatónak kártérítést adni? A főszolgabíró eljárása folytán az a veszedelem áll elő, hogy az 1848-as törvények illuzióriusá lesznek. Különösen állást foglalt a memorandum az ellen, hogy a midőn in concreto a közigazgatási hatóság egyes színű előadásában veszedelmet lát, az ily darab nyílt betöltése helyett a helyhatósági engedély elvonásának remélve akadályozzák meg a színgazgatót a darab színrehozásában. A helyhatósági engedélyt az 1848: XXVI. t.-c. adta, azt a szolgabíró el nem veheti. Főleg azt kérte Baghy, hogy a belügyminiszter rendeletileg oktassa ki a szolgabírákat erre vonatkozólag. A belügyminisztérium jogosnak találta a kérelem teljesítését s a közeli napokban ebben a kérdésben már belügyminiszteri rendelet jelenik meg. A siklósi eset miatt a hivatalos vizsgálatot a minisztérium elrendelte.

**** Elhunyt tenorista.** Boston-ban, Amerikában, a napokban meghalt Adams Károly tenorista hatvanöt

éves korában. Az elhunyt egyike volt a híresebb énekeseknek és 1876 óta szülövárosában, Boston-ban élt, a színpadtól visszavonultan.

**** A Grünfeld-Bürger négyes kamarahangversenyel.** A Grünfeld-Berkovits-Biedl-Bürger népszerű vonósnyegyes-társulat a folyó évadban ismét megtartja nyolc kamarahangversenyét a Royal-szálló disztermóben, nevesebb művészek közreműködésével és pedig október 28., november 11. és 25., december 9. és 16., január 6. és 20. és február 3-án. Erre a nyolc hangversenyre bérlet váltható husz koronájával Rózsavölgy és Társa zeneműkereskedésében (Krisztó-tér.)

**** Loie Fuller az Urániában.** Az Uránia-színház igazgatósága táviratlag felkérte Loie Fullert a világhírű szertentáncosnőt, hogy lépjen fel Salama Odón nagy sikerű Páris-ában. A művésznő a páris kiállításra a saját színháza annyira elfogadja, hogy nem tehet eleget a meghívásnak és csak a mozgólényképét küldte el az Urániának, amely azt beillesztette a Saloman darabjába.

**** Lang ur szerencsése.** Lang Antal ur, aki az oberammergauri passziójátékokban Józus Krisztus szerepét adja, e nyáron hallatlanul sokat keresett. Fellépti díjain kívül nagy bevétel volt hajtűrtjéből s néhány sornyi autogrammból, amelyeket drága pénzen adott el az angol hölgyeknek. Most egy amerikai impresszióval az Egyesült-Államokba megy s a télen New Yorkban és Chicagóban fog játszani. Lang Antal nagyon hasonlít a Krisztus-képekhez és saját bevallása szerint egy égi hang már régen megjövendölte neki, hogy Krisztus képében fog játszani.

**** Wildbrandt új darabja.** A berlini udvari színház Wildbrandt Adolfit, a hírneves német színműíróitól, A halottak ének című új darabot fogadott el előadásra.

**** Vidéki színészet.** Kövesi Albert társulata a közönség nagy pártfogása mellett játszik Fegyvárában. Különösen nagy sikere van Hódosi Jolánnak, a Horváth Zoltán iskolája végzett növendékének, aki tehetsége révén rövid idő alatt a közönség kedvence lett. Kövessy, Kövessyné, Aradi Aranka és Juhász is tetszenek.

**** Az An der Wien-színház jubileuma.** Bécs legregibb színháza, az An der Wien-színház, a jövő évben éri meg fennállásának százados fordulóját. Ezt a fordulót jubiláris előadással készülnek megülni, amelyen A varázsvola című dalmű előadását tervezik. Ezzel a dalművel nyitották meg száz évvel ezelőtt a színházat.

**** Operaelőadás a Telefon Hírműködésben.** A Telefon Hírműködés ma este előzetőinek szórakoztatására a nagy kir. operaházban színekerülő Mari, az erzd léanya operát, utána pedig a Rocco ballét zenéjét fogja közvetíteni. Az előadásnak különös érdekességét fog kölcsönözni Bonomi Lujza k. a vendégfellépő. Az opera előadása után érdekes újdonságokat olvastat fel a beszéde újság szerkesztősége, majd 11 óráig még katoná és cigányzena lesz hallható a nagylókon.

Koldus és királyfi.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, szeptember 27.

E már nem szokatlan cím alatt annyi szellemes sort olvastam, hogy valóban nem tudom, mit írjak. Bizonyisten könnyebb darabot írni, mint „Szerző a darabjáról”-t.

Miután azonban muszáj! — hát írok.

Tessék elhinni, hogy az én darabom nekem nagyon tetszik.

A zene, az egyszerűen mesés. A szöveg szenzációs. Feltétlenül nagy sikere lesz.

Tapsorkán fergetegebe fog fuladni az intrika minden makimációja. Ha azonban nem úgy lesz, hát arról én nem tehetek, mert én a legjobbat gondoltam, és esetben kérem a tisztelt szerkesztő urat követező végrendeletem szíves közreadására.

Végrendelet.

Alulírott, azon esetre, ha gyilkos kritikusok keze által mulnák ki a holnapi napon, józan észszel, teljes öntudattal következőképpen rendelkezem összes ingóságaimmal és ingatlanaimmal.

I. Ellenséges érzületű kollegáim gyűlölségét a t. kritikus kar velem szemben igazságtalan műbírálóra hagyományozom.

II. Összes, ki nem elégitett hitelezőim szívből jövő jó kívánságait, a velem szemben legobjektívebb kritikusnak hagyományozom.

III. G és A nevezetű magas hangjaimat tenorista barátaimra hagyom — hátha hasznát veszik.

IV. Összes el nem adott, de kimondhatatlan fáradsággal és fejből megírt, valóban kitűnő színdarabjaimat az Otthon-kör elhanyagolt könyvtárának hagyományozom.

V. A koldus és királyfi két igazán vaskos partitúrját „Kornél” és „Béla” kiskorú fiaimnak hagyományozom, azzal a kikötéssel, hogy fennevezet gyermekeim tartoznak azt betűről-betűre, illetve költő-ről-költőre tanulni és édesanyjuk parancsára, vótás esetén, büntetésképpen végigjártani, illetve énekelni

Szilágy Kornél.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar heraldikai és genealogiai társulat** ma délután 5 órakor ülést tartott *Fejérváry László* elnöklété alatt. Először a pénztárnok számolt be a társulat vagyoni helyzetéről, mely szerint a folyó évi bevétel 4110 koronát, a kiadás 3554 koronát tesz ki; a társulat összes vagyona 30,956 korona. Ezután elhatározták, hogy a nagygyűlést december hóban fogják megtartani s ennek egyik főtárgya a megüresedett másodiknöki hely betöltése lesz. *Fejérváry László* emlékiratát fog tartani az elhunyt *Szilágyi Sándor* fölött.

A folyó ügyek letárgyalása után *Kállay Ubul* felolvasása következett: *A széklet meglepedésének kérdéséhez* címmel. Ertekezésében azt állítja, hogy amíg a magyar nemzet hét székének, az egyes törzsiöknek neveit ismerjük, addig azt, hogy melyik széknek melyik vezér volt a feje s azt, hogy melyik szék hol telepedett meg, nem tudjuk, minek oka főleg abban rejlik, hogy a székszervezet Gyéze vajda idejében felbomlott. Alkatrészek, a nemzetségek azonban tovább virágoztak, de azt, hogy mely nemzetségek tartoznak egy székhez, nem mondhatjuk meg azt sem, hogy mely nemzetségek hol volt bősége, mely birtokokat tekinthetjük ösnek, mik voltak ősi jelvényei, sőt még azt sem, mely nemzetségek voltak ósmagyar nemzetségek. Szükségesnek tartja az összes nemzetségek monografikus feldolgozását, melynek alapján aztán el lehetne dönteni, vajjon az egyes nemzetségek ősnemzetségek, bennszülött, törzsiök jobbágy, várnép, vagy jövővény nemzetségek-e s mely táján az országnak tekütek ősi birtokai.

○ **Az utolsó felvonás.** Ez a címe *Csergő Hugó* fiatal író könyvének, amely ma hagyta el a sajtót. *Csergő* már évek óta nagy készültséggel és érző poéta-szízzel foglalkozik Budapestnek azoknak az érdekes alakjaival, akik életének utolsó felvonása a törvényszék előtt játszódik le. Ez a könyve is ezekről a szomorú emberekről szól. Tárcaszerű munkák vannak benne, érdekes epizódok a legutóbbi évek sötét bünyékronikájából, éles szemmel megfigyelt jelenetek, amelyek éppen intím jellegüknek fogva nem kerültek bele a lapok tudósításaiba. Elvonnulnak előttünk ebben a könyvben a törvényszék legérdekesebb alakjai: gyilkosokról, bűnbe esett gyermekekről, válni készülő házasságokról, szomorú rabokról olvasunk itt érdekesnél érdekesebb dolgokat. Ami kevés fejtetetés is van a könyvben, az élvezetes, okosan van megírva. Egyes jelenetek pedig határozott drámai erővel festett meg a könyv szerzője. Aki nemcsak humoros, hanem komoly, drámai oldalról is meg akarja ismerni a végtárgyalási tervek hangulatát, az olvassa el ezt a nagy gondtal készült, szép stílusban tartott kötetet. Megrendelhető két koronáért a *Pesti Napló* szerkesztőségében.

EGYESÜLETEK.

(**A Szent László társaság**) ma délelőtt tartotta közgyűlését gróf *Zichy Nándor* v. b. t. elnöklése mellett. Az elnök kelkes szavakban emlékezett meg a Szent László-társaságnak nemrégiben elhunyt egyházi elnökéről: *Steiner Fülöp* székesfehérvári püspökről, mint aki dicső harcosa volt az egyháznak s pártfogója ennek az egyesületnek is. Indítványozza, hogy *Steiner* püspök emlékezetét jegyzőkönyvvel örökítsék meg s hogy közelébbi társasnak rekvemiet a megboldogult lelkiüdvéért. Az indítványt egyhangulag elfogadták. A közgyűlés aztán az egyesület egyházi elnöki tisztére egyhangulag *Semrészynyi Pál* szepesi püspököt választotta meg. Végül *Purk Iván* papnövelel intézeti prefektus terjesztette elő a folyó ügyeket.

(**Az Eötvös-alap országos tanítói segélyegyesület**) október 4-én, esztendőnkön délelőtt 9 órakor a Wesselényi-utcai közszéki elemi népiskolában közgyűlést tart. A közgyűlésen a *Tanítók Háza* ügyét veszik tárgyalás alá.

(**Az Egyetemi Kör**) bizottsága ifjabb *Mihályi Péter* elnöklété alatt tegnapi este ülést tartott, amelyen megállapították a kör idei költségvetését. E szerint a bevétel 18,205 korona 71 fillér, a kiadás 17,540 korona, a fülösleg 665 korona 71 fillér. A költségvetésben 200 korona van felvéve tudományos és irodalmi pályadíjakra; hazafias ünnepek rendezésére pedig 2000 korona. A költségvetést rövid vita után elfogadták és időpontjáról *Kőrös Viktor* választották meg.

(**Sakkverseny a Lipótvárosi Kaszinóban.**) A Lipótvárosi Kaszinó ma vendégül látta a híres sakkmátort *Laskert* és vele *Maróczy* és *Marco* sakkművészeket. *Lasker* és *Maróczy* egy-egy tereben egyszerre mérköztek meg öt ellenféllel, mely pedig úgy, hogy háttal ültek a tábláknak és emlékezetből diktálták a húzókat. A játék mindkét mester teljes diadalal végződött. A mérkőzés száz terítékes banket előzte meg, amelyen több pohárköszöntő hangzott el a vendégek tiszteletére.

SPORT.

○ **Lawn-tennis versenyek.** A budapesti (budai) tornaegyesület ma fejtezte be a Margit-körön levő játéktérén a házi tennis-versenyeket. Részt vehettek azokban mind azok az urak és hölgyek, akik ebben az esztendőben a játszótérén tenniszleltek. A handicapot külön versenybírósság állapította meg. Összesen jelentek: a kettősre 21-en, a vegyes négyesre 7 pár és

a férfinegyesre 6 pár. Ezen tekintélyes számú jelentkezés következtében a versenyek nyolc napig tartottak és az egyesület ezuttal is bebizonyította, hogy tagjai a tennis-játék terén úgy ügyesség, mint kitartás tekintetében hazánkban az elsők között állanak. Győztek a kettősben: *Holfeld Henrik*; a vegyes négyesben: *Demény Károlyné* és *Vanek László*; a férfinegyesben pedig: *Holfeld Henrik* és *Kosutány Béla*. Ezek mind-egyike tiszteletdíjat kapott. Ez érdekes mérkőzéseket nagyszámú közönség kísérte figyelemmel és a győztesek tiszteletére a budai koreolyázási egyesület csarnokában társas vacsorát rendeztek. A tenniszest kedvező időjárás esetén még október hó végéig folytatják.

Őszi lóversenyek.

(III. nap.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 27.

Aki tanuja volt a mai St. Legernek, az előtt emlékezetes marad az idei három évesek utolsó finishe. Nyári meleg egy késő szeptemberi versenynapon; a publikum két óriás táborra oszolva csak két ló nevével tölti meg a teret: *Attila* és *Polonius*, a többi hétre ügyet sem vet, outsider az mindegyik, amilyen St. Legerben még talán sohasem volt. *Sobri*, *Dundi* és *Kartal* hívének még valja magát egy-egy kétségbeesett contremineur, de a többi akár ott sem lenne a startnál, pedig *Garabonciást*, a Nemzeti Hazafi díj nyertőjét *Adams* üli, a rettegő champion...

Miután a fogadók agyonfogadták *Attilát* és *Polonius*-t, a 2800 méteres startnál lebukott a piros zászló és előbb *Boldoggal*, azután *Miss Duncannal* és *Dunmural* élén elszárgult a field a nagytribün előtt. Leghátul *Attila* és *Garabonciás*, s csak valamivel előtűnik *Polonius*. *Attila* a viztorony előtt még hátul van, de itt a korlát mellett nyomulni kezd előre s már a közepre ér, amikor egyszerre csaknem megáll s újra visszaesik az utolsó helyre. A fogadók, akiknek *Attila*-tícket van a zsebükben, felsziszszentek s balsejtelem szállta meg őket. *Attila*, úgy látszik, galoppot váltott, ezenkívül a korlát mellett levő rossz helyen elálltak az utját is, ezért esett vissza. A következő pillanatban jockeyja, a németországi *Warne* megint előrébb szökik vele, úgy hogy az egyesbese fordulónál közepre ér a sárga dresszes favorit. Itt a pacemakerek *Dunmural* és *Miss Duncan* már oda voltak, *Polonius* kezdte volna felvenni a versenyt, de egyszerre verten hanyatlott vissza. *Kartallal* együtt, míg *Attila* játsza látszott közeledni a távoszlophoz. Mellette volt *Garabonciás*, de nem látszott veszélyesnek, mert *Adams* már mozgott rajta, s így egy pillanat alatt *Attila* nevével voltak tele a tribünök. De a csillagokban másképpen volt megírva. A távoszlopnál megtörtént lépésről lépésre ugyanaz az eset, a mi két évvel ezelőtt az Áruló — Mindig-Derbyben: a könnyen haladó favorit előtt *Adams* az ő outsiderjével még mindig az élén tartja magát s izgalmas küzdelem után a végén még elég biztosan nyeri *Garabonciással* a versenyt.

A szegény fogadóknak, akik pár perccel ezelőtt még olyan bizalommal telten rakták zsebre a *Polonius* és *Attila*-tícketeket, meglaglott a szó, a klasszikus versenyek finishtë követni szokott lelkesedés, úgy hogy *Adams* egyetlen bravo nélkül, kétségbe esett alakok öklöbe szorított ökléi közt vonult le a mázslóba. Az öklök nem annyira *Adams*nak, mint saját maguknak szólt azert, hogy hogyan lehet egy ilyen nagy jockey-kapacitást úgy elhanyagolni, hogy győzelmeire 21-szeres pénzt fizessen a totalizátor, — a Nemzeti hazafi-díj nyertesére. A fogadók vizsgálatára legyen mondvá, hogy *Garabonciás* hónapok óta rosszul futott s maga az istállója is *Attila* győzelmére esküdött.

A bookmakereknek talán sohasem volt olyan jó versenyük, mint a mai Leger; ebben az egyetlen futamban jó negyedmillió koronát nyertek négyen. Sokat nyertek *Pharisier* és *Mary Diamond* győzelmével is, ellenben *Ivra*, *Paraphiere* és a kitünően debutáló *Marathonra* sok pénzt fizettek ki.

Ime a mai eredmények:

I. **II-od osztályú eladóverseny.** Távoság 1600 méter. Díj 3000 korona. Szászherkei ménes *Paraphiere* (Bulford S.) első. Satanela (Morgan) második, Sandy (Mándi) harmadik. Aztán Garany, Manilla, Girigáré, Cateja, Flyflap, Cordial, Gondos. Itélet: 3 hosszal könnyen első. 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 23. Helyrefogadások: I. 50: 66. II. 50: 72. III. 50: 146.

II. **Pásztoridj.** Távoság 2000 méter. Díj 3000 korona. Péchy Andor Iroja (Poole) első, Bolygó (Black) második, Paragraf (Adams) harmadik, Sternbusk a startnál állva maradt és nem vett részt a versenyen. Itélet: 5 hosszal igen könnyen első, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 13. Helyrefogadások: I. 50: 62. II. 50: 96.

III. **St. Leger.** Távoság 2800 méter. Díj 60.000 korona a győztesnek, 8000 korona a másodiknak, 4000 korona a harmadiknak. Gróf Wenckheim Dénes *Garabonciás* (Adams) első, *Attila* (Warne) második, *Sobri* (Cleminson) harmadik, azután *Polonius*, *Boldog*,

Kartal, *Dunmural*, *Miss Duncan*. Itélet: 3 hosszal biztosan első, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 209. Helyrefogadások: I. 50: 146, II. 50: 66, III. 50: 110.

IV. **Eladók hanglajpa.** Távoság 1600 méter. Díj 2000 korona. Gróf Trauttmansdorff *Pharisierje* (Barker) első, *Dubarry* (Southey) második, *Allandó* (Segrott) harmadik, azután *Monza*, *Irroy*, *Fonyód*, *Cabbage rose*, *Waternde Lobe* és *Mars*. Itélet: *Küzdelen* után fejjosszal első, 3 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 89. Helyrefogadások: I. 50: 190, II. 50: 210, III. 50: 142.

V. **Nyeretlenek versenye.** Távoság 1000 méter. Díj 8000 korona. Gróf Degenfeld Imre *Marathonja* (Wilton) első, *Lovag* (Prudames) második, *Son sourire* (Adams) harmadik. Azután: *Brom*, *Franc treur*, *Sötét*, *Igric*, *Windsor*, *Verita*, *Earl*, *Gallium*, *Brau fils*. Itélet: *Két hosszal* könnyen első, *fejösszal* harmadik. Totalizátor: 10: 25. Helyrefogadások: I. 50: 80, II. 50: 260, III. 50: 92.

VI. **Kétévesek handicapja.** Távoság 1000 méter, díj 3000 korona. *Mautner Mary Diamondja* (Southey) első, *Eglantine* (Barker) második, *Mr. John* (Segrott) harmadik. Futott még *Esti csillag*, *Booky*, *Ignatieff*, *Csendes*, *Merész*, *Meiba*, *Szemrevaló*, *Dunagyöngye*, *Official Wife*, *May's Slave*, *Socius*, *Perecz*, *Béza*, *Johnston*, *Ma Flamme*. Itélet: 3 hosszal könnyen első, egy fél hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 72. Helyrefogadások: I. 50: 114, II. 50: 174, III. 25: 462. (Utóbbira nem volt 50 koronás helylet.)

Nyilttér.

TILLER MÓR és TÁRSA

os. és kir. udv. szállító új és fényes
EGYENRUHAKÉSZÍTŐ-ÜZLETE
Budapesten, Váci-utca 35. az új hid közelében
MEGNYILT
Régi üzletünk Károly-kaszárnya is újonnan maradt.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-
RÉSZEVTÁRSAS.

BUDAPEST, GIZELLATÉR (HAAS PALOTA)
AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB OSZTÁLY-SORSJEGY
ELÁRUSÍTÓ HELYE
AJÁNL SORSJEGYEKET EREDETI FELTÉTELEK MELLETT.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Kisorsolt esküdtbírák.** A pestvidéki büntető törvényszéknél ma délelőtt tíz órakor sorsolták ki a negyedik esküdtzéki ülészek esküdtbírait. A kisorsolási ülésben *Seyfried József* törvényszéki elnök elnökölt. Jeien voltak a törvényszék részéről *Rónay Kamil* és *Verebelyi Ignác* táblai bírák. Az ügyesszég részéről dr. *Halász Lajos* királyi ügyész. Az ügyvédi kamarát dr. *Fittler Dezső* ügyvéd képviselte. *Rendes* esküdték lettek: Ifj. *Andresz Márton* (Budakök), *Gönczy Mihály* (Ráckeve), *Melna Gyula* (Cinkota), dr. *Szilágyi Bertalan* (Visegrád), *Gerő Zsigmond* (Ujpest), *Czermann József* (Budapest), *Kramer Janos* (Csömör), *Sonnenfeld Miksa* (Ujpest), *Dezső Lajos* (Ujpest), id. *Kurdi Bálint* (Kisvács), *Kreszák József* (Vác), ifj. *Károlyi Ferenc* (Ráckeve), *Szeményi Kálmán* (Ujpest), *Baross Károly* (Pilis-Szántó), *Wulke Ferenc* (Ujpest), *Grünwald Dávid* (Vác), *Demrán György* (Sziget-Szent-Miklós), *Marton Menyhért* (Fármos), *Szöke Vince* (Alsó-Dabas), *Sura Janos* (Erzsébetfalva), *Kemény Gusztáv* (Vác), *Engler György* (Sziget-Ujfalva), *Marosy Kálmán* (Ráckeve), *Segesváry Jenő* (Domony), *Told Béla* (Békásmegyér), *Vaiics Mihály* (Ráckeve), *Kanovits Zoltán* (Ujpest), *Fidler Lajos* (Monor), *Szilassy József* (Tápió-Bieske), báró *Zedlitz Emil* (Gyón). A rendes esküdtbírákon kívül kisorsolták még a következő tíz patesküdtet: *Horváth Károly* (Pomáz), *Szilágyi Boldizsár* (Rákoskeresztúr), dr. *Varsányi Gábor* (Dömsöd), *Jankó Alajos* (Bugyi), *Halász István* (Vác), *Donner Nándor* (Ujpest), *Neisz Janos* (Vác), *Boros Jakab* (Vác), *Komáromy Janos* (Vác), *Havas Adolt* (Vác).

§§ **A pásztói gyilkosság a Kuria előtt.** A pásztói rémes gyilkosság ügyében az egri esküdtzék tudvalóleg kötélt általi halálra ítélte *Kohlmann*-t, aki Cserebogár Jósákt megölte. Feleségét életiüggyig tartó feyházzal, *Gottlieb* Lajost, *Kohlmann* leányának vőlegényét tizenöt évi feyházzal, *Kohlmann* Trézét pedig másfél évi börtönnel sújtotta. A Kuria november nyolcadikára tízte ki a benyújtott semmisségi panaszok és a kegyelmi kérvény tárgyalását. Az ügy előadója *Szekács Ferenc*, az első büntető tanács bírása lesz, míg a vádat *Hammersberg Jenő* koronagyűsz fogja előterjeszteni.

§§ **A megsértett járásbíró ügye.** *Mutnyánszky* Ádám királyi járásbíró, a pestvidéki királyi járásbírósság vezetője, tudvalóleg becstelésrés miatt teljelentett tett *Gromon Antal* solymári lakos ellen, mivel ez azt állította a járásbíróknak, hogy *Solymár* község békéjét a saját önző céljainak érdekében megbolygatta. A pestvidéki királyi járásbírósság *Gromont* el is

ítélte ötszáz korona pénzbüntetésre és a költségek megfizetésére. Tegnap tárgyalta ezt az ügyet az elítelt felebbezése következtében a pestvidéki törvényszék, mint felebbezési bíróság s Gromon büntetését száz koronára szűkítette le. Ebben az ítéletben a felek megnyugodtak.

§§ **A főherceg pára.** Az Adria partján fekvő Cirkvenicának eddig három gazdája is volt már, de mind a három esőbe jutott. A tavalyi árverésen aztán József főherceg vette meg a földhélyet s egy évre bérbe adta a *Cirkvenica építő részvénytársaságnak* tízezer forint évi bérösszegért. A társaság azonban megszegte a szerződést, miért is a főherceg jogi képviselője a társaság kilakoltatását és a szerződés érvénytelenítését kérte az I—III. kerületi járásbírósnál. A járásbírósg mind a két pörben a herceg javára döntött, a törvényszék főbbviteli tanácsa azonban a főperes herceget elutasította keresetével. Az ítélet ellen József főherceg felülvizsgálati kérelemmel élt a legfelső bírósághoz, amelynek második polgári tanácsa ma tárgyalta e kérelmet *Fittler Imre* kuria bíró előadásában. A bizonyító eljárás során kiderült, hogy a részvénytársaság nagyhangon ígérteket vette bérbe Cirkvenicát. A kibocsátott részvényekből azonban az igazgatósági tagok csak egy-egy darabot vettek. kétszáznegyvennyeg darabot pedig *gróf Porcia Ottó* tartott meg, aki be is fizette ezek árát s ezért kétezer forintos állást kapott a földtelepen. Ebből a gróf Porcia által befizetett összegből tartotta fenn magát a részvénytársaság s így nem csoda, ha alapítói hiányában kezdettől fogva adósságselárással tudott csak kötelezéseknek eleget tenni. Ennek a következtetés lett az is, hogy a társaság nem tudta fizetni a földi igazgatóját, *Brestyánszky Gyózót*. A nyomásztó anyagi viszonyok között a részvénytársaság, a szerződés tilalma ellenére, albréletbe akarta adni a földkezelést *Vicán Adámnak*, kötelezve volt továbbá egy, a földével szomszédos területet is megszerezni s ezt sem teljesítette. A Kuria erre való tekintettel megváltoztatta a törvényszék ítéletét, a főperes herceg felülvizsgálati iránt való kérelmének helyt adott és a Cirkvenica építő részvénytársasággal kötött szerződést megszüntetnek mondta ki, ezt alperes az ügyben fölmerült összes költségek megfizetésére kötelezte.

§§ **Mannheimban elítélt budapesti.** Mannheimból táviratozzák: A mannheimi büntető-bíróság ma *Zach Károly*, budapesti születésű hangszekészítőt egy évi és három havi börtönrre ítéltre, de ebbe a büntetésbe az öt havi vizsgálati fogságot beszámította. Zach régi mesterhegedűkkel kereskedett és e téren jó neve volt. A mannheimi áltamügyészeknek volt egy *tíz ezer* márkára becsült *Stradivario* hegedűje és megbizta Zachot, hogy a hegedűt adja el. Zach azonban a hegedűt elikkasztotta és azt előadni nem tudta. Ezért a büntéért ítélte ma el a bíróság.

§§ **Polgári házasság nélkül.** Néhány évvel ezelőtt *Lamprecht Gyula* olasz származású legény és *Ortali Mária* magyar honosságú leányzó, mindketten fumei lakosok, a polgári házasság mellőzésével Terzatonban, a csodatevő boldogságos szűz Mária-hoz emezt templomban egybekeltek. A dolog csak tavaly derült ki, amikor aztán a fumei anyakönyvvezető a fiatal párt följelentette az odavaló járásbírósnál, elég szerényen: csupán az anyakönyvvezetői hivatalban való kihirdetés elmulasztása miatt. A járásbírósg felmentő ítéletet hozott, mert a házasság ugy a magyar, mint az olasz törvények szerint amugy is érvénytelen. A budapesti királyi ítélőtábla *Tobnai Antal* bíró előadása mellett tegnap foglalkozott a különös ügygyel és megsemmisítette a járásbírósg ítéletét, megszüntette a további eljárást azon alapon, mert a kihirdetés elmulasztása csupán kihágást képez, ez pedig 1896 óta már elévült.

TÁVIRATOK.

A perzsa sah Belgrádban.

Belgrádban, szeptember 27. A perzsa sah este 9 órakor ideérkezett. Három miniszter és a király küldötte Zimonyig elébe utaztak. A pályaudvaron disz-század állott zenekarral mely a perzsa himnuszt játszott. Rövid tartózkodás után a sah szerb udvari szalonkocsiban és a miniszterek és a király képviselői kíséretében folytatta utazását.

Katolikus tudósok gyűlése.

München, szeptember 27. A katolikus tudósok nemzetközi kongresszusának mai ülésén *Camara* salamancai érsek beszédet mondott, melyben hangsúlyozta a katolikus tudomány nagy jelentőségét az anarkhista mozgalom legyőzésére nézve. A katolikus igazság győzni fog. *Toniolo* tanár (Pisa) a katolikus szociális tudományok a 19-ik században történt fejlődését fejtegette, vonatkozással a német, angol és a francia szakirodalomra.

A szocialista kongresszus.

Páris, szeptember 27. A nemzetközi szocialista kongresszus elhatározta, hogy a legközelebbi kongresszust 1903-ban Amsterdamban tartják meg. A kongresszus azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy egy szocialista beléphet-e egy polgári minisztériumba és 29 szavazattal 9 ellenében elfogadta Kautsky indítványát, amely szerint ez bizonyos feltételek mellett megengedhető. Németország és Anglia képviselői az indítvány mellett szavaztak.

Páris, szeptember 27. A szocialista kongresszus ma befejezte tárgyalásait. Több határozatot fogadtak el, melyek a gyarmati kapitalizmus politika ellen és a militarizmus ellen foglalnak állást, az általános szavazati jog behozatalát követelik és az általános sztrájkot elvetik.

A délafrikai háború.

Lisszabon, szeptember 27. Iteni politikai körökben mindjobban tért hódít a boerellenes irányzat. A sajtó azt ajánlja a kormánynak, hogy teljesítsen a Delagoa-öbölben Anglia számára rendőrszolgálatot. A kormánypartí sajtó neheztel a miatt, hogy a portugál kormány már régebben nem állott teljesen az angolok pártjára, amivel elérhette volna azt, hogy az angol kormány segítségére lett volna gyarmatainak konszolidálásában és fejlesztésében.

London, szeptember 27. A Reuter-ügynökség jelenti Wryburgból 22-ről: Settle tábornok 7000 emberrel ütközött után felmentette Schweizer-Kenecke helyőrséget, melyet a boerok e hó 17-én körülzártak. A boerok, akiknek parancsnokát elfogták, súlyos veszteségeket szenvedtek.

Pretória, szeptember 27. A boerok haderejének főtömege, amelynél ott van Schatburger és Dillon tábornok is, úgy látszik, egy Pietersburgtól keletre eső ponton sereglik össze. A vidék nagy embertömegekre nézve nagyon egészségtelen és azonkívül eszérj erdőkől van körülveve, amelyeken a boerok semmi esetre nem törhetnek át, mert az angol haderő részei megszállva tartják a vasuti vonalat.

Brüsszel, szeptember 27. A transvaali ügyvívőség megérfolja azt a hírt, hogy *Krüger* az állami levéltárt és állami pénzeket magával viszi. A hír alaptalanságát az mutatja, hogy az állami levéltárt és száz millió frank állami pénzt már régen a németalföldi bankban helyezték el. Az összes vagyonos boerok *Krügerrel* Hollandiába vándorolnak.

Mexikó elnöke.

London, szeptember 27. A *Globe* jelenti New Yorkból: Mexikói jelentések szerint *Porfirio Diaz* egyhangulag újra megválasztották Mexikó elnökévé.

A dervisek ellen.

Róma, szeptember 27. Masszauból jelentik, hogy *Makonen* rász tízezer *abessziniával* harcra indult a dervisek ellen.

Vihar Island szigetén.

London, szeptember 27. A Lloyd-iroda ügynöke jelenti Izlandból 20-áról: Egy erős szélvihar majdnem az összes halászhajókat, melyek a tengerpart mentén horgonyoztak, a partra vetette. Több ember életét veszítette, sokan megsérültek. A szénatermés elpusztult.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 27. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Jegyzetek: Buza tavaszra 8.25. Buza Gszre 7.74. Rozs tavaszra 7.85. Rozs őszre 7.59—7.58. Tengeri 1901. május—júniusra 5.32.

Berlin, szeptember 27. A fűzsdén a tisztulási processzus még nem fejeződött be, mert minden javulásra újabb hanyatlás következik. Ugy történt ez a mai fűzsdén is. A tegnapi reprize ma beállt a reakció; nagy összegeket realizáltak és biankó-eladások is nagy mennyiségben fordultak elő.

Prága, szeptember 27. A prágai vasüipári részvénytársaság ma tette közzé az évi mérlegét. Az osztalékok 200 koronában állapították meg, míg az előző üzleti évben az osztalék 100 korona volt. A tiszta nyereség 4.483.000 korona, vagyis 2.120.000 koronával kevesebb, mint a múlt évben. A mérlegben a legnagyobb visszaesés a szénbányáknál mutatkozik, amely egyedül 1.932.000 koronával esőkent. A szénbányák árának esökkenését az ideai szénstrájk okozta. Felülönben nagy — félmillió korona összeggel — szerepel a mérlegben a társaság évi üzleti adója.

New York, szeptember 27. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10¼ (10¼). Okt.-ra 9.95 (10.02). Decemberre 9.54 (9.62). New-Orleansban helyben 10¼½ (10¼½). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadelphában 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.95 (8.95). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — *Zsír:* Western steam 7.57 (7.52). Rohe és Brothers 7.85 (7.80). — *Tengeri irányzata* állandó. Szept.-re 49½ (49½). Decemberre 42¼ (41¼). Májusra 41¼ (41¼). — *Buza* irányzata tartott. Piros ősi helyben 83¼ (82¼). Szeptemberre 81¼ (81¼). Decemberre 84.— (83.—). Márc.-ra 86¼ (86¼). Májusra 86¼ (86¼). Gabona szállítási díja Liverpoolba 4¼ (4¼). — *Kávé:* Iair Rio 7. sz. 8¼ (8¼). Szept.-re 6.90 (6.90). Novemberre 6.90 (6.95). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85 (2.85). — *Cukor:* 4¼ (4¼). — *Őn:* 38.82 (39.02). — *Réz:* 16.67 (16.10/16). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 27. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata tartott. Szeptemberre 77¼ (76¼).

Októberre 77¼ (77¼). — *Tengeri irányzata* állandó. Szept.-re 42¼ (41¼). — *Zsír:* Szept.-re 7.07. (7.02). Októberre 7.07 (7.02). — *Szalonna* short clear 8.20 (8.17). — *Sertésus:* Szeptemberre 11.20 (11.15). Októberre — (—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Zs. A. Veldt. A levél elment. J. M. lakása: VII. Erzsébet-körút 44.

K. M. Percsény. A magyar udvarnagy főhatósága alatt, a budai várkapitányság lesz megbizva a felügyelettel és gondozással.

B. M. Szeged. Patyolat, VIII. Róck Szilárd-utca 4.

K. P. 109. Méltóztassék elfáradni a kiadóhivatalunkba s ott megkeresheti a kérdéses tárcacikket.

M. M. Budapest. Kiadóhivatalunkban a kérdéses lappellány rendelkezésére áll. Méltóztassék érte személyesen elfáradni.

B. G. Miskolc. Zubovics Fedor kapitány Verőcén, a Migazzi-kastélyban lakik.

Sorsjegyek.

Ij. G. V. 5175—26. sz. magyar vörös kereszt sorjegy 13 koronát nyert, a többi nem húzták ki.

D. F. Mór. Sorsjegy 12 koronát nyert.

B. E. Zágráb. A cég már nem létezik, régen tönkre ment. Részjegye tehát teljesen értéktelen.

P. J. Csány. Anguszus 22-én 200 korona nyereményül húzták ki.

W. S. 5490—06. sz. magyar vörös kereszt sorsjegy 13 korona nyereményül húzták ki; a többi nem nyert.

Sch. D. Ungvár. 1. Nem érdemes nála sorsjegyeket venni. 2. Legfeljebb a napi áriolyamot adhatja érte. 3. Az egész sorsjegy értéke ma 1340 korona.

P. K. Vadas. 0405—068. sz. Bazilika-sorsjegy 12 koronát nyert, a többi semmit.

Dr. Sch. A. Nany-Kanizza. — **M. J. Szepes-Ófalu.** — **F. A. Csáktornya.** — **K. F. né, Pécs.** — **H. D. Hajdu-Dorogh.** — **R. F. Miskolc.** — **I. S.** — **Török-Szent-Miklós.** — **R. L. Kolozsvár.** — **Özv. H. M. né, Nagy-Bánya.** — **S. V. Kapuvár.** — **K. I.** — **V. K. Tisza-Veszeny.** — **P. M. Telek.** — **F. K. Török-Becs-Aracs.** — 139.743. számú előzetős, B.-Gyula, — 134.566. számú előzetős, Kehida. — **S. J. Madrizest.** — **N. A. Kolozsvár.** — **E. H. Tákos.** — **K. A. Pátrügy.** — **K. A. Zám.** — **G. P. Füle.** — Sorsjegyek nem nyertek.

N a p i r e n d.

Naptár. Péntek, szeptember 28. — Római katolikus: Vencel kir. — Protestáns: Adolf. — Görög-orosz: (szeptember 15.) Nikita. — Zsidó: Tiszeri 5. — Nap két óra 40 perccor. — Nyugszik 6 óra 28 perccor. — A hold két 10 óra 10 perccor délelőtt. — Nyugszik 7 óra 29 perccor este.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor.

Az osztályosnádok házisa délelőtt 9 órakor.

A kereskedelmi és iparkamarák ankéja a kereskedelmi minisztériumban.

A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Művészetek boncoltatási előadása este fél 7 órakor az anatómiai intézetben. (IX. ker. Túzóltó-utca 68. sz.)

Nemzeti Múzeum. Régiségtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Magyar kereskedelmi múzeum nyitva délelőtt 9 órától délután 2 óráig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Központi statisztikai hivatal könyvtára délelőtt 10 órától 1 óráig.

Akadémiái könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Iparművészeti múzeum könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Közlekedési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-út 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Kéleti mintárai és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcsermokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermeben Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Futzer György éttermeben Deák-tér, minden este Schreier hegedűhangversenye.

Somossy Orfeum. Ezen színház.

Ferenzi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Folies Caprice esténként új műsor.

Tatra kávéház Király-utca Tordajó női zenekarnak hangversenye.

Kéleti kávéház. Csömör-ut Kiss János balatonfüredi hírneves zenekara hangversenye.

Óthon kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ü S Z.

Ezer nyöszörgés jaidul fel kesergőn,
Könyvekre hívó tördeit vad sírám,
Haldokló lombok panaszra az erdőn
Gyors pusztulást és sirhalált kíván.

Mért tör ki keblemből siró panaszra
Egy fájdalomtól áttört sejtelen,
Hogy nem jön több tavasz már a tavaszra,
S haldoklás részem egy örök telen?

E szív dobog, — de hol vagytok ti vágyak!
Gyönyörre hívni nem megszűntetek;
Halál van! Ősz! tarolva már az ágak,
S én soha többé nem szerethetek.

Bródy Miksa.

† **Napoleon egy brutalitása.** Egy erfurti polgár irataiból tudjuk meg a nagy Napoleonnól a következő esetet: Mikor 1812-ben Napoleon az oroszországi utra volt készülöben, néhány napi pihenőt tartott csapataival Erfurtban s az időt arra használta fel, hogy pompás diszfelvonulást tartatott a nehéz lovasságával. A csapatok, amelyek Erfurtban és a környékén voltak éjfelre beszállásolva, a város és az azt környező talvakban, Dittelstedtben és Melchendorfbán állottak reggel fel. Sok erfurti polgár, köztük a történet elbeszélője is kiült a város nagy kapuja elé, hogy végig élvezze a nagy parádét. Nemsokára vágatva jött Napoleon és lényes kísérete, s a jámbor erfurti polgárság kalaplevébe üdvözülte a hadak istenét. A történelmi nevezetességű kalap, zöld kabát, fehér mellény, fekete kásmír nadrág és magas lovagiszima volt rajta. A vágatás közben is ugyszólván minden egyes bámulónak meroven a szeme közé nézett a császár, úgy, hogy szúrós tekintete valóságos megborogtatta az erurtiakat. A csapatok egy óriási téglalap alakjában voltak felállítva, amelynek a hosszabbik oldala a parádét szemlélők felé volt fordítva. A császár ragyogó kíséretét és az erfurti diszszolgálatra kirendelt testőr-gárdát otthagya, odavágtatott egyedül a csapatotest jobb szárnyára, végig lovagolt a front előtt és minden egyes ezred parancsnoka ezredének megszembelése után a császárhoz csatlakozott. A katonazene, a dobpergés, trombitaharsogás, az ezredről-ezredre szálló *vive l'Empereur* kiáltás nem akart véget érni. Mikor Napoleon végig mustálta a jobb-szárnyat s a derék-hadat, a balszárnyán megállította a lova lépteit s a legszélső, zöd egyenruhás lovas tüzérezrednél megállt. Az ezred legénységét szúrós tekintetével végignézte, majd szenvedélyes hangon megparancsolta, hogy három tüzér szálljon le lováról és elkezdje ezeknek a lófelszerelését, ló-takaróit, nyeregkápaikat vizsgálni, az egyes darabokat lerakatta a tüzérekkel a földre. De ez nem volt

elég, hanem a három legény le is vetkőzött a császár előtt, és ekkor a dühtől reszkető hangon kezdett az ezredparancsnokok kiabálni. Az ezredes, úgy látszik, mentegetődni próbált, de alig szólt egy-két szót, a császár villámgyorsasággal kirántotta a kardját és az ezredes mellébe dőtte, aki abban a pillanatban holtan bukkott le a lórá; a környezetben elhült a vér, Napoleon pedig, mintha mi sem történt volna, intett kíséretének és nyugodtan visszalovagolt a városba. Egy lélek sem mert a történetről véleményt nyilvánítani, mindenki rettegett a császár haragjától, mert léptenyomon Napoleon fízett kámeivel lehetett találkozni, akik neki a legesekélyebb mértékben gyanus megjegyzést is besugták.

† **Babiloni ásatások.** Az ó-kor történetére rendkívül fontos felfedezést tett egy, a pennszilvániai egyetem által kiküldött tudományos expedíció *Nippur* romjai közt, a zsidók babiloni fogságának helyén: a Bél-templomban megtalálta a babiloni állami könyvtárat. Az expedíció vezetője *Hilprecht* tanár, aki a forró évszak tartamára abbahagyta a munkálatokat, most visszatért Konstantinápolyba s az ő információi útján jutottak nyilvánosságra az ásatásokra vonatkozó hiteles tudósítások. A tudós adatai szerint: három hónap alatt tizenkétezer darab tudományos tartalom kö-táblásként hozott az ásatás napvilágra. Mithológiai, nyelvtannal, mennyiségtannal és egyéb tudományágakkal foglalkoznak a felírások. A táblák tartalmában vannak a könyvtár falain elrendezve. *Hilprecht* professzor véleménye szerint őt esztendei ásatás szük-séges arra, hogy a romokat teljesen kiássák és mintegy százötvenezer darabra teszi a kiásandó tábláskák számát. A felírások elolvasása természetesen meglepően új momentumokat fog bevinni Babilonia történetébe. Az expedíció most abbahagyta a könyvtár ásatását, ellenben a *Nippur* környező falat akarják szabaddá tenni. Mintegy hetven lábnyi mélységben ráakadtak a legrégebb falrészre, amely *Sargon* király idejéből, a Krisztus előtti 3800-ik esztendőből való. A kiásott föld minden rétegében sok fegyvert és hadi-cikket találtak. Kiástak egy hatszáz méter hosszú palotát is, amelyet a főpapok lakóhelyének tartanak; találtak benne sok agyagtáblát és remek kivitelei szobrocskát is.

† **Csempész apáca.** A genfi pénzügyőröknek egy idő óta feltűnt, hogy az ottani francia apáca-kolostor tagjai nagyon sokat járkálnak keresztül a vámon. Néhány nappal ezelőtt az egyik őr megállított egy sajtóságos járásu apácát. Bevitálta őt a vizsgáló-helyiségbe s ott azután meglátták, miért oly furcsa a járása: egész testére, kezére, lábára dohány, meg szivarensomagok voltak felkötve. Mikor felelősségre vonták, természetesen jótékonycait emlegetett. Ellenben a genfi pénzügyőrök sem nagyon hiszékenyek s a védekezést nem fogadták el, hanem

elkobozták a csempészett holmit és száz frank büntetésre ítélték az apácát.

† **A khinai fenegyerek.** Khinában is vannak fenegyerek. Európai testvére sok sajtóságot láthat rajta. Annak a fenegyereknek, aki Khinában szerepet akar vinni, először is nagyon sok ösének kell lennie. Ha csak ötszáz esztendő a családja, akkor még parvenüek veszik, mert legalább is két-három ezer éves családdal kell rendelkeznie. Pénze sok kell, hogy legyen, de a társadalmi állása mellékes. Legfontosabb a rubázkodása, de a vásárolt ruhának nincs a khinai fenegyerek előtt értéke, a fő: az öröklött. Ritka és értékes prémekek, himzett fehérnemű és drágakövek teszik az igazi khinai fenegyereket, továbbá a válogatott ékszer. Nagyon lényeges, szépek-e a körmei: ezek rangot, hatalmat, befolyást jelentenek; a hajlított körmekek jellemzik az igazi khinai eleganciát. A közepes vagyonú khinai ficsurok főszórakozása a színházjárás. A vagyonosabbak magukhoz rendelik a színészeket és otthon adnak maguknak elő szindarabokat. Jól tudnak a nyíllal bánni, ügyes lovasok, de a *comme il faut* khinai fiatal ember szerenesejüket is izz. Sétálközben egy kis faágat tart a kezében, amelyen egy barna madárka ül. A betanított kis madár időről-időre felszáll a levegőbe, majd ismét az ágra repül vissza. Bár így diszes és ragyogó a khinai fenegyerek külseje, de csak a külseje. Mert akárhány öse is van, de az egészségtan legelőbb szabályait sem tartja be s neki a fűrdés: főlényeges fenyűzés.

† **Értékes ókori lelet.** Egy angol lap írja, hogy Páros szigetén történelmi fontosságú kőlapra bukkantak, amelyre *Arkhilokosz*nak, a híres pároszi költőnek életrajza van reírva. Az életrajzról Krisztus előtt a harmadik században élt és *Deneasz*nek nevezte magát. Ez a név a tudósok előtt eddig teljesen ismeretlen. A biográfia előtt annak szerzője cíttálja *Arkhilokosz* néhány versének kezdő sorait, amelyek azonban nehezen olvashatók s általában nagy kár hogy a különben értékes és érdekes lelet több helyen részint erősen megkopott, részint megcsontult.

† **Kutya mint ágyemelegítő.** Sajtóságos kutya-históriával foglalkozik most a flensburgi városi hatóság. Egy vonatvezető a városhoz kérvényt nyújtott be, amelyben a kutya után járó adó elengedését kéri, mert az öreg eb ágyemelegítőül szolgál az anyósának. A városi tanács meg volt akadva. Ellene is voltak a kérvénynek néhányan, mellette is. Végül egyik városatyja rendkívül hevesen kikelt a kutyaadó elengedése ellen, mert szerinte tisztességes házában a kutyának nincs helye a gazda ágyában. A beszédnek oly nagy hatása volt, hogy a vonatvezető kérelmét elutasították.

REGÉNY.

QUO VADIS?

(28) — REGÉNY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

Hirtelen, zajtalanul nyílt szét az előszobát elválasztó függöny és szellemhez hasonlóan egy magas, himlőhelyesarcu, fekete férfi tűnt elő az atriumban. Lygia rögtön felismerte Atacinust, Viničius szabadosát, aki már Aulus házában is járt.

Acte felsikoltott, azonban Atacinus mélyen meghajolt és szólt:

— Isteni Lygia, légy üdvözölve Cajus Viničiusól, aki téged ünnepiesen koszoruzott házában vár.

A leány ajkai elszíntelenedtek.

— Jövök, — mondá.

És bucsuzól körülfonta karjaival Acte nyakát.

X.

Viničius háza tényleg ünnepiesen volt feldiszigte, myrtussal és borostyánnal, amelyek gazdag füzérekben díszítették az ajtófélfákat és falakat. Az atriumban, amely fölött a hűvös éj ellen való védekezésből biborszínű gyapjuszövet volt kifeszítve, nappali fény uralkodott. A nyolc és tizenkétlángú lámpák, alabastromból, márványból és korinthusi ércből, illatos olajakkal megtöltve, sugárzó fényt hintettek maguk körül. Egynehány alexandriai üvegéből való volt, vagy pedig piros, kéla, sárga és violaszínű átlátszó szövetekbe burkolva, úgy, hogy az egész atrium tele volt a legkiválóbb színekkel. Mindenfelé ambrailat terjengett; — az a keleten szokta meg Viničius és

nagyon megkedvelte. A ház mélyében, ahol csak úgy hemzsegték a mindkét nemből való rabszolgák, szintén mindenütt viláosság fénylett. A triclinium asztalán négy személyre volt terítve, mert Viničiuson és Lygián kívül még Petronius és Chryzotemis is részt akartak venni a lakomán.

Viničius mindenben Petronius szavait követte, aki azt tanácsolta, hogy ne menjen személyesen Lygiáért, hanem küldje Atacinust és várja a leányt házában, — még pedig fogadja udvariasan, a tisztelet minden jeleivel.

— Tegnap részeg voltál, — mondá Petronius. — Megfigyeltelek; úgy viselkedtél vele szemben, mint egy albanhegyi kötőr. Marcus, ne légy tulságosan mohó és jegyezd meg, hogy a jó bort szép csendesen kell idogálni. És azt is jegyezd meg, hogy édes dolog vágyakozni, de még jobb, ha értünk vágyakoznak.

Chryzotemisnek más, kissé eltérő véleménye volt a dolgról, de Petronius az ő Vesta-szüének, tubicájának nevezte őt és megmagyarázta neki a különbséget egy gyakorlott kocsis és egy gyermekifju között, aki első ízben száll fel a quadrigára. Azután Viničiushoz fordult és folytatá:

— Igyekezz a bizalmát megnyerni, vidtsd fel őt és légy irányában nagylelkű. Az étkezésnél nem szeretek szomorú arcokat látni. Sőt Hadesre esküdhetsz, hogy hazaküldöd Pomponiához és az már a te dolgod, ha holnap szívesebben marad, mint meg.

Chryzotemisre mutatta, hozzátette még:

— Őt év óta, nap-nap után egy hánok evvel a kis vadgerlicével és nem panaszkodhatom a kegyetlenségé miatt.

Chryzotemis pátvóllal legyezőjével gyöngöden rácsapott és mondá:

— Talán nem vonakodom eléggé, satyr?

— Az elődeim iránt való tapintatból.

— Talán nem is feküdtél a lábaim előtt?

— Igen; hogy gyűrűket húzzak kis lábaid ujjaskáira.

Chryzotemis önkénytelenül a lábaira tekintett, melyeknek ujjain tényleg drágakövek villog-

tak; és mindketten hangos kacajban törtek ki. Viničius nem figyelt erre a kis szóharera. Szíve féktelenül tombolt a virágos tunica alatt, melyet Lygia fogadtatására öltött fel.

— Most kell a palotából kilépniök — szólt, mintegy önmagához beszélve.

— Igen, — válaszolt Petronius. — Időközben talán elmesélném neked Apollonius jósálatát Tyánról, vagy Rufinus históriáját, melyet a muiktor — már nem emlékszem mi okból — be nem fejezhettem.

Azonban Apollonius Tyano épp oly kevésbé érdekelte Viničiusot, mint Rufinus története. Gondolatai Lygiánál jártak és ámbár érezte, hogy itt otthonában fogadni őt sokkal szebb, mint egy porosz szerepében értelmezni a palotába; mégis sajnálta, hogy nem személyesen ment el érte, és pedig azon okból, mert így már előbb láthatna volna s a sötétben mellette ülhett volna a gyaloghintóban. A rabszolgák háromlábú, kosfejekkel díszített bronztalakat hordtak be, amelyekben izzó szénparázs volt, mire myrrhát és nárdust hintettek.

— Most fordultak be a Carinae felé, — mondá Viničius.

— Ez meg nem állja; eléjük szalad, — kiáltott fel Chryzotemis.

Viničius gondatlanul mosolygott és mondá:

— Oh, dehogy, megállok.

De azért sóhajtott és nagyokat fújt, amit Petronius észrevett, de csak vállaát vonogatta.

— Ebben ugyan egy sesterceia ára filozófia sincs! Sohasem fog nekem sikerülni ebből a Mars fiából embert faragni.

Viničius már nem is hallotta ezt a beszédet.

— Már a Carinae-nál vannak.

Tényleg éppen akkor fordultak be a sarkon. A „lampadarii”-nek nevezett rabszolgák lépdelték legelől, az ugynevezett „pedisequii”-k két oldalt a hintók mellett és szorosan czek után az egész menetre fölügyelő Atacinus.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa lovag **Bilinski** bankormányzó elnöksége alatt ma délelőtti Budapesten ülést tartott, melyen a közgazdasági viszonyok és a pénzpiac helyzetének beható megvitatása után a bankamallab megváltoztatásáról eltekintettek. Felolvasták ezután a 10 forintos és a 20 koronás bankjegyek kontingentálására vonatkozólag a két pénzügyminiszterhez intézendő átirat szövegét és megállapították a 10 koronás bankjegyeknek formáját és kivételét, amely bankjegyeknek nyomását legközelebb fogják megkezdeni. Ezenkívül csak a tolyó igazgatás ügyeit intézték el. Lovag **Bilinski** bankormányzó ma délután két órakor ismét visszautazott Bécsbe.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökor 520 darab, magyar tehén: 622 darab, szerbiai ökor 2132 darab, szerbiai tehén 323 db, boszniai ökor — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 156 db, bika 109 darab, összesen 3862 drb. Gazdasági marhák: Irgás- és hizalmi való ökor 164 darab, fejős tehén 216 darab, igás bivaly 12 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökor, legjobb minőségű 66.—K-től 70.—K-ig, kivételesen —. K., 100 kilonként élő sulyban, középminőségű 58.—K-től 64.—K-ig, silányabb minőségű 50 K-től 56.—K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 48 K-től 56.—K-ig, kivételesen —. K-ig. Silányabb minőségű 40 K-től 46 K-ig. Tarka hizott ökor, legjobb minőségű 66 K-től 70.—K-ig, kivételesen —. K-ig, középminőségű 58 K-től 64.—K-ig, silányabb minőségű 50 K-től 56 K-ig. Szerb és boszniai ökor legjobb minőségű 48 K-től 62.—K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 36.—K-től 46.—K-ig. Bika jobb minőségű 54.—K-től 66.—K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 46.—K-től 52.—K-ig. Bivaly 30 K-től 44 K-ig, kivételesen —. K-ig. Magyar tehén 38.—K-től 52.—K-ig, kivételesen —. K-ig. Tarka tehén 42.—K-től 62.—K-ig, kivételesen —. K-ig. Gazdasági marhákért: Igás ökor elsőrendű —. K-től —. K-ig, kivételesen —. K-ig, métermázsánként, —. K-től —. K-ig, páronként, közép 54.—K-től 58.—K-ig, 540.—K-től 620.—K-ig páronként. Hizalmi való ökor fehér 100 kg.-kint —. K-től —. K-ig. Fejőstehén keresztzetű színes 140 K-től 220 K-ig darabonként, bonyhádi faj —. K-től —. K-ig, kivételesen 240 K-től 340 K-ig darabonként. Igás bivaly —. K-től —. K-ig páronként. Vágómarha-árak változatlan felhajtás mellett a multheiki maradtak, csak a silányabb marha volt ma még nehezebben eladható, mint az utolsó vásárokon; elsőrendű ökorokért jegyzett ár nem az irányzat miatt alacsonyabb, hanem mert az anyag megfelelően gyengébb volt. Bikák ára mázsánként 2 koronával emelkedett. Fejőstehének a kereslet kielégítő. Jármos-ökorre kevesebb vevő jelentkezett.

Borjувásár. 1900. évi szeptember hó 27-én. (A budapesti marhavásártéri vásártéri pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 263 drb, leölt borjú — db, becsi élő borjú — db, — db, horvát, nö-

vendék marha 7 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Arjegyzések. Belföldi élő borjú 68—78 f.-ig, l. r. 80—98 f.-ig, kivételes 100 l. 1 kilonként, leölt borjú f.-ig l. r. — f.-ig, kivét. — l. kilonként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Növendék marha 48—52 f.-ig, l. r. 54—56 f.-ig, l. r. — f.-ig, l. kilonként, silányabb — f.-ig. Bárány élő —, k., leölt bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként. A vásár lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1900. évi szeptember 27. Készlet 214 darab, Erkeztet 1029 darab. Összesen 1243 darab. Eladatok 900 darab. Maradt 343 darab. — Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 90—98 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 96—100 koronáig. 3.0—38.0 kg. sulyban 96—100 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 88—92 koronáig. Malac 80—84 korona 100 kilonként. A vásár lanyha volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 7044 darab juh volt. — Az árak: kiviteli juh 44—48, kivételesen —, selejtes juh 36—42 fillér.

Bécsi szuromarhavásár, szeptember 27. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3258 drb borjút, 2096 drb élő sertést, 1269 drb levágott sertést, 343 drb levágott juhot, 53 drb bárányt.

Eladási árak: Levágott borjú 80—100 fillér elsőrendű — f. kiv. — fillér, élő borjú 70—88 fillér, elsőrendű 90—94 fillér, legelsőrendű 96—100 — fillér, fiatal sertés 64—84 fillér, kivételesen — l., levágott nehéz sertés 96—108 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés 90—96 fillér, elsőrendű süldő 88—104 fillér, gyengébb — fillér, levágott juh 68—84 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—34 korona, kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, szeptember 27.

Jó kínálat és korlátozott vételkezdéssel mellett elkelt 42,000 métermázsza buza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Hozatal 54.097 mm.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 400 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 150 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 800 mm. 79 k. 7 K. 85 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 70 f. Budára, 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 80 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 600 mm. 78 k. 7 K. 87 1/2 f., 400 mm. 81 k. 7 K. 87 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 45 f.

Bajai: 800 mm. 74 k. 7 K. 20 f.
Bánsági: 2500 mm. 76 k. 7 K. 55 f.
Adai: 2500 mm. 76 k. 7 K. 57 1/2 f. déli vasut.
Makai: 3500 mm. 78 k. 7 K. 85 f.
Fejérmeyei: 650 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 1000 mm. 75 k. 7 K. 52 1/2 f., 1200 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 1300 mm. 79 k. 7 K. 97 1/2 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 75 f.,
Bácskai: 100 mm. 73 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 72 k. 7 K. 15 f., 1500 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 1540 mm. 77 k. 7 K. 62 1/2 f.
Erdélyi: 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 77 k. 7 K. 60 f.
Szanádi: 700 mm. 78 k. 7 K. 45 f., 2300 mm. 76 k. 7 K. 45 f.
Pestvidéki: 300 mm. 79 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 700 mm. 77 k. 7 K. 60 f. sárga, 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 900 mm. 77 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 47 1/2 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 47 1/2 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 47 1/2 f. sárga, 300 mm. 75 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 50 f.
Mind három hónapra.
Arpa: 200 mm. 5 K. 85 f.
Rozs: 100 mm. 6 K. 90 f.
Köles: 300 mm. 5 K. 90 f.
Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
	Kilós	K-től K-ig	Kilós	K-től K-ig
Tiszavidéki	75	7.20	77	7.60
"	76	7.35	78	7.75
"	77	7.50	79	7.90
"	78	7.65	80	8.05
Fejérmeyei	75	7.15	77	7.55
"	76	7.30	78	7.70
"	77	7.45	79	7.85
"	78	7.60	80	7.95
Pestvidéki	75	7.15	77	7.55
"	76	7.30	78	7.70
"	77	7.45	79	7.85
"	78	7.60	80	7.95
Bánsági	74	7.20	76	7.60
"	75	7.35	77	7.75
"	76	7.50	78	7.85
"	77	7.65	79	7.95
Bácskai	73	7.10	75	7.50
"	74	7.25	76	7.65
"	75	7.40	77	7.80
"	76	7.55	78	7.90

Egyéb gabonafajták	Kilós		50 kilogramm ára	
	Kilós	K-től K-ig	Kilós	K-től K-ig
Rozs	uj elsőrendű	70—72	6.90	7.10
"	másodrendű	—	6.85	6.95
Arpa	takaralmány	60—62	5.90	6.10
"	égetni való	—	5.50	5.80
Zab	sörizsára való	40—42	—	—
Tengeri	bánsági	39—41	5.30	5.50
"	másrendű	—	6.10	6.25
Repce	káposzta	—	6.40	6.60
"	bánsági	—	12.50	14.00
Köles	—	—	5.70	5.80

A határidőszület folyamán a következő kitések történtek:
 Buza októberre . . . 7.61—7.60—7.53—7.51
 Buza áprilisra . . . 8.06—8.01—8.—
 Rozs októberre . . . 7.10—7.06
 „ áprilisra . . . 7.43—7.41—7.42
 Tengeri szeptemberre —.

A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Irta: RUDYARD KIPLING

Tudta, hogy mint templomszentségtelenítőt utasítanak ki, ha ott érnék, sietett tehát a kutyával. Némiképp abban a reményben ringatózott, hogy ennek a népnek a hanyagsága következtében a Naulakha akár valami sarokban is heverhet, amint valamely hölgynek az észkere ott felejtődik a toalett asztalkán, késő bál után. Jól körülvizsgált hát minden bálványképet, miközben a denevérek zavartalanul cincogtak a feje fölött. Azután újra visszatért a templom középső és szokott testtartásában oda plántálta magát Isvara isten elé.

Egyszerre csak érzi, hogy teste, noha egészen sík talajon áll, csak a lábujjhegyén nyugszik, s néhány lépést ment erre visszafelé, hogy egyensúlyát újra visszajelentse. Most a homokkőlap, amelyen még éppen állott, lassan, mint ahogy valami békateknő a ésendes vízben himbálódzik, megmozdul, s egy pillanatra fekete örvény ásitott fejéje. Teljesen nesztelenül a kőlap ismét visszatért a helyére, s Tarvin hideg verejtékesöppeket törült le a homokáról. Ha ebben a pillanatban megpillantja a Naulakhát, bizonyos, hogy dühben eltiporja. Amikor gyorsan kilépett az izzó, tiszta napfénybe, azt a földet a saját isteneinek áldozta fel gondolatban; ennél gonoszabb átkot nem tudott kitalálni.

Közvetlenül azután, hogy hátat fordított a templomnak, valami fölfedezhetetlen háttérből egy pap ugrott elő és mosolyogva nézett utána.

Azzal a vágygallyal, hogy újra biztos talajon legyen valami okos világban, ahol barátságos kényelem és asszonyok vannak, rögtön a misszióháza ment és meghívatta magát reggelire. Estes és Estesné elvből kerültek a lakodalmi ünnepsé-

geket, hanem ahogy Tarvin amerikai álláspontból elmondotta nekik az eseményeket, az őket nagyon mulattatta. Ketty semmiféle titkot nem csinált abból, hogy Tarvin megjelenése örömet okoz neki. Tele volt szent haraggal Dhungot Rai és az egész személyzet hanyagsága miatt... azok egyszerűen a lakodalmi ünnepségek után futkoztak és három teljes napig nem mutatkoztak a kórházban. Neki és a pusztaból való annak az asszonynak, aki nem hagyta el „gyógyíthatatlan örlüt“ urát, kellett ellátni minden munkát. Ketty ennek következtében nagyon ki volt merülve és azonkívül is tele volt aggodalommal a maharádzsa-kunvárt épségét illetőleg.

— Meg vagyok győződve arról, hogy föltétlenül nyugalomra van most szüksége — mondotta csaknem könnyezve Tarvinhoz, amikor reggeli után a verandára mentek. — Tegnap este ott voltam a palotában, s akkor a lakoma után hozzám jött és fölöra hosszát keservesen sirt, a szegény kis fickó! Persze idegtuleröltetés... igazán borzasztó!

— No, ma legalább egész nap alhatik, majd csak magához tér.

— Ó nem, ma haza viszik a menyasszonyt s neki el kell őt kisérnie, nem is tudom, milyen messzire ebben az erős napon! Ez igazán utálatos! Mondd csak Nick, nem fáj tulajdonképpen a te fejed a naptól? Néha rá gondolkodom erre, ha künn vagy a töltéseden és csudálkozom, hogy kibírod.

— Sokat kibírok én ártd kis lány — felelte Tarvin, s mélyen a szemébe nézett.

— Ertem, Nick? Mi hasznom nekem a töltésből?

— Azt majd megtudod, ha sokáig élsz — mondotta Tarvin kitérőleg, mert a töltéséről nem szeretett beszélni: ami a kis princet illeti, az már biztosabb talaj volt neki.

A következő napokon meglehetősen cécitalanul a templom körül lovagolt; be nem merészkedett többé, hanem szemmel akarta tartani azt a helyet, ahol először, s talán utoljára látta meg a

Naulakhát. A királyon kívül, akiről bizonyosan tudta, hogy érintette kezével a nyakláncot, egyetlen élő lényvel nem találkozhatott, aki tudott volna valamit a Naulakháról, s a türelmetlenség, amelyvel a maharádzsa-kunvárt a menyasszonykísérésről visszavárta, csaknem megörjítette. Sokat várt ettől a viszontlátástól és türelmetlenségét a kórházban való gyakori látogatásokkal enyhítette, ahol megnézte, vajjon Ketty nem emésztdök-e túlságosan. A kötelességtudó orvos az ünnepségek után a személyzetével együtt híven megérkezett, de a kórház tele volt az ország legtávolibb vidékéiről jött vendégekkel. Többnyire esontörésekről és más löpatkó és kocsikerék okozta sebekről volt szó, azonkívül Kettyre nézve több nagyon nyugtalanító állapotban lévő ember is akadt, akiket barátságos vendégszeretet leple alatt kábítószerekkel elaltattak, utiköltésüktől megfosztottak és aztán az utátra kivetettek.

Ha Tarvin a kifogástalanul tartott férfosztályt meg-megvizsgálta, őszintén bevallotta magában, hogy Ketty Rhatoreban sokkal különb dolgokat mivel, mint ő. Ketty az ő kórháziragztatását nem használta ürügyül valami mélyebb és kevésbé tiszta szándékhoz, s neki megvolt az a megbecsülhetetlen előnye, hogy közel fogható, elérhető célhoz közeledett. Ez a cél nem tűnt el, mint az övé, miután néhányszor lidérfényként fellobbant, nem rejtőzött egy titokba burkolt papság, egy áthatatlanul bujkáló hatalom kezei között. Nem dughatták el templomokban alattomos sülyesztőkkel, nem aggathatták gyámoltalan gyermekek nyakába.

Egy reggel, még mielőtt rendszeren a folyóhoz szokott kilovagolni, Tarvin a fogadóba levétkét kapott, amelyben Ketty sürgősen arra kérte, hogy lóhalálában siessen a kórházba. Egy szempillantásra képzelete valami képtelenséget sejtett vele, de aztán kinevette magát a kishitűségért, szívarra gyujtott és engedett a felszólításnak.

(Folytatása következik.)

Tengeri májusra (1901.) 5.00—5.01—5.—4.99
 Zab októberre 5.17—5.18
 Zab áprilisra 5.47—5.48
 Repce augusztusra ————

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre 7.59 pénz 7.51 áru
 Buza áprilisra 7.99 " 8.00 "
 Rozs októberre 7.06 " 7.07 "
 Rozs áprilisra 7.42 " 7.43 "
 Zab októberre 5.16 " 5.17 "
 Zab áprilisra 5.47 " 5.48 "
 Tengeri szeptemberre 6.90 " 6.95 "
 Tengeri májusra (1901.) 4.99 " 5.— "
 Repce augusztusra ———— " ———— "

Déli után fél 5 óraker zárul:

Buza októberre 7.49—7.50
 Buza áprilisra 7.98—7.99
 Rozs októberre 7.04—7.05
 Rozs áprilisra 7.40—7.41
 Tengeri októberre 0.—0.—
 Tengeri májusra (1901.) 4.99—5.—
 Zab októberre 5.16—5.17
 Zab áprilisra 5.47—5.48
 Repce augusztusra ————

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde a tegnapi esti zárlatoknál még sokkal szilárdabban kezdődött és megtartotta azt mindvégig, minek oka a berlini és bécsi kedvező vételek voltak. E szilárdságban különösen Államvasutak, Magyar Hitelek és Rimamurányi részesültek.

A helyi értékek piaca a szokottnál kedvezőbb lefolyású volt. Elénk keresletnek örvendtek Salgótarjáni, Rimamurányi, Jelzalog és Közúti részvények.

A déli tőzsdén már ismét a lanyhább irányzat kerekedett felül. Bár kezdetben szilárdan indult ugyan meg, de folytatódóan elgyengült a Berlinből érkező gyengébb árfolyamok hatására.

A valuták és ércváltók változatlanok.

Az előtőzsde szilárd, aránytalan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 672.—673.50. Osztrák hitelrészvény 653.25—656.75. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 666.—667.—. Rimamurányi 536.—537.—. Jelzalogbank 427.—431. Közúti vasút 603.—. Salgótarjáni 650—652.

A déli tőzsde kezdetben kedvező, később gyengébb. **Jegyzetek:** Magyar hitelrészvény 671.—672.—. Osztrák hitelrészvény 652.75—655.75. Osztrák-magyar államvasuti részvény 665.80—667.25. Jelzalog hitelbank 429.—430.—. Leszámitoló és pénzváltóbank 439.—440.—. Rimamurányi 534.75—536.—. korona.

Forgalomba került: Fiumei hitelbank részvény 162.—164.—. Hazai bank részvény 217.—219.—. Fővárosi takarékpénztár részvény 2105.—2115.—. Fővárosi 185.—189.—. Salgótarjáni közszénbánya részvény 650.50. Athenaeum 410.—430.—. Nemzetközi vagon 970.—980.—. Városi vasút 289.—291.—. korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:

Osztrák hitelrészvény 651.25. Magyar hitelrészvény 671.—. Leszámitoló bank részv 446.—. Rimamurányi vasútrészvény 536.—. Osztrák-Magyar államvasuti 664.50. Közúti vaspálya részvény 603.—. Városi villamos vasút részvény 289.—. korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar ——— korona, vörös aprószemű ——— korona, vörös erdélyi ——— korona, vörös bászagi ——— korona, középszemű ——— korona, nagyszemű ——— korona. Disznószir: budapesti: 61.—61.50 korona, vidéki ——— korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki ——— korona, városi 4 darabos 52.50—53.— korona, 3 darabos 54.—55.— korona, füstölt ——— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség ——— korona 120 darabos ——— korona, 100 darabos ——— korona, 85 darabos ——— korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség ——— korona, 100 darabos ——— korona, 85 darabos ——— korona. Szilvaiz: szlavóniai ——— korona, szerbiai 18.—18.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde tartott.

Déli tőzsde valamivel gyengébb.

Zárlat nagyon gyenge. Berlinből érkezett hírekre.

Bécs, szept. 27. (**Magyar értékek zárlata.**) 4% os aranyjárdék 114.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 141.75. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 98.10. Magyar kőművesi állami kötvény 116.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 439.—. Rimamurányi vasútrészvény 533.—. Magyar koronajárdék 90.75. 4% os Magyar földhitel. kötvény 89.60. Magyar hitelbank részvény 669.—. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegye 163.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 350.—. Magyar kereskedelmi bank 257.

Bécs, szept. 27. (**Osztrák értékek zárlata.**) 4% os papírjárdék 97.10. 4% os osztr. aranyjárdék 115.20. 1860-iki sorsjegye 132.—. Osztrák hitelrészvény 390.—. Angol-osztrák bank 213.—. Bécsi bankgyűlés 485.—. Osztrák-magyar bank 1706. Déli vasút 109.3. Dunagőzhajózási részvény 768.—. Dohányrészvény 295.—. Császári és királyi arany

11.47. Német bankváltók 118.32. 4% os ezüst járdék 96.90. Osztrák koronajárdék 97.30. 1864-iki sorsjegye 191.—. Osztrák hitelintézeti részvény 650.50. Unionbank 545.25. Osztrák Länderbank 415.—. Osztrák-magyar államvasút 664.50. Elbavölgyi vasút 461.—. Alpsi bányarészvény 458.—. 20 irankos arany 19.31. Londoni váltóár 242.05. Bécsi Tramway Lít 2.263.—. Bécsi Tramway Lít B. 262.—. Lipót kohó 397.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, szept. 27. (**A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.**) A **déltúni magánforgalomban** a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 650.—. Magyar hitelrészvény 669.—. Angol-Osztrák bank 273.—. Bécsi bankgyűlés 486.—. Union bank 546.25. Länderbank 415.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 663.50. Lombard ———. Elbavölgyi vasút 461.—. Északnyugati vasút részvény 450.—. Dohányrészvény 296.—. Rimamurányi vasút 532.—. Alpsi bányarészvény 458.—. Májusi járdék 97.10. Magyar koronajárdék 90.75. Török sorsjegyek 105.—. Német birodalmi márká 118.40. Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 27. (**Tőzsdei tudósítás.**) Az amerikai vasutértekek esése és a rajnai és vesztfáliai vasipar helyzeteinek kedvezőtlen megítélése elkedvetlenül hatottak és az összes spekulatív forgalmi tereken a csekély vételkedvet lényegesen meghaladó kínálatot idéztek elő. Bankok és bányarészek jelentékenyen estek. Laura-kohórészvények tartották magukat, kezdetben darabszükséglet következtében szilárdan, később szintén. A vasutak közül főleg a hazaiak csökkenek. Lübeckiek 2 százalékos vesztesétek. Zárlat csekély tizlet mellett általában bányádt. Magánleszámitolási kamatláb 4 1/2%. Utimopénz 5 1/2%—5 1/2%.

Berlin, szeptember 27. (**Zárlat.**) 4% os papírjárdék ———. 4% os osztrák aranyjárdék 97.—. Elbavölgyi vasút ———. Magyar koronajárdék 90.25. Osztrák-magyar államvasút 141.50. Kassa-oderbergi vasút ———. Bécsi váltóár 84.45. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.10. Alpsi bányarészvény ———. Disconto-Commandit 167.40. Általános villamosság Edison 202.75. Gelsenkircheni 186.75. Laura-kohó 191.25. 4% os ezüstjárdék 96.—. 4% os magyar aranyjárdék 95.10. Osztrák hitelrészvény 203.—. Déli vasút 25.10. Károly Lajos vasút 100.10. Orosz bankjegyek 216.10. 4% os új orosz kölcsön ———. Török dohányrészvény ———. Olasz járdék 93.75. Magyar hitelbank ———. Dynamit Trust 148.—. Harpeni 176.80. Az irányzat bányádt.

Berlin, szeptember 27. (**A Budapesti Napló tudósítójának távirata.**) **Esti forgalom.** 4% os magyar aranyjárdék 95.10. Magyar koronajárdék 90.25. Osztrák hitelrészvény 202.90. Osztrák-magyar államvasút 141.40. Déli vasút 25.—. Északnyugati vasút 114.17. Elbavölgyi vasút 115.59. Orosz bankjegye középszn 216.35. Buschtiehradi 208.—. Orosz bankjegy 216.—. (Último.) Lombard ———.

Hamburg, szeptember 27. (**Zárlat.**) 4% os ezüstjárdék 96.30. 1860. sorsjegye 132.50. Déli vasút 25.—. 4% os osztrák aranyjárdék 98.—. Osztrák hitelrészvény 202.90. Osztrák-magyar államvasút 141.50. Olasz járdék 93.60. 4% os magyar aranyjárdék 95.15. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szeptember 27. (**Zárlat.**) 4% os papírjárdék ———. 4% os osztrák aranyjárdék 97.15. Magyar koronajárdék 90.15. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasút 25.30. Elbavölgyi vasút ———. Londoni váltóár 204.45. Bécsi bankgyűlés 122.50. Villamos részvény 125.90. 3% os magyar aranykölcsön ———. 4% os ezüstjárdék 95.95. 4% os magyar aranyjárdék 95.20. Osztrák hitelrészvény 203.50. Osztrák-magyar államvasút 141.20. Északnyugati vasút ———. Bécsi váltóár 843.75. Párisi váltóár 818.66. Unionbank ———. Alpsi bányarészvény 233.—. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, szeptember 27. (**A Budapesti Napló tudósítójának távirata.**) Árfolyamok januára. **Esti forgalom** Osztrák hitelrészvény 203.50. Osztrák-magyar államvasút ———. Déli vasút 25.—. Osztrák aranyjárdék ———. Olasz járdék ———. Laura-kohó 191.40. Harpeni 176.50. Discont ———. Alpsi ———. Bécsi bankgyűlés ———. Az irányzat csendes.

Páris, szeptember 27. (**Zárlat.**) Osztrák-magyar államvasút ———. 4% os osztrák aranyjárdék 98.45. Osztrák Länderbank ———. 3% os francia járdék 99.95. Ottomanbank 534.—. 3 1/2% os francia járdék 102.—. Alpsi bányarészvény ———. Déli vasút ———. 4% os magyar aranyjárdék 96.80. Párisi bankrészvény 1083. Olasz járdék 93.35. Francia törleszt. járdék ———. Osztrák földhitelintézeti részvény 1215.—. Török dohányrészvény 324.—. Az irányzat határozatlan.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 27. A sertésüzlet irányzata változatlan. **A Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. Fiatál nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ——— fillérig. Fiatál közép (páronként 261—320 kilogramm való súlyban 97—98 fillérig. Fiatál könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 98—99 fillérig. — II. Magyar s z edeti: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 96—97 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 95—96 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 94—95 fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ——— fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 98—97 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 94—95 fillérig.

Sertésleltetés szám 1900. szeptember 25. napján volt készlet 98.143 drb. — 1900. szeptember 26. napján felhajtotta 80 darab. 1900. szeptember 26. napján elszállított 497 darab. 1900. szeptember 27. napjára maradt készletben 37.726 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 27. —

Kinevezések és áthelyezések. A kereskedelmiügyi miniszter dr. Szalay István ideiglenes minőségű miniszteri segéd-fogalmazót állásában véglegesítette, dr. Tormay Géza végzett joghallgatót fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá, Kállay

Zoltán honvédelmiőr gyakornokot ideiglenes minőségű posta-és távirat-fogalmazóvá, a vallás-és közoktatásügyi miniszter Lang Kornélia és Parentéy Jolán okleveles tanítóknak az egri állami elemi népiskolához rendes tanítónőknek nevezte ki. Mitsky Aladár balassa-gyarmati polgári iskolai rendes tanítóit a szombathelyi közép polgári iskolához, Juhas Márton magyar-nemeyei és Bakó Béla magyar-szármás állami elemi iskolai tanítókat kölesönösen, Bakó Bélané szül. Szenek Vilma nagy-szármás állami övönöt a magyar-nemeyei állami övödhöz, Juhas Mártonnál szül. Szabó Róza magyar-nemeyei állami övönöt a nagy-szármás állami övödhöz helyezte át.

A földmívelési magy. kir. miniszter a kincstári erők kezeléséhez ideiglenes minőségű erdőgyakornokokká, Günther Frigyes, Majerszky István, Kubicza István, Masztics Gusztáv, Moldvai Vilmos, Herrmann János, Horváth Sándor és Novotny Dénes végzett erdészeti akadémiai hallgatókat nevezte ki; Nagy-Szeben székhelyvel pedig Szeben, Hunyad és Fogaras vármegyékre kiterjedő hatáskörrel, egy új kulturterméki hivatal léptet életbe, melynek vezetésével Naszluház Imre kir. mérnököt, — Fekete Pált, a rimaszombati földműves iskolához beosztott földműves iskolai igazgatót, ezen iskola igazgatói teendők ellátásával bízta meg. A kassai kir. itélőtábla elnöke végül ifj. Szinay Gyula végzett joghallgatót a kassai kir. itélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká nevezte.

Pályázatok. Pénzügyi számszint az erdőgyakornokok számára végsőleg 2 hét alatt. — Irnok a felvinci járásbíróhoz 4 hét alatt. — Albíró a kisenői járásbíróhoz. — Adótit az albíró adóhivatalhoz 2 hét alatt. — Adótit a veszprémi kir. adóhivatalhoz 2 hét alatt. — Hivatal-szolgá a beszterechenai törvényszékhez 4 hét alatt. — Postamester Földvár (Brassó) október 12-ig. — Három IV. oszt. erdőőr, esetleg III. oszt. előlegény a kolozsvári erdőigazgatóhoz október 20-ig. — Postamester Kumánra (Torontálmegye) október 12-ig. — Albíró a panosvati törvényszékhez 2 hét alatt. — Aljgyűző a beregszászi törvényszékhez 2 hét alatt. — Pénzügyi biztos a nagyszabasi pénzügyigazgatóhoz 2 hét alatt. — Hivatal-szolgá a budapesti vidéki pénzügyigazgatóhoz október 1-től október 31-ig. — Adótit a máramaros kir. adóhivatalhoz 2 hét alatt. — Irnok a trencseni törvényszékhez négy hét alatt. — Pénzügyi ügyvező a zombori pénzügyigazgatóhoz 4 hét alatt. — Irnodit az erszébtervárosi törvényszékhez 2 hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, szeptember 27.

Míg északon a depressziók egymást követik, addig Európa déli fele állandóan magas nyomás színhelye. A maximum ma reggel Ausztria-Magyarország és Olaszország nagy részét fedi.

Ezen eloszlás mellett az idő északon boros és esős, míg délen jobbra derült és száraz. Hazánkban — az ország nyugoti határmegyéiben előfordult kisebb esőktől eltekintve — szintén száraz idő uralkodik. A hőmérséklet több fokkal magasabb a normálnál.

Kültség: Tulynomán derült, száraz és meleg idő várható.

Vizállás.

	Szept. 27. sz. méter	Szept. 27. sz. méter
Inn	Schärding 0.88 0.84	Tisza M.-Sziget 0.29 0.20
Duna	Pannau 0.—1.40	Tekésház 0.02 0.02
	Lina 1.17 1.19	V.-Nemény 1.12 1.10
	Bécs 1.18 1.16	Tokaj 0.62 1.01
	Pozsony 0.88 0.80	Tisza-Füred 0.92 0.92
	Komárom 1.33 1.25	Szolnok 1.17 1.14
	Budapest 0.88 0.89	Csanágrád 1.50 1.35
	Feké 0.32 0.25	Szeged 0.—0.95
	Mohács 1.03 1.07	Török-Becse 1.05 1.01
	Gombos 1.60 1.73	Titói 0.67 0.59
	Ujvidék 0.—0.18	Ónodva Birtók 0.25 0.20
	Traneón 0.16 0.25	Topolya 1.04 0.—
	Orsova 0.99 1.10	Bodrog Zemplén 0.—0.—
Morva	Magyarfalva 0.—0.17	Sajó Zsolca 1.36 1.37
Vág	Zsolna 0.18 0.29	Hörand IL-Nemét 0.—0.13
	Pettősd 0.16 0.25	Magyica 0.18 0.15
	Szered 0.42 0.46	B.-Ujfalu 0.20 0.29
Rába	Sz.-Gothárd 0.24 0.29	Kőrös Cucca 0.08 0.—
	Sárvár 0.20 0.20	N.-Várad 0.59 0.24
	Győr 1.05 1.72	Bélnyes 0.19 0.32
Dráva	Pannau 0.—0.70	Gyoma 0.08 0.49
	Zákány 0.43 0.46	Gurahony 0.21 0.—
	Barcs 0.21 0.17	Borosjenő 0.29 0.20
	Fesek 0.85 0.80	Hécs 0.08 0.06
Mura	M.-Szerdah 0.30 0.30	Gyoma 0.08 0.49
Sáva	Zágráb 0.24 0.30	Maros Gy.-Fehérvár 0.12 0.31
	Szilsek 0.80 0.70	Branyicska 0.02 0.20
	Mitrovica 1.19 1.06	Soborsin 0.—0.—
Szamos	Ódás 0.45 0.41	Arad 0.38 0.37
	Szatmár 0.09 0.10	Makó 0.—0.—
Kraszna	N.-Majány 0.05 0.02	Temes K.-Kostoly 0.04 0.—
Latorca	Munkács 0.15 0.12	Kis-Kostoly 0.63 0.70
Laborca	Homonna 0.—0.—	Temesvár 0.—0.52
Ung	Ungvár 0.08 0.08	Besekerek I. 0.47 0.42

Haszonbérlet.

Ngs. Ugron Ákosné urnő tulajdonát képező, mintegy 2400 magyar hold kiterjedésű, ezideig házilag kezelt Tab-Torvaj (Somogy megye) uradalom zárt írásbeli ajánlat utján **haszonbérbe adó.**

Az írásbeli ajánlatok a tulajdonos megbizottja **Dr. Pletnits Ferenc ügyvédhez** — kinél a részletes feltételek is betekintheők —

folyó évi október hó 15-éig küldendők.

Ajánlatban kijelentendő, hogy vállalkozó a haszonbérleti feltételeket ismeri s azokat kötelezőnek elfogadja. Tulajdonos a beérkezett ajánlatok felett teljesen szabadon határoz.

Kis-Cell, 1900. szept. 23-án.

Dr. Pletnits Ferenc, ügyvéd.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.
Bonomi Lujza k. a vendégtellépvél.

Mari, az ezred leánya.

Víg opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzeszte Donizetti
Szövegét írta St Georges, fordította Egrossy B.

Személyek:

Maggiavechio	Várent	Paraszt	Ney B.
Hortensio	Dalnoki	Tóni	Kertész
Sulpice	Hegedűs	Torpi grófné	Berts M.
Mari	Bonomi	Jegyző	Zolnai
Káplár	Krétschy		

Utána:

Rococo.

Ballet 1 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Előszór:

Az emberevő.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Gabányi Árpád.

Személyek:

Peres Bogdán	Gabányi Miklós	Dezső
Anna	Molnár Ulaki	Horváth
Zsuzsika	Ligeti Tubika	Zilahi
Békésiné	Vizvárián Orsze	Keczeri

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

A takácsok.

Színmű 5 felvonásban. Irta Hauptmann Gerhart.
Fordította Komor Gyula.

Személyek:

Dreissiger	Szathmáry Anna	Varsányi
Dreissigernő	Rostaun Wiegand	Szerényi
Pfeifer	Tapolezai Schmidt	Vendrei
Neumann	Gyöző Horng	Gyöngyi
Gyakornok	Erdősi Wittig	Kazalczky
Weinhold	Gyöző Wenglernő	Szerényi G.
Kittelhaus	Mátraf Baumert	Kereszturi
Kittelhausné	Mátrafai Hilsenő	Nikó
Bácker	Fenyvesi Reimann	Nánásy
Baumert	Gái Heiber	Kassay
Ansorge	Balassa Weber	Kovács
Hille	Hegedűs Fiedler	Mezei
Gottlieb	Bihari Ulrich	Gyárfás
Lujza	Jászai 1. hatal takács	Erdélyi
Milka	Halász 2.	Acs
Jäger Mária	Göta 3.	Kardos
Baumertné	Hunyady I. takácsassz.	Jeney V.
Emma	Berzetei II.	Báthori
Berta	Nógrády Utazó	Bárdi
Frici	Soltész János	Kassay
Heide	Dayka Emmy	Kapossi
Kutsche	Rónaszéky Takácsfiu	Bodnár
Welzel	Vendrei Földmives	Nánásy
Welzelné	Makróczyiné Erdész	Lévay

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

Harmadszor:

A mit az erdő mesél.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta Géczy István. Zené-
jét szerzeszte Moccsári Imre.

Személyek:

Bacsó János	Szabó Sütő Ferenc	Kiss M.
Kató	Blaha Dóka Jancsi	Szerdahelyi
Ficzeró	Németh Basa János	Horváth
Ignác	Vidor Basáné	Siposné
Zsuzsika	Gazsi Túrje Tóbiás	Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Előszór:

A koldus és királyfi.

Operett 3 felvonásban. Mark Twain elbeszélése nyomán
szövegét írta és zenéjét szerz. Sziklai Kornél.

Személyek:

Varju	Iványi Edward	Feledi
Totya	Mátrafai Cinóber báró	Sziklai
Rizó	Erdős Mayonnaise	Vidor
Muslinca	Ladislav Ananás	Lendvay
Fenella	Szilassy Puff	Bessenyei
Elmina	Déry Manó	Füredi
Lilom Kató	Láng Cameleon	Kardos
Pszé	Ledofsky Popus	Giréth
Kukorica	Inkey Richárd	Beöthy
Osilla	Varga Pitye	Boross

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Khina.

Irta Weisz Róbert.

Kezdeté 1/8 óraker.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Kinizsi Pál,

a vázsonyi molnárlégény.

Történeti színmű, dalokkal és táncokkal. Irta Bignoné
Sipos Erzsé. Zenéjét szerz. Fodor Bernát.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Péntek, 1900. szeptember hó 28-án.

Hegyi Aranka, Kápolnai Irén és Raskó Géza m.v.
a karszemélyzet jutalomjátékával:

Hoffmann meséi.

Regényes operette 4 felvonásban. Irta Jules Barbier.
Ford. Dr. Váradi Antal. Zenéjét szerz. J. Offenbach.

Kezdeté 7 óraker.

Bazai Ipar!
Vászon- és asztalnemű-gyárosok
Széppességről.
Ajánljuk hírneves és artimányainkat.
Gyárunkból származó minőségű vászon, áru, azzal
Wein Károly és Társai
Fővárosi, Budapesti, Kővárosi, Kővárosi, Kővárosi, Kővárosi.
Márta-bazár épület.
VALÓDI SZÉPPESÉG
VÁSAR-ÉRTÉK
EGY ZÁRÁS

FOLIES CAPRICE.

Előkészületben:

Aphrodite.

9 óraker Ma új műsor. 9 óraker

Eine grosse Kinderrei.

Böjözat

10 óraker 10 óraker

Báró és bojár.

Böhóság.

11 óraker 11 óraker

Hotel Narrenhaus.

Böhözat. Irta: LEITNER H.

UJ! A Népszínházban nagy tetszéssel

előadott népszínmű újdonság

„A mit az erdő mesél“

Géczy Istvánól.

Zenéjét szerz.: Moccsári Imre.

Ára az összes díjoknak 3 korona netto.

Megjelent és kapható:

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. szállító, hangszergyáros és zeneműkötő, a
pedál cimbalom feltalálója

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 18. szám.

A m. kir. Opera, Nemzeti Színház, Népszínház, Vígsház és
Magyar Színház szállítja.

Vasárnap visszavonhatatlanul zárlat.

Somossy mulatóban.

EDEN Színház

Ma este 8 óraker

HIGH-LIFE előadás

az előkező társaság találkozoja.

Vasárnap két dísz bucsu előadás

délután 1/4 óraker utolsó

4/2 óraker. 8 óraker.

A délutáni előadás a környéken lakó közönség figyelmébe
ajánljuk.

Szellemek és kísértetek eredeti idézetése.

Don Juan a pokolban, fantasztikus némajáték
titokzatos idézetekkel.

Az élő metamorfózis. American Bioskop

Signorina Bertelotti eredeti
előadása.

Opera comique, előadják a misztikus törpék.

Troubadour, Cavalieria Rusticana st. st.

Az illuziók palotája.

A csillagok Álma vagy a férfiak a holdban.

The Ghost Cabinet.

Páris, London és Chicago Hölgyek és urak régtől
legjobb hölgyei.

A rémes műterem.

Verner Amoros nagy némajátéka.

A tűz és lángtengerben.

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.

Ma és minden este SCHREYER, H. Vilmos eszázár által kintüntetett hegedű-
művész hangversenycz. - Számos látogatásért eszedik

Putzer György vendéglos.

Zongora

hangolását kiváló szak-
munkások által végezteti

2 frtért

Sternberg Ármín

és Testvére

cs. és kir. udv. hangszergyár

zongora-osztálya

Kossuth Lajos-utca 22.

Károly-körut sarok, Zeno-
palota.

Ugyanott hírneves gyártó-
tanú zongorák és

zongorák kedvező
fizetési feltételek
mellett is kaphatók.

CRÉME DE FANCHON
3 sziv véd-
jeggyel

Rögtön készülő és
szépséges krém. Leg-
jobb a világban!
Antialmitant
Zsírtalan!

Kis 1 K. Nagy 2 K.
Fővárosi
URSITS Gyógyászati
Budapest, Rákóczi-utca 4.
Videó 20 fillér
Művel beköt-
ésés ujan
francs.

A magyar színművészet

Szerkesztette:
B. Virágh Géza.
Gyönyörű díszmű 250
képpel.

Előszóval ellátta:
Rákosi Jenő.

A legjelesebb írók cikkei-
vel és az összes színészek
és színésznők önéletraj-
zával.

Ára díszes vászonkötésben 5 frt.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában
József-körut 18.

Veszek.
zálogházi cédulát
régli arany ezüstárút brilli-
ánt és gyémánt árút a
legmagasabb árak mellett

FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepest-ut 2. szám.

birokersenyek

a budapesti nagy díjért
5000 kor.

(Deponálva a magyar leszámítoló és
pénzváltobanknál.)

Szenzációs sikerrel megtartva Páris (Folies
Bergeres és Casino), Bécs (Busch circus),
Berlin (Wintergarten.) Hamburg (circus).

A birokversenyek kezdete
szombaton e hó 29-én este 8-kor.

A döntő-bírótság elnökei:

Gróf Szapáry Pál,

Dr. Gerenday György osztálytanácsos.

Tagok:

Dr. Krasnay Ferenc, Nyeviczkei
Antal, Dr. Székely György, Dr. Tóth
Péter, Hirsch Sándor, Becker Zoltán,
Iser Károly, Luby Sándor, Krepelka
Béla, Tasnády Endre, Kapy Miklós,
Zinszky István, Lisenyay Tihamér,
Sztankovics Szilárd.

Ezen egészen egyedül álló ver-
senyekre a következő a világ
kétségtelenül legnevesebb birkozői
bocsáttatnak:

Pons Pál, Franciaország championja.

Kara Achmed, a világ championja.

Georg Hackenschmidt, Oroszország
championja.

Dirk van der Berg, Hol-
landia championja.

Charles Feugler
Muldon, Amerika Championja.

Charles
Poirée, Belgium championja.

Kreindl,
Ausztria championja.

Heinrich Weber,
Németországból.

Michael Hitzler, Né-
metországból.

Célestin Moret,
Franciaországból.

Lassartesse,
Bordeaux mestere.

Raoul Cohort, Francia-
országból.

Kollys Ignác, Belgiumból.

Pibens, Belgiumból.

Raicevici, Olasz-
országból.

Clement le Terassier Bel-
giumból.

Pietro le Belge, Belgiumból.

Sandorf Mayer, Magyarországból.

Helyáarak:

Pályulés 2 frt. Zártszék és
tribünülés 1 frt 50 kr. I-ső
hely 1 frt. II-ik hely 60 kr.

Karzat 30 krajcar.

Jegyek előre válthatók a Patzlik
Kortész Lujza-éle tőzsdében, Szer-
vita-tér.

Magy. kir. Államvasutak

Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak kolozvári üzletvezetősége bihar-püspöki m. á. v. kavicsbányájában az 1901-ik évben végrehajtandó kavics- és homoktermelés, kocsiba rakás, kavicsréteg lefedés és ezekkel kapcsolatos összes munkák bosztítására cenzel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A munkaterv szerint az 1901-ik évben mintegy 19.000 kbm. rostált és 56.000 köbméter rostolatlan kavics lesz termelendő és felrakandó. Együttal biztosítani kívánja a nevezett üzletvezetőség az ezen bányában 1902. és 1903. években termelendő kavics- és homok mennyiségét is. A mennyiségek azonban a jelenleg kiírt mennyiségnél korlátozottan nagyobbak vagy kisebbek lehetnek.

Az 1902. és 1903. években termelendő kavicsmennyiség a kötéendő munkaegységny értelmében az előző év utolsó negyedében fog a szállítónak tudomására hozni.

A szállítás a m. kir. Államvasutaknál érvényben lévő 1896. évi 122.291. sz. a. kelt általános szállítási, valamint a munkaegységnyben foglalt egyéb feltételek szerint eszközölendő.

Részletes felvilágosítás nyerhető a nagyvárad-i osztálymérnökségnél. Ugyanott kapható az ajánlati mintalap is. A munkák tárgyában az ajánlati mintalapokba az egységárak bejegyzése által teendő ajánlatok legkésőbb 1900. október hó 9-ik napjának d. e. 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség titkári hivatalánál (Kolozsvár E. M. K. E. palota I. emelet).

Az ajánlatokba az egységárak úgy számokkal, valamint szavakkal is kiirandók. Vakarások vagy javításokat tartalmazó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok irvenként 1 koronás bélyeggel látandók el és lepecsételve a követendő felirattal ellátva nyújtandók be. „Ajánlat a bihar-püspöki kavicsbányájában munkákra 24.894/000. számhoz.” Megjegyeztük, hogy csak az összes munkákra kiterjesztendő és fentebb megjelölt, a munkához kötött feltételeket is magában foglaló ajánlati mintákon tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Minden ajánlattevő köteles 1900. évi október hó 8-án déli 12 óráig 1000 koronára, azaz Egyezer korona bánatpénzt az üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (E. M. K. E. palota földszint) készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban letenni. A értékpapirokba a legutóbbi 14 napnál nem régebbi napi árfolyammal számítandók, de semmi esetre sem névértéken felül.

Távirati-, vagy késve érkezett ajánlatok nem lesznek figyelembe véve. Minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettség marad és azt vissza nem vonhatja. Az ajánlatok között a szabad választás jogát fenntartja magának az üzletvezetőség, tekintet nélkül a megajánlott egységárakra. Kolozsvár, 1900. szeptember hó 20-án. Az üzletvezetőség Magyar királyi Államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetés.

(Uj személy- és podgyász-díjazás életheptétele és Zólyombrezó-Brenzónányai Tiszolci h. 6. vasuton.)

Ezen h. 6. vasuton f. év december hó 1-én uj személy- és podgyász-díjazás lép életbe, melylyel az erdőköz-tiszolai vonalrész megnyitása napjától életbelépett díjazásban érvényben kívüli helyezettek. Az új díjazásba a magy. kir. Államvasutak díjazáseljárású iródjában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillért kapható. Budapest, 1900. szeptember 22-én. Az igazgatóság.

1900. párisi nemzetközi kiállítás jury-tag.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban (Alakult 1856.)

ajánlja a jelenlegi idényre: rostált, magtárszelelőt és kenyérválasztókat. — Uj! „Diadal”-rosta és Kayser-féle centrifugális gabonaesztályozó.

Virveves „HUNGÁRIA DRILL” merítő rendszer, „MOSONI DRILL” toló-vető rendszer, „JUBILEUM DRILL” kigazdálnak.

Legjobb Saak-rendszerű ekét, egyes, kettős és hármas ekét, a liros és rendkívül kedvelt Laoko-féle boronát, rétre és szántóföldre és hengereit. A szüreti idényre: borsajtót különböző nagyságban és szőlőszőlőt legjobb minőségben: Főraktár: Budapest, VI. Váci-körút 57/a.

Advertisement for Fratelli Deisinger coffee. Text: 4 1/2 kg. Cuba kávé 0.93 frtért és 1/4 kg. Császárkeverék teát 1.60 frtért. küld minden más költség nélkül. Fratelli Deisinger cég kávébőhozási üzlete, FIUME. ÁRLAP INGYEN.

Főurak-

és bírtokosoknak az egész országban ajánljuk az 5zi és téli idény beálltával szolgásményzetüknek dívtosan és jó, mégis olcsón való kiruházását.

SCHWARZ M. L. BUDAPEST, V. Váci-körút 4.

kizárólagos líbériakereskedése, hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban ugy magyar, mint német bundák, valamint német és francia líbériák raktáron tartatnak. Különlegesség: himzett kocsiszőr gazdag himzéssel minden szímben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J. v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesefolyást, hólyagbajokat, bajakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makkacs bírbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Meglepp az redmény férfui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra betegyszeret.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Bőhány-utca sarak, I. emelet). Bejártat a lépcsőnél. Külön várótermek. Rendelés délelőtt 9—3-ig. este 6—8-ig.

Advertisement for Schneider József's medicine. Text: Főülmulhatatlan szer! Millió embernek A SCHNEIDER-féle Páfrány-tokocsok (Galanós élehető) adták vissza teljes egészségüket. Pántlikagillszta. Törvényesen védve. Számítalan elismerő és hányallatkozat. SCHNEIDER JÓZSEF Gyógyszerészi Részleg, Fő-utca 105. (Dámazsgeruza).

Advertisement for Titkos Betegségeket. Text: Rendelő intézet Budapest, Andrassy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET. Dr. Garai Antal.

Advertisement for Dr. Garai Antal. Text: orvos, sebész, szemész és szülészorvos volt osztrák kir. osztr. főorvos. Rendel: naponta k. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig. 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyob figyelemmel válaszoltatott és gyógyászatról is gondoskodva lesz.

Advertisement for Adria shipping line. Text: Hajójáratjegyzék. ADRIA magy. kir. tengerhajózási részv. társ. Vezértügynöksége Hoffmann S. és V.

Table with columns: Honnan, Hová, a gőzös neve, 1900. szept. Lists shipping routes from Fiume to various ports like Liverpool, Rotterdam, and Antwerpen.

Table with columns: Honnan, Hová, a gőzös neve, 1900. szept. Lists shipping routes from Fiume to Trieste, Genoa, and other ports.

Large advertisement for 'AZ ÉPÍTŐMESTER KÖNYVTÁRA'. Text: Építő-iparosoknak való szakkönyvekben nagy volt a hiány nálunk Magyarországon. Az egyszerűbb emberek, a kik nem tudnak idegen nyelvet, legalább németet, semmi olyant nem olvashattak, a mi útmutatást adott volna nekik a foglalkozásuk körében mindennapos ügyes-bajos dolgokban, s a miből szakismereteket szerezhettek volna. Megkevésebb az építőmester. Hogy ezen hiányon segítsünk, kiadtuk az itt felsorolt könyveket építő-iparosaink okulására. Valamennyi sok képpel! LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. és FIAI) cs. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadóhivatalában Budapest, Andrassy-út 21. szám.

